

GLEN MAREL

DOK HOLIDEJ

CENA 10 DINARA

BROJ 94

**DOŠAO JE TIHO
I UŠAO U LEGENDU**

GRAD BEZ ZAKONA

GLEN MAREL

GRAD BEZ ZAKONA

Dok Holidej je bio sasvim dobro raspoložen kada je ujahao u usamljeni gradić na čijoj je tabli, pred ulazom, pisalo: Telvil, Nevada.

Ali, kada je napuštao Telvil, nekih dvadesetak časova kasnije, nije bilo ni traga njegovog dobrog raspoloženja. U njemu se nakupilo toliko besa i otrova, da mu se činilo da bi bilo dovoljno, da otruje hiljadu kobri.

I imao je razloga za to. Žestokog.

Telvilu je prišao sa južne strane. Moglo je biti otprilike deset sati i jutro je bilo sveže i prijatno.

Dok Holidej je jahao lagano i uz put zviždukao neku pesmicu, koja mu je ostala u sećanju još iz studentskih dana.

Ali, nekih dvadesetak metara od

početka glavne ulice gradića, prekinuo je. Nasred ulice bila su podignuta vešala. Ispod njih, na malom podijumu, stajala su dva čoveka. Jednom je omča već bila prebačena oko vrata.

Zbijeni oko njih, stajali su neki ljudi koji su užurbano žagorili i ne-

što raspravljali među sobom. Ali, nije bilo nikakvog krvožednog urlanja, kakva obično prate ovakve situacije.

Bilo je to najtiše vešanje, koje je Dok Holidej video u svom životu,

Zategao je uzde svome konju, kada je stigao do okupljene gomile i preko njihovih glava pogledao na ljude pod vešalima.

Ni sam nije znao zašto, ali, učinilo mu se da tu nešto nije u redu.

Čovek oko čijeg je vrata bila prebačena omča, bio je njegovih godina. Dvadeset osam, trideset godina, tako. Izgledao je nekako pitomo i bespomoćno i teško bi bilo poverovati da je učinio takav zločin, zbog koga bi zaslužio ovakvu kaznu.

Drugi, surovih očiju i crne, guste kose mogao je biti nekoliko godina stariji.

Dok Holidej ga je odmerio brzim pogledom i sa ledenim grčom u stomaku, ustanovio da čovek ne nosi zvezdu predstavnika zakona. A očigledno se spremio da izvrši kaznu.

Do đavla, pa ovo je orgija, pomislio je Dok i zapitao se, gde li je u ovom trenutku predstavnik zakona? Znao je da je mogao biti na stotinu mesta. Mogao je ležati zaključan u zatvoru. Mogao je biti negde u prašini, ranjen ili ubijen, a mogao je, što se, takođe, dešavalo, izjahati nekud van grada, tobož, poslovno... dok ovi ovde ne srede stvar, kako žele.

Njegovo razmišljanje prekinuo je onaj neobrijani.

— Vi me svi poznajete, ljudi — uzviknuo je i iscerio se zadovoljno. — Ja sam Sem Garfild. Predradnik

sam na ranču „Veliko T“, koji pripada Matu Tilu.

Zastao je kao da očekuje da vidi efekat svojih reči. Zatim je palcem pokazao na čoveka pored sebe.

— A poznajete li ovu smrdljivu lopužu?

— Ti si hulja i lažov, Garfilde — rekao je čovek s omčom oko vrata.

— Zaveži! Ionako nećeš dugo — obrecnuo se na njega Garfild.

Dok Holidej je stegao zube, kad je crnokosi predradnik podigao ruku i nadlanicom raspalio vezanog čoveka po licu, a zatim ga pridržao da ne padne.

Sa desne strane vešala, začuo se smeh nekolicine ljudi.

Dok Holidej je pogledao prema njima. Bilo ih je desetak i svi su bili obučeni u kaubojsku odeću. Jedan od njih je viknuo glasno, obraćajući se predradniku.

— Lupi ga još malo, Seme! Vešanje je suviše brza kazna za jednu prokletu lopužu,

Garfild je rukom pokazao da želi tišinu. Sačekao je malo da se masa umiri, isprskao se, i tek tada se oratio okupljenim ljudima.

— Majls će dobiti ono što mu sleduje — rekao je važno, kao čovek čija je savest mirna. — Mislim da se slažete sa mnom, da postoji samo jedan način da se pošten čovek obračuna s ovakvim lopužama? Zaslužio je vešanje i dobiće ga. Ali, vi, građani Telvila, treba zaista da nam verujete... treba da znate — ispravio se — da ga mi vešamo zato što je to i zaslužio i da smo...

— Ne slušajte gal — prekinuo

ga je Majls. — Lažel! Sve su to proklete laži i nameštaljke...

Novi šamar pukao mu je po obrazu tako jako, da se Majls samo zaljuljao.

— Ovako će biti kad god zineš! — rekao je Garfild, a zatim se na njegovom licu opet pojavio onaj odvratni osmeh, kad se ponovo obratio ljudima oko sebe. — Vi ste svi čuli za krađe stoke, koje se događaju u dolini — rekao je. — Za poslednja tri meseca mister Til je izgubio skoro tri stotine grla. Mi se, doduše, nismo nadali da ćemo pronaći ta izgubljena goveda kad smo otišli da proverimo Majlsovo krdo. Ipak, baš u njegovoj štali, pronašli smo nekoliko grla.

— Samo što ja ne znam odakle su se tamo stvorila — povikao je Majls. — Kunem se!

— Našli smo šest grla najtežeteladi — nastavio je Garfild ne obazirući se na ono što govori Majls. — I svi su nosili žig „Veliko T.” Za mister Tila, to je sasvim dovoljan dokaz. A vi znate ko je mister Til?

Gomila je nešto promumlala, a jedan od kauboja se isprsisio.

— To znamo svi — rekao je. — On je glavni u ovoj dolini! To, za slučaj da vi iz Telvila niste znali... I, ono što on kaže, to važi! Za sve!

— Tačno — klimnuo mu je glavom Garfild.

— Til je poludeli tiranin! — opet se oglasio Majls. — On nema pravo da ubija ljude i da određuje ko je kriv, a ko nije! On nije zakon!

Garfild ga je učutkao jednim udarcem nadlanice.

Dok Holideju je bilo dosta. Sve

do ovog trenutka mirno je posmatrao prizor sedeći na svome konju, ali, sad više nije mogao da gleda ovo siledžijstvo. A da je to bilo samo to, bilo mu je jasno.

U prvom momentu je hteo da sjaše s konja, ali se predomislio i poterao ga kroz gomilu.

Iznenadeni pogledi ljudi pratili su ga dok se probijao prema vešalima kao da je narušio neki sveti ritual, da se usudio da učini nešto što nikome od njih ne bi palo na pamet.

Dok Holidej je poterao konja do samog podijuma pod vešalima, izvukao noge iz uzengija i stupio pred Garfilda gledajući ga mrko.

Garfild je, međutim, stajao mirno. Nije se ni pomerio, niti je uzvratio pogled došljaku. A i zašto bi? Pred sobom je video jednog ulickanog građanina, obučenog sasvim neobično za ovu priliku i uopšte za ovaj kraj. Pre mu je ličio na nekog kicoša, nego na čoveka spremnog da povuče svoje revolvere, niklovane i ukrašene slonovom kosti, koji mu nisu ulivali nikakav strah, nego na nekog, ko je spreman da mu se suprotstavi.

Ipak, oči su mu zatreptale, kada se Dok Holidej malo poduze zadržao pred njim, usana čvrsto stisnutih i očiju pretvorenih u uske proreze.

— Kakav je ovo grad? — upitao je najzad Dok. — Na tvojim grudima ne vidim zvezdu predstavnika zakona, čoveče... čini mi se da si malopre rekao da se zoveš Garfild? Dakle, Garfilde, jesi li ti predstavnik zakona i da li je ovaj čovek... Majls, imao legalno suđenje? Ako

već imate nameru da obesite čoveka, onda...

Ona deseterica kauboja odmah su počeli da se razmeštaju oko Garfilda.

— Bolje kidaj dok si čitav! — doviknuo je Doku jedan od njih, a ostali su se zakikotali.

— Ko je ovaj ulickani majmun? — viknuo je drugi. — Pazi da nas ne prepadneš tim pucama za decul!

— Sredi ga Seme, pa da nastavimo posao! Odavno nisam video jedno čestito vešanje — zacerekao se opet onaj prvi.

— Polako, momci — smejao se Garfild. — Ovaj mister je stranac u gradu i normalno je da ga čudi ovo što vidi. Jednom gospodinu — rugao se — ovo se čini divljaštvo i misli da tu nešto nije u redu.

Tek tada je Doka Holideja udostojio direktnim pogledom.

— Pošto si stranac — promrmljao je — ti ovo ne možeš ni da razumeš. A, ako te baš zanima, mogu i da ti kažem o čemu se radi.

— Voleo bih to da čujem — odgovorio je Dok mirno, kao da nije čuo ona dobacivanja sa strane. Ni jednom nije pogledao nikog od kauboja. Njegov pogled bio je prikovano samo za Garfilda.

— E, pa, vidiš, uhvatili smo Matila zbog nekoliko grla ukradene stoke koju smo našli u njegovoj štali. Da li ti je to dovoljno jasno?

— To sam već čuo i malopre — rekao je Dok. — Međutim, zakon...

Garfild ga je nervozno prekinuo.

— U ovim krajevima ima samo jedan zakon, stranče. To je Mat Til — zarežao je. — A ako imaš nameru da se zadržavaš u ovom gradu,

bilo bi dobro da to upamtiš i ne-prestano imaš na umu. Nama ovde nisu potrebne metalne zvezde. Ovo je nov grad... i nije ničiji. Jasno? Nema plehutih zvezda... Nema sudnice... Nema zatvora! To su sve trice i kućine, koje nam nisu potrebne. Dovoljan nam je jedan čovek, a to je Mat Til. On određuje propise, a ti propisi su dobri za...

— Mat Til je ubica! — iz gomile pred vešalima razlegao se jedan glas.

Te reči je izgovorila jedna žena koja je upravo dotrčala do vešala gurajući se kroz masu.

Dok Holidej je zabrinuto posmatrao, a ona, valjda, videći da nema kome da se obrati, pogledala je u njega.

— Hoće da ubiju moga muža! — vikala je žena sva van sebe od užasa. — Mat Til izdaje naređenja, a Sem Garfild ih izvršava. Ti si njegov dželat, Garfilde! — Vrisnula je na Sema. — Ti si plaćeni ubica!

— Leti — progundao je Majls tiho — idi kući. Ne bi smela da budeš ovde...

Dva građanina su uhvatila ženu za ruke i počela da je odvlače od vešala. Ona se otimala, vikala, bacakala se, nije želela da ostavi svoga muža kome, očigledno, čine veliku nepravdu i nad kojim će uskoro biti izvršen i zločin, naočigled celog grada. Bilo je užasno da niko, ama baš niko, nije imao hrabrosti da se suprotstavi ovoj rulji.

Lice Doka Holideja je prebledelo od gneva.

— Virdžinija Siti nije daleko odavde — rekao je procenjujući da

s ovom ruljom teško da bi sam mogao da izađe na kraj. — Mislim da nema više od pet stotina milja. Tamo postoji zakon.

— Znamo mi to i bez tebe — odbrusio je Sem Garfild pokazujući da mu je već dosta diskusije. — Ali, to nas ne zanima.

— Zašto ne odvedete Majlsa tamo? — pravio se Dok da ga nije čuo do kraja. — U ovoj zemlji svako ima pravo na pošteno suđenje.

— Stranče — progundao je Majls — ne mešaj se u ovo. Meni ni na koji način ne možeš pomoći. Til već odavno želi da me se oslobodi. A kad Til nešto želi, on to i sprovede. Tu pomoći nema. Ne možeš mi čitavog veka biti čuvar.

— Na šta čekamo, do đavola! — vrisnuo je jedan kauboj. — Nastavi, Same.

— Slušaj, lepotane — Garfild se okuražio i čak gurnuo Doka laktom u slabine. — Samo nam oduzimaš vreme.

— I nadao sam se da ćeš to uraditi — prosiktao je Dok Holidej. — Nadao sam se da ćeš me munuti, da bi mi dao povod za ovo!

Njegova pesnica je sevnula brzinom koju je bilo teško pratiti i kao malj se zaustavila na predradnikovom iscerenom licu.

Sledeći udarac se rasprsnuo na Garfildovom uvetu i on se bez reči skljkao na platformu.

Bio je to početak tuče za koju je i Dok znao da mora doći. Još dok je Garfild padao, jedan kauboj je potegao revolver. Ali, nije stigao da novuče obarač. Dokov revolver je, kao da je oživeo, izleteo iz fu-

trole i, istovremeno, plamen je suknuo iz cevi.

— Uuuuh! — potmulu uzvik gomile propratio je prasak.

Kauboj je vrisnuo, a revolver mu je u širokom luku izleteo iz šake.

Građani su počeli da beže u zaklone, kad su ostali kauboji potegli revolvare i počeli mecima da zasipaju stranca, koji im je bio odlična meta, jer se nalazio na platformi.

Sa nekoliko metaka Dok Holidej je uspeo da smakne još trojicu. Ležeći, pucao je levo i desno, ali protiv toliko direktnih napadača, usred dana, nije mogao da učini mnogo. Metak ga je pogodio u nogu, sledeće tane očesalo mu slepoočicu. Nije bio svestan kada se skotrljao sa platforme i pao u prašinu.

*

Kada je došao svesti vešanje Arona Majlsa već je bilo izvršeno.

Lica zgrčenog od bola, gledao je kako tri građanina skidaju Majlsovo telo sa vešala. Iz položaja u kome je ležao, Dok Holidej nije mogao da učini ništa.

U glavi mu je bučalo, a zatim je osetio rezak bol, koji mu se od noge pružao čitavim telom.

S mukom je zadržao jauk, neka-ko je uspeo da sedne i osvrnuo se oko sebe.

Kao kroz izmaglicu primetio je svog konja, koji je bio vezan za obližnju ogradu. Koliko se sećao, on ga nije tamo ostavio. Jedan od njegovih revolvra ležao je malo dalje i on je napregao svu snagu pokušavajući da otpuzi do njega.

U tom času je začuo podrugljiv smeh. Tek tada mu se razbistrilo. Video je Garfilda i njegove ljude. Bilo ih je petorica, koliko je mogao da shvati. Pakosno su se cerekali posmatrajući njegov pokušaj, a lica su im se krivila u sve moguće grimase.

Garfild je prišao Dokovom revolveru i šutnuo ga nogom. Dok se mašio za drugi, ali ni on nije bio u kopicama. Tada je ponovo osetio kako ga obuzima slabost i ponovo je pao u prašinu.

Kao iz daljine čuo je Garfildov glas kako nekome dovikuje.

— Veži ga za konja!

— Hoćemo li ga na ranč? — pitao je neko od kauboj.

— A šta bismo drugo? I sam znaš šta gazda misli o onima, koji pokušaju da mu stanu na put. Uvek voli da lično popriča s njima... da im objasni neke stvari — cerekao se Garfild. — Hajde... Dižite ga!

Dva kauboja su krenula prema Doku Holideju, ali su zastali, kad je odjeknuo neki glas.

— Dovedi ga prvo meni, Garfilde — uzviknuo je neko.

Garfild je opsovao i okrenuo se prema pridošlici.

— To si ti, doktore!... Ako znaš šta je dobro za tvoje zdravlje, nećeš se mešati u ovo! — rekao je preteći.

— Ne preti mi, Garfilde — odvratio je doktor mirno. — Suviše sam star da bih se plašio takvih ko što si ti.

Krajnjim naporom, Dok Holidej je otvorio oči i pogledao u stranu.

Čovek je zaista bio star. Mogao je imati oko sedamdeset godina.

Ipak, držao se uspravno i hodao je lako i čilo.

Dok Holidej se setio da ga je Garfild oslovio sa: „doktore”. I zaista, u svom belom ogrtaču, koji je udarao od ove sredine, čovek je izgledao kao većina lekara sa granice.

— Slušaj, doktore — počeo je jedan kauboj, ali lekar je odmahnuo rukom.

— Izgleda da je dosta iskrvario — rekao je. — Hajde, mičite se. Stavite ga na konja i odnesite ga u moju ordinaciju.

— Ma šta mi reče? — nacerio se Garfild. — Koga briga za...

— Mene briga! Uradite kao što sam rekao, do đavola. I, ne zaboravite, da sam ja jedini lekar u ovoj oblasti... jedini koji može da vam pomogne, ako zaradite metak ili se razbolite od upale pluća... A što je najvažnije, ja sam jedini čovek koji Matu Tilu može da ublaži bolove od artritisa. Polazite!

Doktor Klej Volbridž je znao kako treba da postupa. A da treba da ga slušaju, kaubojima je odjednom postalo jasno. Bilo je potrebno da samo pomene ime Mata Tila, pa da svi, kao vojnici krenu da izvršavaju njegova naređenja.

Dok Holideja su podigli na konja i povelili prema ordinaciji. Ne gubeći vreme, doktor se dao na posao, iako je bio okružen Garfildovim ljudima, koji ga nisu ostavljali samog sa ranjenikom.

Bilo je potrebno oko pola sata da stari doktor previje Holidejeve rane, pošto ih je pre toga dobro očistio.

— Što se tiče povrede od me-

taka, dobro ste prošli — rekao je stari doktor Doku Holideju, kada se ovaj malo osvestio. — Metak vam je pogodio butinu, ali na sreću, nije dotakao kost. Rana će brzo zarasti.

Drugi metak, koji je zaparao slepoočicu, mogao je da vas ubije... da je ušao samo koji milimetar dublje.

— Hm... znači, pogođen sam samo dva puta — progovorio je Dok gledajući kauboje oko sebe, a na licu mu se pojavio ironičan osmeh. Znao je da ga više ne smeju dirati. Morali bi to objasniti Matu Tilu, a za to ovi junaci, očigledno, nisu imali hrabrosti.

Taj njegov osmeh je izazvao škrgut zuba bandita oko njega, ali niko se nije usudio da bilo šta kaže, a kamo li da učini

— Da, dva puta ste pogođeni — rekao je doktor i prezrivo odmerio Garfilda i njegove kauboje. — Ali ste zato izudarani žestoko. Ovi junaci nisu imali milosti, ni prema čoveku bez svesti. Izgleda da su vas obrađivali džizmama, momče. Sreća je što vam nisu izlomili sva rebra. Kako ste se izvukli, ni meni nije jasno. Još izvesno vreme osećaćete bolove, a posle će sve proći.

— Hvala, dok — nasmešio se Dok Holidej ovom dobrom i hrabrom starcu.

— A šta misliš da je trebalo da radimo s njim, doktore? — upitao je jedan kauboj starog doktora. — Možda još treba i da mu se izvini-mo? Nek se nosi do đavola!

— Zaboravio si da se umešao u nešto što ga se nije ticalo — podsetio je Garfild lekara.

— I platio je za to — odgovorio

je Volbridž. — Sada bar može da zna šta stranca očekuje u Telvilu. A verujem i da mu je jasno, kakav je zakon Mata Tila.

Začutao je i namrštio se, a zatim je pogledao ranjenika.

— Znaš, momče, ako rešiš da što pre ostaviš ovaj grad, veruj mi neću misliti da si kukavica.

— Hm — uspeo je da se osmehne Dok. — Ja sam bio samo u prolazu — objasnio je svom kolegi. — Ali, ona vešala su me začudila. Nije bilo predstavnika zakona... ni suđenja. Kakav je ovo grad? Bez zakona?

— U Telvilu postoji zakon — nacerio se Garfild. — Zakon Mata Tila, to si već čuo. Hajde, stranče, diži se. Vođimo te da se upoznaš sa Matom Tilom lično.

Dok Holidej nije imao ništa protiv toga. I sam bi, verovatno, potražio tog siledžiju, koji veša nevine ljude po Telvilu, ali bi više voleo da je to mogao malo da odgodi, dok ne povрати izgubljenu snagu.

Sada je, međutim, znao da nema nikakvih šansi da odbije ove divljake, pa se uz pomoć starog lekara obukao.

Još uvek nije bio sasvim siguran na nogama i tek sada je osetio bolove po celom telu za koje mu je bilo jasno da su od udaraca koje je primio dok je ležao onesvešćen.

Strvinari! pomislio je. Neće to trajati dugo.

Znao je dobro ovakve njuške. Okupljali bi se obično oko nekog rančera, friškog bogataša, koji je stekao bogatstvo na ko zna kakav način. A onda, kada se ustoličio na svom ranču, želeo je da svoju sna-

gu pokaže svima, najverovatnije i samom sebi. Sam propisuje svoje zakone i sam određuje kakva će kazna stići onoga ko ih prekrši. U stvari, takvi su prema slabijima znali samo jedno. Da ih povešaju, što je moguće pre.

Na žalost, obični građani su se retko dizali protiv takvih. Aron Majls je umro sam, mada je bio okružen mnogim svojim sugrađanima. Niko se nije usudio da mu pri-tekne u pomoć.

Sve ovo nije bilo nikakvo iznenađenje za Doka Holideja, koji je godinama krstario po Divljem zapadu i znao da u tom kraju zemlje vlada samo zakon jačega.

Napustili su doktorovu kuću. Dok Holidej je osećao užasne bolove, ali je stisnuo zube i osmehivao se kao da mu nije ništa.

Kada su prolazili pored vešala, okrenuo se prema Garfildu.

— Mat Til ima privatna vešala, a? — progundao je.

— Da, gazda je, zaista, vrlo sposoban — zacerekao se Garfild. — Ta ideja sa vešalima, bila mu je vrlo dobra. To pomaže građanima da se stalno podsećaju ko je ovde gazda.

— A šta on misli o sebi... pored toga što je zakon?

— To ćeš brzo saznati — obećao je Garfild.

Dok Holidej nije sumnjao u to. I stvarno, brzo je saznao ko je Mat Til... čim je ušao u njegovu radnu sobu, u glavnoj kući ranča „Veliko T”.

Još dok su prelazili preko ogromnih pašnjaka, primetio je da je tra-

va izvanredno sočna i da po njoj pasu prvoklasna grla rasne stoke.

Zimska hladnoća još nije stigla nad ranč „Veliko T”. Ovo je bila zemlja kao stvorena za stočarstvo. A po onome što je video, Mat Til je zaista umeo da upravlja jednim rančom. Šteta što je pozeleo i da upravlja sudbinama ljudi.

Kuća na ranču ličila je na klasične španske hacijende, sa debelim i čvrstim zidovima i krovom prekrivenim crepom od pečene gline, što je, inače, bila retkost u ovim krajevima.

Na fasadi sprata, svaka soba imala je balkon s ogradom od kovanog gvožđa. U poređenju sa rančerskim kućama, koje, naročito kod bogatih rančera, i nisu bile tako skromne, ovo je ipak delovalo kao prava palata.

A Mat Til je izgledao ponosan na sve ovo i svestan svoje velike moći.

Soba u koju su uveli Holideja, slovila je za radnu sobu mistera Tila, kako su mu rekli. Bila je to ogromna, prostrana soba u skladu s očiglednim ambicijama njenog vlasnika.

Rančer je sedeo za svojim stolom od mahagonija, okrenut leđima prozoru tako da čovek, koji je bio ušao sa svetlosti, nije mogao dobro da vidi njegovo lice. Pokazao je Doku na jednu stolicu preko puta svog stola, ali dovoljno udaljenu da bi garantovala bezbednost domaćinu, ako bi došljaku ili gostu, nešto beznadežno palo na pamet. Jer, svaka akcija protiv domaćina, bila bi zaista beznadežna.

Pre nego što se i obratio Doku,

rančer je saslušao izveštaj svog predradnika.

— Pobrinuli smo se za Majlsa, mister Tile — rekao je Garfild ulički. A onda se iskezio. — Ova skitnica se umešala, pokušavajući da nas omete u izvršenju presude, pa smo je doveli ovamo.

Te dve rečenice su predstavljale čitav izveštaj o svemu. Dok se nije ni nadao drugome. Nije ni očekivao da će se Mat Til raspitivati za reakciju građana ili tako nešto. Znao je da ga ne interesuje ni Majlsova žena, ni njegova porodica. Poznao je tu vrstu ljudi. Za njega je bilo najvažnije da je još jednom pokazano stanovnicima gradića Telvila, ko je gazda. Njegove ambicije nisu išle dalje.

Dok ga je posmatrao kako zadovoljno sluša izveštaj, Dok Holidej je pomislio da rančer Til, sigurno, nije bio tako star kako je izgledao. Nije mogao imati više od pedeset i pet. Čak, možda, i neku manje. Imao je široka ramena i bio je ćelav. Nos mu je bio oštar, a usne tanke. Četvrtasta brada odavala je odlučnost, a u pogledu njegovih sivih očiju bilo je neke fanatične vatre.

Već na prvi pogled, Dok Holidej je konstatovao da na Matu Tilu nema ništa, što bi izazivalo divljenje ili posebno poštovanje.

— Kako se zoveš, momče? — upitao je rančer.

— Džon — progundao je Dok. Ožon, tako se zovem.

— Pazi kako govoriš, momak — upozorio ga je Garfild stegnuvši pesnice. — Bolje bi za tebe bilo da pokažeš malo više poštovanja za...

— Ostavi to, Seme — prekinuo ga je Til, koji je, očigledno, po ostacima Dokove odeće, shvatio da ima posla sa nekim, ko baš nije skitnica, kako je Garfild želeo da ga predstavi. — Zašto si došao u ovaj grad, momče?

Stavio je oba dlana na ploču stola, a Dok je primetio da su mu prsti zatubasti, što je odlika tvrdo-glavih ljudi.

— Samo sam prolazio — odgovorio je Dok. — Putujem za Virdžinija Siti.

— Čuo si za Komstok Lod, a? Hteo bi da postaneš bogat? — nasmejao se rančer pokazujući žute rube, koji su Doka odjednom, ni sam nije znao zašto, podsetili na nadgrobno kamenje.

Dok Holidej se setio da su u Komstok Lodu, nedaleko od Virdžinije Sitijsa, velika nalazišta srebra i odlučio je da to iskoristi.

— Da, pošao sam da tražim srebro — rekao je. — Ali, mislim da se to tebe nimalo ne tiče — odgovorio je na način za koji je pretpostavio da će se svideti ovom sirovom i surovom čoveku.

Garfild je nešto besno promumlao.

Rančer se, međutim, zakikotao i naredio.

— Stani, Seme! Momak, zaista, ima živce. Šta misliš, da li bismo mogli da ga iskoristimo, a Seme?

— To zavisi od vas — slegnuo je ramenima Sem.

— Nijedan od vas nije u pravu — odgovorio je Dok. — To zavisi samo od mene.

Rančer se nasmejao grohotom,

ali videlo se da mu se srčanost Doka Holideja svidela.

— Kada neki stranac dođe u moj grad — govorio je smejući se — ja se prema njemu ponašam na jedan od dva načina... Zavisi od toga u kojoj meri mi zadaje nevolje.

— Jedan način je — rekao je Dok — da pustiš svoju bandu plaćenih siledžija da ga sredi, zar ne?

— To je jedan način — složio se Til. — U stvari, to je način, da mu se pokaže ko je gazda.

— A drugi?

— Drugi način je onaj koji primenjujem posle toga. Dozvoljavam mu da sam izabere. Može da ostane u ovim krajevima i da radi za mene, ili da ode do đavola i nikad više da se ne vrati u dolinu Rork.

— A ja ću ti nešto reći, starče — Dok je namerno govorio, kao da misli da je Til zaista starac. — Nikada ne bih radio za tebe, nikada ne bih uzeo tvoj prijavu novac, pa makar to bio poslednji i jedini novac u Nevadi, do koga bih mogao da dođem. I još nešto...

— To je dovoljno — presekao ga je Til. — Rekao si ono što si imao da kažeš.

Glavom je klimnuo prema vratima.

— Odlazi, mladiću — rekao je. — Dajem ti dvadeset i četiri časa da napustiš moju dolinu i moj grad. Pretpostavljam da želiš da kupiš hranu za put do Virdžinija Sitija. U redu. Kupi je... A, zatim, odlazi.

Dok Holidej je znao da je ostavio dobar utisak na ovog samozvaca. Inače ga ne bi pustio. Os-

tavio bi ga na milosti i nemilosti svojih pasa čuvara.

— I otići ću — rekao je ustajući sa stolice — ali samo zbog toga što sam ionako nameravao da odem. Ne zato što mi ti tako naređuješ.

— Trebalo bi da ga ponovo malo obradimo, mister Tile — progundao je Garfield, koji ne bi otpoio ovakav bezobrazluk. — Izgleda da da nije dobro naučio svoju lekciju. Ipak, ne verujem da će se usuditi da ponovo promoli nos ovamo.

Tek tada je pogledao Doka Holideja kao da mu je time učinio milost.

— Kad Mat Til jednom upozori nekog čoveka, taj, ako je pametan, ostaje upozoren — rekao je Garfield, ošigledno ponosan na tako sročenu rečenicu.

Dok Holidej je slegnuo ramenima, ironično se osmehnuo i prišao vratima. Tu je zastao. Okrenuo se i pogledom odmerio rančera.

— Samo, možda bi, ipak, trebalo da ti kažem, da će jednoga dana zakon stići i u ove krajeve, Tile. Mislim, to bi trebalo da znaš — rekao je nemarno. — Naravno, mene se to ne tiče. Tek tako.

— Čekaj — viknuo je za njim Til. — Možda si u pravu, ali, to će biti onda, kad ja budem pristao na to. Pre toga, neće. Naravno, kada to vreme dođe, ja ću odlučiti kakav će biti taj predstavnik zakona. Razumeš? Inače, neće dugo nositi zvezdu na reveru.

Dok nije rekao ništa. Ne pogle-

davši više Tila, izašao je iz njegove kuće.

Dobro sam prošao, pomislio je.

Trebalo mu je, stvarno, prilično snage da se održi na nogama i odigra celu ovu komediju, ali znao je da se jedino tako može izvuci iz ovog osinjeg gnezda.

Garfild i njegovi kauboji pratili su ga dok je prelazio preko dvorišta i prilazio svome konju. A on je jedva uzjahao. Bolovi su bili užasni, ali uspeo je da stisne zube i ne pokaže ni jednim jedinim trazajem mišića na licu, da se toliko muči.

— I zapamti, skitnico — viknuo je za njim Garfild kad je poterao konja. — Imaš na raspolaganju samo dvadeset i četiri sata da napustiš ovu oblast.

Dok Holidej nije obraćao pažnju na njegove reči, već je poterao konja između korala.

Samo jednom se okrenuo i pogledao unazad. Zastao je kao skamenjen.

Na jednom od balkona Tilove kuće, sedela je najlepša devojka koju je ikada video.

Imala je bujnu dugu kosu, koja joj je kao zlatni slap padala po ramenima. Bila je obučena u tamnoljubičastu, dugu haljinu, koja se izvanredno slagala sa njenim ljubičastim očima, bar tako se Doku činilo. Posmatrala ga je sa neskrivenim interesovanjem.

Dok se malo naklonio u sedlu i dotakao prstima obod šešira. Nije ni pokušao da ga podigne s glave ...svaki pokret mu je i onako pričinjavao bol.

Nalazio se već milju udaljen od ranča i jahao je putem koji je vodio prema gradu, kad je ugledao sledećeg jahača.

Čovek mu je prilazio terajući lagano svog rasnog konja. Zatim, kada se približio na svega nekoliko metara, zategao je uzde i klimnuo glavom u znak pozdrava.

Dok ga je posmatrao, Doku je palo na pamet da je čovek svakako neki rođak starog rančera, koji mu je upravo poklonio život.

Čovek nije mogao imati više od trideset godina. Dve karakteristike njegovog lica veoma su podsećale na rančera. Imao je isti nos i isti pogled u sivim očima. Jedina je razlika u tom pogledu bila, što nije bio tako oštar i tako nemilosrdan kao u Mata Tila.

— Oprostite, mister, ali vi... ovaj dolazite sa ranča „Veliko T“? — upitao je jahač.

Dok Holidej je klimnuo glavom, a zatim tutnuo ruku u džep i izvadio skupocenu tabakeru iz koje je uzeo jednu virdžiniju.

— Da, dolazim sa „Velikog T“ — rekao je.

Čovek je uzdahnio i primetio.

— Moje pitanje je bilo nepotrebno...naravno — rekao je rezignirano, a Dok je shvatio da neznamac ima potrebu da razgovara.

— Kako to mislite? — upitao je Dok paleći cigaretu. U stvari, želeo da da čoveku priliku, da kaže šta ga muči.

— Jednostavno — rekao je čovek. — Nije bilo potrebno da po-

stavljam tako glupo pitanje, kad je očigledno odakle dolazite.

— Znači, to se dešava svakodnevno. Ja sam jedan od mnogih? Čini mi se da ste to hteli da kažete?

— Tačno, na nesreću, tako je. — Čovek je klimnuo glavom.

Priterao je svoga konja bliže, ali se Dok nije uzbudio. Na neki način osećao je da u ovom čoveku nema ničega ratobornog. Izgledalo je kao da je njemu potrebna pomoć.

I stvarno, čovek se osmehnuo tužno.

— Zovem se Oven Til — rekao je ... — I, nemojte misliti da se ponosim što nosim to prezime.

Oven Til je priterao konja sasvim uz Dokovog i ispružio ruku, koju je Dok prihvatio. Bilo mu je sve jasno.

— Dok Holidej — rekao je i nasmešio se. — Ali, ne mislim da imam razloga da se ne ponosim time.

— Razumem — rekao je mladi čovek. — Ali, Mat Til nije vaš otac.

— Znači, vi ste sin Mata Tila? — pitao je Dok.

— Na moje najveće žaljenje — klimnuo je glavom Oven Til.

— A ona mlada devojka, koju sam video na balkonu vaše kuće?

— Devojka duge, zlatne kose?

— Da.

— To je moja sestra, Vanesa — rekao je Oven Til i slegnuo ramenima. — Ona neće biti naslednica mog oca kad on umre, i mislim da je srećna zbog toga.

Tek tada mu se pogled zaustavio na zavoju oko Dokove glave.

— Udesili su vas — rekao je. — Da znate, moje simpatije su na va-

šoj strani. — To se događalo i ranije. Uobičajeni način Mata Tila, da rešava probleme. Tako on ubeđuje ljude, koji nisu njegovi istomišljenici. Pretpostavljam da se nećete zadržavati u Telvilu?

— Neću — odmahnuo je Dok glavom.

— Drago mi je — odvratio je Oven. — Zbog vas mi je drago. Svaki čovek, koji može da napusti ovu prokletu dolinu, treba da bude srećan.

— Vi ste dotakli dosta pitanja — rekao je Dok Holidej. — Očigledno, niste srećni što ste ovde. Ali, zašto onda ne odete odavde? Bar to je jednostavno. Kad vas čovek sluša, čini mu se da imate dovoljno mozga da sami odlučujete. Kako, kao pametan čovek, možete da podnosite sve ovo? Kako možete da dozvolite, da vas nazivaju sinom Mata Tila?

Čovek je skrenuo pogled. Dokova pitanja su ga pogodila i to nije krio.

U trenutku, kad je zaustio da odgovori, ruke su mu zadrhtale. Ali, to nije bilo drhtanje čoveka koji se naljutio zbog uvrede. Oven Til je bio preplašeni sin oca despota.

Dok Holidej bi mogao da oseti sažaljenje prema njemu, da osećaj prezira nije bio jači.

— Pokušao sam jednom, Holideje — rekao je Til tiho. — Spakovao sam se i stigao sve do Haketsburga. Ali, ljudi mog oca su me stigli i vratili ovamo. Nisam u svom elementu, shvatate? Ne pripadam ovoj zemlji i ovom načinu života. Ja sam gradski čovek. Stanovnik velikog grada, mislim, gde predrasude

ne dolaze toliko do izražaja. Otac me je poslao u najbolje škole u Čikágu, dok sam još bio mlad i...

— I zaboravili ste da ste rođeni na Divljem zapadu — nasmešio se Dok.

— Nisam želeo da se vratim. One godine na koledžu... to je bilo lepo vreme, najbolje godine moga života... Ali, otac nije dozvolio da ostanem na istoku, Prisilio me je da se vratim kući. — Slegnuo je bespomoćno ramenima. — Nema svrhe, Holideje. Niko ne može da pobegne od Mata Tila.

— Možda nekoga, ipak, ne bi mogao da zadrži.

— Ne znate vi to. Je li pokušao da zadrži vas?

— Ne suviše grubo. Dao mi je rok od dvadeset i četiri časa, da napustim njegovu teritoriju.

— Onda imate razloga da budete zahvalni sudbini, Holideje. Verujte mi. I da sam na vašem mestu, jahao bih do besvesti, sve dok ovaj kraj ne ostane daleko iza mene.

Čovek je još jednom klimnuo glavom u znak pozdrava i poterao svog konja.

Dok Holidej ga je posmatrao nekoliko trenutaka kako se udaljava, a zatim je i sam obo konja. Čas kasnije, ulazio je u Telvil sa severa, svestan radoznalih pogleda, koji su ga odmeravali sa svih strana.

On nije obraćao pažnju na te poglede. Imao je važnijih stvari o kojima je, tog trenutka, morao da razmišlja. Pre svega, bio je užasno gladan, a na to ga je baš sada podsećao stomak.

Odlučio je, zato, da potraži neko mesto gde se dobro jede. Ah, pre

toga moraće da pretraži grmlje oko vešala. Tamo je negde morala biti čuturica koju je Garfild šutnuo, još onda kad su ga stavljali na konja.

Jahao je lagano i osmatrao sve oko sebe. Garfild mu je rekao da je ovo nov grad. Pa, bio je u pravu. Mnoge kuće još nisu bile ni dovršene. Njihovi budući stanari, tek su ih gradili.

To su pokazivali i drveni trotoari duž kuća, koji su bliskali od čistoće, što je, takođe, značilo da su novi i da je drvo za njih doskora još bilo u šumi.

Pred jednom zgradom, Dok je zastao. Bila je to stanica za poštanske kočije. Pročitao je red vožnje i shvatio da je Telvil zaista Bogu iza leđa. Kočija je navraćala ovamo, jednom u pet dana.

U gradu je bilo tri saluna. Samo tri. I to je govorilo da grad tek niče. Sve je delovalo intimno, domaće i grad bi sigurno bio jedan od prijatnijih, da se nad njim nije nadvila zla kob u licu Mata Tila, čoveka bolesnog od neotoljive želje za vlašću.

Pažljivo pretraživanje žbunja nedaleko od vešala, nije urodilo plodom. Čuturice nigde nije bilo, a Dok Holidej je video kako je Garfild šutnuo baš tu i niko je nije podigao.

Slegnuo je ramenima i pogledom potražio neki đučan u okolini. Znao je da bez čuturice ne sme ni zakoračiti u preriju. Ali, prvo će negde da ruča, predomislio se.

Obo je konja i uskoro stigao do Džesopovog saluna, gde se i zaustavio.

Lem Džesop je bio omalen, debeo čovek od šezdeset godina i očito mu nije bilo milo što je čovek, koji se suprotstavio Matu Tilu izabrao baš njegov salun.

Zauzevši mesto za stolom, Dok Holidej je naručio biftek, koji je stigao vrlo brzo, i s uživanjem se bacio na njega. Ipak, mada je bio žestoko gladan, otkrio je da ne može sasvim da se koncentriše na hranu. Neka lica su mu neprestano bila pred očima. A naročito, lice Mata Tila, čoveka koji je svirepo uživao u svojoj moći i u čijim se očima jasno videlo da je spreman na sve.

Setio se, zatim, Tilovog sina, mladića, koji je izgubio svaku nadu i koji se, očigledno, pomirio sa sudbinom.

Zatim, lica Sema Garfilda, nimalo ružnih crta koje bi moglo da bude i prijatno, da nije bilo nemilosrdno i okrutno.

I na kraju, lica dveju žena. Jedno lepo i mirno, a drugo u grču bola i patnje. Lica Vanese Til i Leticije Majls.

Da, možda bi trebalo da navrati do Leticije Majls, pomislio je. Možda bi od nje mogao da dozna neke stvari, koje bi bile zanimljive za njega. Jer, on nije mislio da će ga oni što su ga onako kukavički napali kao čopor gladnih vukova, ostaviti na miru. Ne, to nije mislio.

U tom času, na vratima saluna pojavio se jedan mladić. Zastao je na vratima tako da je njegova senka pala preko Dokovog stola i on je podigao glavu.

— Dobar dan — rekao je mladić

glasno, a mnogi gosti u salunu su mu otpozdravili.

Džesop mu je prišao i brzo ga upitao.

— Jesi li gladan Lu? Nemoj mi samo reći da ti je dosadila kuhinja tvoje majke. Ona je najbolja kuvarica na čitavom...

— Samo sam navratio, mister Džesope — osmehnuo se mladić. — Nisam mušterija. Već sam ručao.

Osmotrivši ga sa strane, Dok Holidej je primetio da mladić ima prijatno lice, da je čvrsto građen i izgledalo je dovoljno snažan. Imao je tamnosmeđu kosu, a oči su mu bile plave i bistre. Košulja i odelo bili su mu čisti i uredno ispeglani.

Mladić je prišao Dokovom stolu, a na licu mu je lebdeo otvoren, prijateljski osmeh.

— Došao sam da vam kažem nešto, mister — obratio se Doku.

Dok je podigao obrve i pogledao ga upitno.

— Ja sam našao vašu čuturicu. Malo pre sam je stavio u bisage na vašem konju. Učinio sam to dovoljno oprezno. Niko me nije video — rekao je i pogledao značajno salunera.

Dok Holidej je polako klimnuo glavom.

— Mnogo sam vam zahvalan zbog toga — promrmljao je. — Ako ikad budem u prilici da vam uzvratim za tu uslugu...

— To nije verovatno — odmahnuo je mladić glavom. — Pretpostavljam da ćete vi požuriti da napustite grad.

— Izgleda da svi tako misle — osmehnuo se Dok. — Pa, mogao

bih reći da je to istina. Verovatno ću odmah nastaviti put.

Mladić nije rekao više ništa. Okrenuo se i klimnuo glavom, ljudima u salunu. Onda je dotakao prstom šesir, pozdravivši tako Doka i krenuo ka vratima.

— Hej — viknuo je Dok za njim. — Kada mi neko učini uslugu, onda želim da znam njegovo ime.

Mladić se okrenuo i osmehnuo se.

— Divers, mister Holideje. Luis Divers — rekao je.

— Pa... još jednom ti hvala Lu — nasmešio se Dok.

Lu Divers je izašao iz saluna, a debeli saluner se nagnuo preko šanka i promrmljao.

— Dečak nije smeo to da uradi. Neko bi mogao da sve ispriča Matu Tilu. Mat Til se ne bi obradovao njegovom postupku.

— Kada Mat Til upozori nekog čoveka onda svi treba da se trude da se drže podalje, jeste li to želeli da kažete? — upitao je Dok Holidej. — Kao da treba da se plaše neke zaraze. Pa, prijatelju, mogu da vam kažem, da je i bez toga ovaj grad dovoljno kužan i bolestan.

II

Gosti koji su sedeli za drugim stolovima ili stajali pored šanka, pogledali su ispod oka u Doka Holideja. Kao da čak nisu imali kuraži ni da ga pogledaju čestito, otvorenih očiju.

Dok Holidej se pravio da nije primećivao te poglede i obraćao se samo Džesopu.

— Jeste li čuli, mister, rekao sam da je ovaj grad bolestan i to od najgore bolesti — progundao je Dok. — I istruliće u toj bolesti, ako kukavice dozvole jednom ludaku da se ponaša prema stanovnicima ovog grada, kao da su njegovi robovi.

— Slušaj, stranče! — sav izbezumljen i zadihao počeo je Džesop. — To sve nije tako jednostavno kao što ti misliš. I nije u pitanju samo Mat Til. Šta ćemo s onolikom bandom, koja je uz njega? Dvadeset i pet ljudi jaše za ranč „Veliko T“, a svaki od njih je oprobani revolveraš. Očekuješ li ti da se profesionalnim revolverašima suprotstave ljudi kakvi smo mi? Ne bismo imali nikakve šanse, toga smo savršeno svesni. Prema tome... prema tome... moramo da držimo jezik za zubima... i da radimo sve ono što od nas zahteva Mat Til.

— Hej, Leme — jedan od gostiju je dobacio uplašen pogled prema vratima saluna, a zatim se okrenuo debelom gostioničaru. — Mislim da si malo preterao, alko nemaš ništa protiv?

— Ne, mislim da nisam preterao — odgovorio je Džesop.

— Ipak, mislim da jesi — insistirao je čovek. — Jahači sa „Velikog T“ nisu svi revolveraši. Nije im to ni potrebno. Sem Garfild i njegova grupa od šest bandita dovoljna je da drži ovaj grad u šaci. I ne samo ovaj, već i svaki sličan gradić na granici.

— Garfild i njegovi ljudi — frknuo je besno Džesop. — Tu si u pravu. To je grupa plaćenih revol-

veraša i ubica. Ali, to što sam rekao za njih, odnosi se i na sve ostale sa ranča „Veliko T”.

— Ne baš sve, Leme — opet se suprotstavio onaj čovek, očigledno spreman za diskusiju.

Dok Holidej je odgurnuo prazan tanjir i počeo da pije kafu.

— Koliko ljudi je prošlo onako? — upitao je Džesopa.

— Molim? — zatrepao je Džesop.

— Onako kako je prošao Majls — objasnio je Dok Holidej.

— Pa... ovaj... Majls je treći rančer u dolini Rork, koji je obešen... pod optužbom da je krao goveda sa ranča „Veliko T” — slegao je ramenima Džesop.

— Pod istom optužbom kao Majls, znači — klimnuo je glavom Dok. — Očigledno, Garfild i njegovi ljudi često pronalaze stoku Mata Tila na drugim rančevima. Naravno, onda rančere dovode u grad i vešaju. Je li tako?

— Pa... oni tvrde da imaju dovoljno dokaza — promrmljao je Džesop.

— A, šta se dešava sa njihovom zemljom? Sa zemljom rančera ko ga obese? — pitao je Dok.

— Ovaj... — Džesop je jezikom prešao preko suvih usana i oborio pogled. — Njihove udovice odlaze odavde... Pre toga prodaju zemlju... Matu Tilu. Uostalom, to je jedino što im preostaje.

— Sasvim jednostavno — rekao je Dok, koji je to i očekivao. Nije to ni bilo ništa novo. Tako su na Divljem zapadu radili svi koji se osile i reše da prigrabe zemlju i pašnjake u svoje ruke.

— Ja mislim da će Mat Til zaposesti svaku raspoloživu akru zemlje u dolini... mislim kad bude raspoloživa — rekao je jedan od ljudi za šankom.

— Neće on prigrabiti samo zemlju, nego i ljude u Telvilu — progundao je Dok.

Ispio je kafu i bacio nekoliko novčića na sto. Zatim je ustao.

— Baš tako će se dogoditi... jesam li u pravu, gospodo? Mat Til će na kraju biti vlasnik ne samo čitave zemlje već i vas... kompletno.

Na ove njegove reči, niko nije rekao ništa. Dok Holidej to nije ni očekivao. Vrlo dobro je znao kako se osećaju ovi ljudi. Strah ih je potpuno paralisao.

Dotakao je široki obod svog elegantnog „kalifornija” šešira i izašao iz saluna.

Noga ga je još uvek veoma bolela, ali je, ipak, bilo malo lakše, nego u početku.

Prešao je preko puta i u trgovini na uglu, pokupovao sve što mu je bilo potrebno za put do Virdžinije Sittija.

Nije imao pojma da je trgovac bio otac Lu Diversa, sve dok mladić nije ušao unutra i obratio se ocu.

— To je taj stranac, oče — rekao je mladić.

Divers stariji je progundao nešto nerazumljivo i nastavio da slaže na tezgju ono što je Dok tražio.

Dok je klimnuo mladiću glavom. Lu se nasmešio, ali nije rekao ništa. Odmah je izašao iz radnje.

— Imate zaista dobrog sina, mister Diverse — rekao je Dok plaćajući račun.

Divers je zatreptao očima u kojima se pojavio zabrinuti izraz.

— Vi... sreli ste ga?

— Pre nekoliko minuta u Džesopovom salunu. Zastao je pored moga stola da mi kaže da je pronašao moju čuturicu.

Divers je izgledao još zabrinutiji. Čutke je pakovao Dokove stvari, a tek pošto mu je vratio kusur, progovorio je.

— Lu je dobar dečak — rekao je tiho, — Samo...

— Samo, šta?

— Pa, voleo bih da vam nije prilazio. Ne želim da vas vredam, stranče, samo...

— Razumem, razumem — malo se osmehnuo Dok — ja sam se zavadio sa gospodarem ovoga kraja, velikim Matom Tilom i siguran sam da za građanje Telvila nije zdravo da razgovaraju sa mnom.

— To je upravo ono — priznao je Divers — upravo ono što sam mislio.

— Nemojte mnogo brinuti zbog toga — smirivao ga je Dok. — Ja upravo krećem za Virdžinija Siti. Neću ostati ovde, niti sam ikada imao takvu nameru.

Uzeo je svoje stvari i krenuo.

— Mislim da bi bilo dobro da uradim samo jednu stvar pre nego što oćem — rekao je na vratima.

— Da? — pogledao ga je Divers sa strahom u očima.

— Želeo bih da porazgovaram sa Majlsovom udovicom.

— Oh... — laknulo je Diversu. — Vi mislite na Leti?

— Da. Gde stanuje?

— Pa, ako krenete iz doline putem koji vodi na jug, onda njenu

kuću ne možete promašiti. „Triangl M” je četiri milje od grada, na jug. Velika drvena kapija nalazi se na pola milje od glavne kuće.

— Hvala — progundao je Dok.

Izašao je na ulicu i uzjahao konja. Smestio je stvari u bisage i sa zadovoljstvom konstatovao, da mu oni banditi nisu uzeli lekarsku torbu, koju je uvek nosio sa sobom.

Mada je osećao užasne bolove pri svakom pokretu, uzjahao je konja i poterao ga kasom. Znao je da će mu ovo putovanje biti neprijatno, ali, to mu nije bilo prvi put. Sva sreća, put do Virdžinije Sitiya nije bio dug, mada nije bio nimalo lak za jahaća.

Velika trka za srebrom dovukla je u ovaj deo Nevade masu kojekakvog sveta. Bilo je tu i pravih rudara, tragaća za srebrnom i zlatnom žicom, ali, i masa probisveta, avanturista i sumnjivih tipova, koji su samo izazivali gužve i donosili nevolje.

Jedan od onih koji su ovamo došli među prvima, bio je Džadson Laš, Dokov stari prijatelj, bio je od rećkih prema kojem je gajio veliko poštovanje.

Već nekoliko godina Laš je uspevao da nađe Doka Holideja po raznim gradovima Divljeg zapada. Dok nikad nije otkrio kako je Laš uspevao da dozna gde se on nalazi. Tek, svaka dva meseca, otprilike, njega bi pronašao neki vodić kočije i preneo mu Lašovu poruku, da što pre dođe u Virdžinija Siti.

Najzad, Dok se odlučio.

I dok je jahao putem, koji ga je

upravo izveo iz Telvila, Dok Holidej se smeškao. Na neki način, sad mu je bilo milo što ga je Laš pozvao. Virdžinija Siti je veliki grad. Tamo će moći na miru da se preda svojoj jedinoj strasti, igri za zelenim stolom.

Na pola milje od kuće na ranču „Triangl M“, Dok Holidej je primetio stado od oko dve stotine grla prvoklasne stoke, koje je gonila grupa kauboja.

Dok Holidej je odmah prepoznao jahače. Na čelu je jahao krupan čovek širokih ramena, lično Mat Til, koji mu je dao dvadeset i četiri sata da napusti njegovu oblast.

Za gazdom su jahali Sem Garfield i njegovih šest ljudi. „Veliko T“ nije gubilo ni jedan trenutak, pomislio je Dok. Već su skupljali Majlsovu stoku.

Da li je ovo pljačka, upitao se. Ne, to je bilo malo verovatno. Pre će biti da se sve radi legalno, bar što se tiče formalne strane stvari. Kao i ono vešanje, uostalom. Imali su „dokaze“ o Majlsovoj „krivici“.

Ako su Til i njegovi jahači i primetili Doka Holideja, oni to ničim nisu pokazali. Nastavili su da teraju stoku ka pašnjacima ranča „Veliko T“.

Dok Holidej se nije zaustavljao. Ispratio je jahače pogledom i nastavio put.

Posle nekoliko minuta, pred njim se pojavila zgrada na ranču. Bila je to jednostavna, omanja kuća, podignuta od balvana. Pred njenim vratima stajala su jedna teretna kola, a dve starije žene vezivale su

kanapom nešto nameštaja što je već bio na njima.

— Tako sam i mislio — promrsio je Dok.

To je, stvarno, i bilo jedino što je čovek mogao da očekuje. Leticija Majls se selila sa svog imanja. Oterali su je. Ona nije ni mogla da bira.

Dve starije žene su ga primetile i nervozno se osvrtaale oko sebe. Videlo se da su žestoko uplašene. Ali, morale su već čuti o njemu. Ceo Telvil je znao šta se dogodilo. Pa, zato su se sigurno i uplašile, pomislio je. Nije im trebalo više komplikacija.

— Da li je gospođa Majls kod kuće? — upitao je Dok, kada je prišao ženama i pozdravio ih.

— Da — namrštila se jedna od njih. — Pretpostavljam da ima još snage da može da vas sasluša mlađicu.

— Zaista je čudno odakle joj tolika snaga da izdrži sve ovo — rekla je druga.

— Drži se jadona, a šta će. Valjda i zbog bebe... — mrmljala je ona prva žena.

— Hoćete da kažete da ima malu bebu? — upitao je Dok.

— Da. Kao da jadnici ionako nije bilo dovoljno nevolja — klimnula je glavom starija žena. — Sada ima sama da podiže dete... bez oca. Kako će bez Arona — prekinula je da govori i tužno se osmehnula Doku.

I Dok Holidej se osmehnuo, ne znajući, zapravo, šta da kaže. Bilo mu je jasno, da ovde neće imati šta da traži. Žena, sigurno, neće biti raspoložena da mu dâ bilo ka-

kvo obaveštenje o stvarima koje su ga zanimala.

— Znamo ko si, sinko — rekla je ona starija žena. — Samo, ne znam tvoje ime. Ja sam Selina Enrajt. Moj muž i ja smo bili prijatelji sa Majlsovima. Muž mi je umro pre godinu dana, upravo pošto je podigao našu kuću u Telvilu. Pošto imam dve slobodne sobe, povešću Leti i malog Roja da žive kod mene.

— Vi ste zaista hrabra žena, gospođo Enrajt — rekao je Dok iskreno. — Ja sam Dok Holidej. Lepo je to što činite za gospođu Majls.

— A šta čovek da radi? — slegla je ramenima Selina Enrajt. — A ovo je Doris Divers, Holideje. Još jedna prijateljica Leticije Majls.

— Najbolje bi bilo da nastavite put, mister Holideje — rekla je Diversova. — To vam u čitavom Telvilu niko neće zameriti.

Selina Enrajt imala je preko pedeset godina, bila je puna, a ruke su joj bile grube od rada. Doris Divers je imala oko četrdeset pet, bila je vitka, nežna i imala je pravo držanje.

— Kupio sam hranu u Telvilu — rekao je Dok. — Da li je to...

— Da, to je naša prodavnica, mister Holideje. Verovatno ste sreli moga muža Harija?

— I vašeg sina, gospođo Diver. I njega sam sreo, takođe.

Selina nije izgledala oduševljeno, ali, videlo se da je o tome već bila obavještena. Ipak, čutala je i pozvala rukom Doka da uđe u kuću.

Dok je počeo da vezuje konja za prečku, a ona je zastala, kao da se predomisli.

— Pričekajte. Prvo ću reći Leti da ste došli — rekla je i požurila u kuću, a Doris je ostala na verandi gde se zadesila.

Dok je zastao.

Kada je Selina nestala u kući, Doris Divers mu je prišla i zabrinuto pogledala zavoj na njegovoj glavi.

— Ja nisam bila tamo — rekla mu je tiho — ali, čula sam... Čula sam da su bili grubi prema vama. Zaista mi je vrlo žao.

— Proći će to — osmehnuo se Dok. — A vi, gospođo Divers, ne dugujete mi nikakvo izvinjenje, ako sam dobro razumeo vaš ton.

— Mislite? — uzdahnula je Doris. — Mister Holideje, ja mislim da vam svaki građanin Telvila duguje izvinjenje. Još se nije dogodilo da se neko suprotstavi onom zlotvoru. To ste prvi učinili vi i pokazali ste našim ljudima...

U tom trenutku, na vratima se pojavila Selina Enrajt.

— Leti vas čeka u sobi — rekla je. — Mislim da je dobro što sam joj prvo rekla da ste ovde.

Dok Holidej je zahvalio klimnuvši glavom, a zatim je ušao u kuću.

Pošao je uskim hodnikom. Dnevna soba nalazila se sa desne strane. Dok je zastao na vratima.

Leti je sedela na stolici, gotovo jedinom komadu nameštaja koji je ostao u kući. U pletenoj korpi kraj zida, njena beba se igrala svojim nožicama i nešto gurala za sebe.

Leti nije plakala. Na sebi je imala jednostavnu tamnoplavu haljinu sa belom kragnom. Ruke su joj bile skrštene u krilu. Kosu je sakupila u urednu pundu. Tek sada je

Dok shvatio da Leti Majls nije mogla imati više od dvadeset pet godina. Tamo, kod vešala, izgledala mu je mnogo starija.

— Zbog čega ste mislili da treba da dođete? — glasio je njen miran pozdrav, ne baš naročito ljubazan.

— Došao sam, jer sam mislio da ćete mi, možda, reći nešto više o Matu Tiku — bio je Dok direktan.

— Ne znam ništa. A vi ste postupili glupo. Mogli ste da poginete. Ništa tu niko ne može da uradi. Čak ni oni iz Virdžinije Sitija... kao što im pomenuste tamo. Pa, sam oblasni maršal je njegov pajaš. Dele dobit. Eto, tako je!

Odjednom je začutala. Očigledno, preplašila se onoga što je rekla. Ali, to je bilo rečeno.

Tako sam i mislio, pomislio je Dok. Ipak, nisam dolazio uzalud. Znači, totalno bezakonje.

— Smirite se, gospođo Majls — umirivao je Leti koja je nervozno nešto poslovala oko bebe. Ali, ne bi se reklo da je bila mnogo tužna.

— Ništa meni nije, ne brinite — odgovorila je oštro. — Trebalo je o svemu ovome da mislimo ranije. Moj muž je bio mali rančer i trebalo je da zna šta će ga snaći. Uostalom, Til nas je opomenuo. Ali, moj muž je bio tvrdoglav — dodala je neuobičajeno jetko, s obzirom da je bila reč o mrtvom čoveku.

Dok Holidej je malo bolje pogledao.

— Vi ste iznenađeni, zar ne? — pogledala ga je Leti.

— Iznenađen? Ja? Zašto mislite? — odgovorio je Dok još uvek stojeći nasred sobe.

— Bili ste iznenađeni od trenut-

ka kada ste ušli u ovu sobu, videla sam to — govorila je Leti ozbiljno. — A ja znam razlog tome. Ne ponašam se onako kako bi trebalo, zar ne? Očekivali ste da ćete ovde zateći uplakamu udovicu. Sad se čudite što ja ne plačem. Izgleda vam da sam hladna, pribrana? Za svakog normalnog čoveka to je znak da nešto nije u redu, je li tako?

Dok Holidej je pustio ženu da izgovori čitavu tu bujicu reči. Smatrao je da je ona još u šoku i da zato ima potrebu da toliko govori. Ipak, ona je stajala i gledala ga pravo u oči, a on je morao da kaže bilo šta.

— Slušajte, gospođo — rekao je nemarno — kako vi podnosite i izražavate svoj bol, to je vaša stvar. Ja nisam došao ovamo da bih vas učio kako da se ponašate. Takvih namera nemam.

— Oh, oprostite — žena kao da se malo trgla. — U stvari, imate pravo da znate istinu — rekla je. — Mogli ste da poginete jutros, kad ste pokušali da pomognete Aronu. Zato mislim da imate pravo, da čujete objašnjenje za ovo moje ponašanje. I, ja ću vam ga dati.

— Ostavite to, gospođo Majls — pokušao je Dok da se spase još jedne ženske ispovesti od kojih je celog života bežao kao od kuge.

Ona je, međutim, već govorila kao navijena, a njemu je ostalo jedino da se premešta s noge na nogu.

— Ja ne mogu da plačem za njim, mister Holideje — počela je Leti tako naglo i tako glasno da je Dok Holidej pozeleo jedino da po-

begne odavde. Ali, morao je da čuje do kraja. — Ne mogu da plaćem za njim! Ne mogu da budem licemer! Naravno... bila sam preplašena i grozno sam se osećala, kad sam ugledala Arona ispod vešala. To je bilo strašno. Osećala sam se kao što bi se osećala svaka žena, koja je videla svoga muža u takvoj situaciji.

Začutala je kao da nije znala kako da pređe na drugi deo objašnjenja. Onda je kao i malo pre počela naglo.

— Pa... on je sada mrtav, ali, ja zaista ne mogu da plaćem za njim. Jednostavno, ne mogu, mister Holideje.

— Smirite se, gospodjo — pokušao je Dok da prekrati ovaj monolog. Naravno, bez uspeha.

— Saslušajte me do kraja, molim vas — prekinula ga je žena. — Molim vas!

Ustala je sa stolice i prišla mu sasvim blizu umoseći mu se u lice. Bila je mnogo viša nego što mu se malo pre činilo. Malo se pomakao nazad, ali, ona to nije primetila.

— Šta ste vi videli dok ste gledali čoveka pod vešalima, mister Holideje? — skoro je vikala. — Malo rančera... u najtežem trenutku njegovog života. I, to je sve što ste videli tamo. Vi drugo i niste mogli da vidite.... Niste ga poznavali. Niste znali kako je izgledalo... biti žena čoveku kakav je bio Aron Majls...

Za trenutak je oborila glavu, a na njenom licu se ogledala sva gorčina ovoga sveta. Zatim je lagano podigla. Lice joj je sad bilo nešto blaže. Gledala ga je pravo u oči. Primetio

je kako drhtiti, a isto tako, i kako ulaže natčovečanski napor da se kontroliše.

— On je bio uzorac čovek, prema svemu što je bilo van ove sobe, mister Holideje — uzdahnula je. — Bio je pošten, koliko to čovek može da bude u ovim krajevima. Nikada nije ukrao tu stoku za koju su ga optužili i zbog koje su ga obesili!

— Ja nisam ni pomislio da je on to...

Žena je, međjutim, pročitala njegovu nameru da приведе razgovor kraju, pa ga je presekla.

— To sad nema nikakvog značaja — rekla je. — Sve je to prošlost. Sve je gotovo i ništa mi neće značiti ako ikada zbog toga neko kazni Mata Tila. To ne koristi ničemu.

— Mislim da bi sada trebalo da prestanete da govorite — Dok je najzad krenuo na direktan način. — Kasnije, kada budete imali vremena da razmislite o svemu, biće vam žao što ste mi sve ovo ispričali. I nije trebalo da...

— O, varate se — viknula je žena. — Vi mislite da ja sad ne znam šta govorim... Doduše, vi ste prvi pravi čovek kojeg sam našla na ovom prokletom mestu i po tome ste jedino u pravu. Inače, moram da vam kažem, da ste vi i prvi čovek, koji je imao hrabrosti i snage...

Dok Holidej je opsovao u sebi. Prebacio je sebi po stoti put što je uopšte dolazio ovamo. Jedino što mu se isplatilo bilo je ono što je čuo o maršalu i Matu Tilu. Ali, cena je, stvarno, visoka, pomislio je. Ko zna koliko će ga ova žena drža-

ti ovde svojom pričom. Rezignirano je pogledao i tiho joj sugerirao.

— Polako, gospodjo, polako — govorio je, a sav se sledio kada je pomislio kako bi to izgledalo da ga sad odnekud gleda njegov prijatelj Vajat Erp. Iskidao bi se od smeha.

— Vi ste prvi čovek, koji se ikada usudio da se otvoreno suprotstavi Semu Garfildu i njegovim ubicama... Malo je falilo da izgubite život. I šta na kraju? Nalazite udovicu suvih očiju. U redu, reći ću vam zašto su suve — nastavila je Leti ne obazirući se na njegova nastojanja da je prekine.

Okrenula se i prišla pletenoj kolenici, a Dok je osetio kako ga već hvata očajanje. Uzela je u ruke dečaka, koji je veselo gugutao i prinela ga Doku Holideju.

— Pogledajte ga, mister Holideje — rekla je, a na licu joj je zasjala radost.

— Divan dečak, zaista divan — požurio je Dok da kaže. — Treba da budete ponosni na njega...

— Ja se i ponosim njime. Ali, Aron nije želeo da ga vidi.

To je i za Doka Holideja, koji je navikao da čuje svašta, bilo iznenađenje. U ovom delu sveta, decu su obožavali i ovako nešto nikada nije čuo.

— Hoćete da kažete?

— Upravo to što ste čuli. U stvari, tek u odnosu na našeg sina, Aron Majls se pokazao u pravom svetlu. Pokazao je kakav je čovek u suštini. Od prvog trenutka, kad sam mu rekla da ćemo imati bebu, pokazao mi je šta misli o tome. Osećao se prevarenim, mister Holideje. Jeste li to nekad čuli?

Dok Holidej je lagano odmahnuo

rukom. Cela ova ispovest mu je bila mučna, a ovo, na kraju je zagrdilo.

— On, u stvari, nije želeo da ima mo bebu. Kleo se da sam mu ja kao radna snaga neophodna na ranču, i da će sve propasti, ako ne budem mogla da radim. Neprestano je govorio o tome kako je beba došla u najgore vreme za nas. Govorio je da je najveća glupost da ljudi našeg ranga imaju decu. Baš tako je govorio, mister Holideje. Glupost!

— Zaista mi je žao što to čujem — rekao je Dok tiho, osvrćući se oko sebe, kao da želi da pobegne.

— Naravno, vi mislite da je on promenio mišljenje kada se dete rodilo — žena je bila rešena da ide do kraja. — Hoću da kažem da bi svako pomislio da je posle Rojevog rođenja, Aron postao drugi čovek, da je bio ponosan što je otac tako naprednog dečaka kakav je naš sin. Ali, nije bilo tako. On je mrzeo Roja i ja sam se plašila da ih ostavim same. Priznao je da ga mrzi. Nikada nije pomogao oko deteta, nikada nije uzeo Roja na kolena, kako to očevi rade...

Lagano se okrenula i vratila se do velike pletene korpe. Nežno je spustila dete na čebad, a zatim se okrenula Doku i dodala sasvim smirenim glasom.

— Pre nedelju dana, Aron mi je rekao da žali što se ikada oženio sa mnom. Svašta mi je tada rekao... i sve samo zato, što sam toliko vremena morala da provodim sa bebom. Usprotivila sam se, a on me je udario! Udario me, mister Holideje. Jeste li već čuli nekada da je neki Amerikanac udario ženu? I da li vam je sada jasno što ne žalim Arona?

— To je... to je prilično specifična situacija, gospodjo Majls. Mislim da vas razumem...

— Onda mi je drago što sam vam sve ovo ispričala — rekla je Leti odjednom neverovatno tiho i prib-rano, kao da se sva žuč, koja se godinama taložila u njoj, odjednom izlila i više je ništa nije mučilo. — Na neki način... ni sama to ne mogu da shvatim... bilo mi je važno da me razumete.

Vratila se na stolicu, sela i ugnula ramena. Sada je tek dičila na gomilu očajanja.

— Vi ste prvi pravi čovek kojeg sam srela od kako sam došla u ovu dolinu. Prvi, koga mogu da poštu-jem — rekla je. — Ne bih želela da odete odavde sa lošim mišljenjem o meni. Ne bih volela da mislite da sam žena bez srca.

— Ako vam je sad lakše zato što ste mi to rekli, onda mi je drago — iskoristio je Dok trenutak da kaže nešto u znak pozdrava.

I zaista, žena ga više nije zadržavala.

Nekoliko trenutaka, zatim, izašao je s njom do kola i pomogao joj da smesti korpu sa bebom pored sebe.

Udovica Enrajt je uzela uzde i sela pored Leti, a Doris Divers je sela nazad.

Posle ljubaznog oproštaja sa Dokom Holidejom, kola su krenula, a on je stajao u dvorištu pustog ran-ča, sve dok se nisu izgubile u daljini.

Upravo je nameravao da potera konja natrag za Telvil, jer je to bio jedini put kojim je mogao da stigne do Virdžinije Sitija, kada mu je nešto palo na pamet. Setio se vešala

koju je podigao Mat Til. Bio je to odvratna spomenik njegove obesti i moći. Podigao ga je usred gradića čije je ljude uspeo toliko da zaplaši, da niko nije smeo glavu da dign-e.

Sjahao je i ponovo ušao u kuću. Tek u podrumu našao je ono što je tražio. Kantu sa petroleumom.

Još je bio dan kada se Dok Holidej približio Telvilu. Sve je bilo mirno i malo je nedostajalo da ne primeti nešto što se odnosilo lično na njega.

Nije žurio. Jahao je lagano želeći da tek u prvi sumrak prodje kroz Telvil. Pažljivo je osmatrao put pored koga je raslo retko drveće.

Valjda je zato na jednom visokom drvetu i primetio obešenu neku spodobu. Odmah je shvatio da nije čovek. Bilo je to samo muško odelo napunjeno slamom, a na grudima mu je bio prikačen tabak papira za pakovanje, presavijen načetvoro. Na tom papiru je krupnim slovima pisalo: „Mr Holideju, lično”!

Dok Holidej je prišao bliže.

— Pazi, još ćemo i da se dopisujemo — reka je potapšavši svog konja po vratu. — Hajde da vidimo šta mi to poručuje mister Til. Samo on ima razloga za ovako nešto.

Osmotrio je pažljivo okolinu i dobro oslušnuo da li negde nešto šuška, pa tek onda ustao na konju, odumrevši se o uzengije i skinuo papir.

„Mister Holideje, ja sam ti dao dvadeset i četiri sata da se izgubiš odavde. Mislio sam da si ti to za-

pamtio. Medjutim, kako vidim, njuškaš okolo... potpuno bez razloga, uostalom. A i da imaš razloga, ništa ti ne bi pomoglo. Zbog ovoga si zaslužio negativan poen. To su stvari, koje ja ne praštam. Zato, čuvaj se mojih ljudi. Ako te sretnu, pucaće bez opomene. Ti si prekršio naredjenje i nemoj očekivati ništa drugo sem kazne. Ja takve kao što si ti, ne trpim na svojoj zemlji. A ako samo zakoračiš u Telvil, nećeš izaći živ. Učiniš li bilo šta nekom od mojih momaka, naći ću te, makar se sakrio pod zemljom.

Nikome ništa ne praštam MT"

— Mnogo pričaš, starkerlo — opsovao je Dok gužvajući hartiju. — Doći će i tebi crni petak. Ali, kako hoćeš. Pa, da vidimo ko će izvući deblji kraj!

Obo je konja i požurio prema Telvilu. Bilo je veče, kada je pred sobom ugledao prvi red njegovih kuća.

— Hajde, Mig, lepo ćemo da večeramo. Posle ćemo da vidimo ima li ovde momaka spremnih da malo pročešljaju karte. A onda ćemo, da nastavimo za Virdžinija Siti. Malo ćemo da naljutimo onog starog gada.

Mig je zarzao kao da ga je razumeo. Podigao je glavu i nekim svečanim korakom ušao u ulicu.

— Tako momče, tako — smeja se Dok. — Neće nam biti lako, ali, zato može da bude veselo.

Fijuk zrna, koje je doletelo sa leve strane, očigledno iza jedne omanje kuće, opomenuo je Doka, koji je reagovao munjevito.

Svom dužinom je polegao po konju, koji se kao po komandi malo

trgnuo i poleteo kao strela. Ali, nije otišao daleko. Na Dokov tihi zvižduk zaustavio se kraj jednog zida i priljubio se tako da je Dok bio potpuno zaklonjen.

Onaj iza kuće medjutim, nije imao strpljenja. Najpre se pojavila cev puške, a zatim lagano i on.

Bilo je to užasno pogrešno. Jer, kada je potegao obarač, Dokovo zrno je već nepogrešivo doletelo do njega. Čovek se povukao unazad, ali, Dok je jasno video da se gotovo istovremeno skljkao na zemlju.

Po svim Dokovim proračunima, ovaj bandit nije mogao biti sam. Tako se nije radilo ni u mnogo naivnijim poduhvatima. Uvek su u ovakve akcije išli najmanje dvojica, a često ih je bilo i mnogo više. Naročito, ako je akciju smislio neki šef, kao što je, na primer, bio Mat Til.

Samo, zašto je to učinio sada, pitao se Dok. Prvo, još nisu istekla ona dvadeset četiri sata, koja mu je Til dao da se izgubi sa, kako je rekao, „njegove teritorije”. A drugo, svako je znao da jedini put za Virdžiniju Siti, vodi kroz Telvil, prema severu.

A ranč Arona Majlsa sa koga se Dok vraćao, nalazio se južno od gradića, baš s one strane, odakle je stigao i prvi put.

Znači, Til je rešio da stvar okonča mnogo ranije, zaključio je Dok.

— E, pa, ako je tako... — promrmeljao je Dok sebi u bradu i potapšao svoga konja po vratu. — Miran, Mig! — šapnuo je, a konj je samo stresao kožu. Nije pustio ni glasa od sebe.

Bio je to tako dobro izdresiran konj, da mu nije trebalo mnogo

komandi. Bilo je dovoljno da Dok umirujuće stavi ruku na njega i neka neobična veza bi se uspostavljala između njih. Mig je nepogrešivo radio baš ono što je Dok želeo.

— O, kej, prijatelju — prošaputao je Dok, i vukući se ledjima priljubljen uz zid, krenuo duž kuće.

Krećući se mekim korakom kao indijanski izvidnik, Dok je nastojao da se dokopa ugla kuće.

Izgledao je da će sve ići onako kako je naumio. Ali, kada se našao na uglu, zastao je. Ovo je zaista bio problem. Od prozora kuće, pružala su se dva pravougaonika svetla. Njih je trebalo proći, mada je bilo jasno da će, čim se nadje na prvom, postati odlična meta banditima za koje nije sumnjao da ga vrebaju.

Ali, nije mogao da bira. Osvrnulo se još jednom prema Migu. Bio je zadovoljan. Pametna životinja spustila se na zemlju i sad se u onoj senci gotovo nije razlikovala od tla.

Dok se zadovoljno osmehnulo i klimnulo glavom. U tom trenutku, kao po komandi, nestali su oni pravougaonici. Neko je ugasio svetlo u kući.

Odlično, pomislio je Dok. Izgleda da mi je sudbina naklonjena. Više nije bilo problema. Šmugnulo je niz zgradu, obišao još jedan ugao i našao se u bašti. Odatle je, pored ograde, za tren stigao na ulicu.

Sada je imao odličan pregled situacije.

Pogledao je prema mestu gde je malo pre oborio onog tajanstvenog strelca. Ali, njega tamo više nije bilo.

Dok je zastao i oslušnuo pažljivo. Učinilo mu se da čuje neko komešanje preko puta, iza one kuće gde bi

čovjek trebalo da bude. Sačekao je malo. Da, tamo se nešto dešavalo.

Ne razmišljajući mnogo, u dva skoka se prebacio preko uske ulice i još u letu, zgrčio se kao mačka i izvukao oba revolvera iz futrole. I ovoga puta mogao je da zahvali svojoj odličnoj kondiciji, brzim refleksima i elastičnim mišićima. Sve je izveo baš onako kako je mislio.

Dobro je bilo i što se odmah zakotrljao u jarak kraj kuće po kome je pala senka. Tu ga niko nije mogao videti.

— Pazi! — čuo je nekog.

Čuli su pad i sad znaju da sam ovde, pomislio je Dok i otkotrljao se još malo. Sad, zaista, ne bi mogli da ga primete, ako im padne na pamet da se pojave. Osim toga, sad bi mu bili odlična meta.

— Jesi li čuo? — opet je pitao onaj glas.

— Čuo sam, ali izgleda da je to dosta daleko... Znaš da sam na-gluv.

Nastala je tišina. Potrajalo je to. Mora da su čekali da vide šta će se dogoditi.

— Nema ništa — opet se javio onaj prvi. — Podigni ga Stive, šta si se toliko zapetljao?

Stiv je, verovatno, pokušao da po digne ranjenika, ali je samo zaste-njao.

— Diži ga! — prosijtao je prvi i sam sav zasopljnjen od napora. — Vi-diš da ću ga ispustiti.

— Težak je kao kamen — prošaputao je Stiv. — Bolje da ga ostavimo... Pobeći će nam ona protu-va. Pusti ga Mik. Posle ćemo doći po njega.

— Ubiću te, ako ga ostaviš, ga-de! — zapretio je Mik uz gadnu

psovku. — To je moj brat i neću ga ostaviti ovde da umre...

— A šta ćeš reći gazdi?... Šta ćeš mu reći?

— Diži ga na konja, proklet bio! A ja ti kažem da ću tu bitangu naći, makar morao jahati na kraj sveta — govorio je Mik teško dišući. Odsada, njega neće juriti samo Mat Til. Juriće ga i Mik Ohara, kunem se!

— Žao mi je Mik. Ja sam još malo pre video da je mrtav — govorio je Stiv. — Sad si i sam video.

I naglupom banditu bilo je jasno da je Mik shvatio da mu je brat mrtav i pun očajnog besa izgovorio je ono što je za njega značilo zakletvu.

A onda se, sav izbezumljen okrenuo prema ulici i iz sveg glasa se proderao.

— Slušaj me, Holideje. Od noćas ti si mrtav čovek! Naći ću te, makar morao ići na kraj sveta. Od danas, ti si moja jedina briga i jedini razlog mog života!...

— Nećeš morati da ideš tako daleko — oglasio se Dok iz senke.

Kao munje, oba bandita su zgrabila svoje revolvere. Čuli su se tupi udarci metala i plamen je suknuo iz četiri revolvra.

Dva su umukla već sledećeg trenutka. Pao je Stiv... To je Dok konstatovao nešto kasnije, kada je Mik urliknuo iza jednog stuba.

Bio je tako dobro zaklonjen i odmah je pripucao. Ali, bilo je to potpuno besmisleno, jer, Dok se za to vreme otkotrljao na suprotni kraj jarka.

Tu je sačekao da Mik isprazni bar jedan magacin, pa tek onda da vidi šta će biti potrebno da preduzme.

Imao je dovoljno vremena. Noć je tek počinjala, a njemu se nije žurilo. Video je da je bandit u nedoumici i želeo je da mu se privuče sa strane. Zato se još malo pomakao bliže kući. Bilo mu je to lako, jer je jarak opasivao kuću sa svih strana. Nije to bilo loše, jer se tako, kad počnu kiše, nijedna kap nije zadržavala oko kuće. A za Dokov poduhvat bilo je još bolje.

Medjutim, bandit je bolje poznao situaciju i bolje se snalazio u ovom mrklom mraku. On se očigledno, predomislio.

Tek, pošto se nalazio iza stuba nadstrešnice nad verandom, nije mu bilo teško da u jednom skoku uleti u otvoreni hodnik, koji je prosecao kuću po sredini. Sa tog mesta je bilo lako da na stražnja vrata izleti u baštu i dohvati se jaruge, koja se odatle pružala prema „Velikom T”.

Bat kopita konja u galopu, objasnio je Doku šta se dogodilo.

Ustao je iz svog zaklona i tutnuo oružje u futrole. Po navici je očistio odelo od prašine.

Znao je da će se Mik vratiti tek sutra, da odnese tela svog brata i Stiva. Dotle, će, pretpostavljao je, biti mir.

— Za večeras je valjda dosta — rekao je sebi u bradu.

Prišao je onoj dvojici i upalio šibicu. Nije se sećao da ih je ikada video.

Mister Til, znači, ima čitavu armiju ubica, pomislio je. Pa, u redu... i mi konja za trku imamo. Naći ćemo načina da sredimo i to. Smislićemo nešto.

Zviznuo je tiho kroz zube i sa suprotne strane, Mig se oglasio rza-

njem. Uputio se lagano Doku, koji mu je pošao u susret.

— Izgleda da smo dobro prošli, prijatelju — potapšao je Dok svog vernog konja.

Nije ga uzjahao, već je uhvatio povodac i krenuo pešice kraj konja...

— Vreme je da se odmorimo, verni druže — rekao je. — Ali, to nećemo učiniti ovde. Mogli bismo uznemiriti ove hrabre građane.

Tada su već bili kraj podijuma na kome su se uzdizala vešala.

Sutradan zorom, ljudi u Telvilu nisu bili sigurni da mogu da odrede identitet čoveka koji je vešala podignuta po naredbi Mata Tila pretvorio u ružnu gomilu ugljenisanih greda, koje su se još uvek pušile.

Sve se dogodilo u gluvo doba noći, između ponoći prvog svitanja, dan posle onog kada je pešen Aron Majls.

Odvratna, preteća građevina, bila je skoro sasvim uništena kad su se prvi građani probudili iznenadnim mirisom paljevine.

Skoro čitav Telvil je izašao na ulicu da posmatra dogorevanje vešala, ali, nigde se nije mogla videti nijedna kanta s vodom. Niko nije ni pokušao da suzbije vatru.

•

Dva sata pre svanuća, Dok Holidej je zaustavio svog konja na istočnoj granici doline i okrenuo se prema gradu.

U tami noći, plamen se čak i sa te daljine jasno video.

Izvadio je iz džepa svoju skupocenu srebrnu tabakeru čudeći se što mu je Tilovi ljudi nisu ukrali i zapalio jednu od svojih omiljenih

„virdžinija“ cigara. Sa zadovoljstvom je povukao nekoliko dimova, a zatim je nastavio da jaše.

Na licu mu se ukazao osmeh. Malo, kad čovek razmisli o svemu. Ali, možda će one kukavice od građana izgorela vešala shvatiti kao predskazanje, kao znak da nastupaju druga vremena i da moć Mata Tila nije nesavladiva i neprikosnova.

Ipak, desilo mu se nešto što odavno nije osetio. Bilo mu je žao građića i ponekih ljudi koje je upoznao. S osmehom na usnama setio se mladića Lua, njegove majke, ojađene Leticije, tužnog Matovog sina i hrabrog starog doktora.

A u ovom času, on je išao prema mnogo većem gradu, pravoj metropoli u odnosu na Telvil. Prema Virdžinija Sitiju.

Osmehnuo se kada se setio tog imena. To je bio grad koji je doživeo najveći procvat baš tih dana, kada su u njega, sa svih strana, nagnuli ljudi, obuzeti zlatnom i srebrnom groznicom.

U Virdžinija Sitiju će, konačno, da radi ono što mu se dopada, nešto za svoju dušu, pomislio je. Dovoljno uzbuđenja će mu doneti već sam susret sa Džadom Lašom. A zatim, saluni, kockarnice, nova opera, o kojima mu je Džad pisao. Sve to obećava pravi raj za jednog čoveka, koji je poslednje dve godine proveo jašući uz granicu, uglavnom prerijom i samo ponekad svraćao u gradove, kad bi mu ponestalo hrane ili kad bi se zaželeo neke dobre partije pokera.

Naravno, postojao je još jedan razlog, koji ga je dovodio u neka naselja. Bilo je to onda, kad ga je neko zadužio, kao sada Mat Til.

Da, zbog Mata Tila bio je siguran da će se vratiti u Telvil. Telvil i dolina Rork nisu ga videli poslednji put. Jer, ako on ne potraži Mata Tila, ovaj će potražiti njega. To je bio zakon Divljeg zapada. Samo, što će sada imati još jednog tragača za petama. Jednog, mnogo manje perfidnog, ali zato surovijeg i spremnijeg na brze obračune od Mata Tila. Mika Oharu.

U vreme kad je Dok Holidej stigao u Virdžinija Siti, dani su postali mnogo hladniji i po svemu sudeći, zima je bila na pragu.

U grad je stigao jedne hladne noći i smesta se uputio u „Silver” hotel.

Bila je to prelepa zgrada, u poređenju s onima u kojima je Dok dotada odsedao u usputnim gradovima. Bila je nova i sva je blistala.

U tom hotelu stanovao je i Džad Laš, naravno.

„Silver” Hotel je imao svoju vlastitu štalu i koral, koji su bili na usluzi gostima hotela.

Dok Holidej je poterao konja prema štali i sjahao. Predao je konja u ruke spretnog štalara, a zatim je, uzevši svoje stvari, krenuo prema glavnom ulazu u hotel.

Čim je ušao u hol, pogledao je na levu stranu odakle je dopirala galama. Bila je to jedna veličanstvena sala, sva u staklu, sa kristalnim lusterima i debelim tepihom. Nešto, zaista, izvanredno.

Iako je zima već bila na pragu, sve je bilo u zelenilu.

Džadsona Laša je odmah primećio, iako se mnogo promenio od kada su se videli poslednji put. Za svoje

pedeset i tri godine bio je mnogo sed i izgledao je bar deset godina stariji, nego što je bio. Na sebi više nije imao otrcano odelo u kakvom ga je Dok poslednji put video, već elegantno, kao pravi džentlmen. Njegov „stetson” je svakako koštao više od osamdeset dolara. Izgledalo je da je zdrav.

— Dok, skitnico prokleta — i njega je primetio Džad.

Bez ikakve ceremonije ostavio je svoje društvo, i istrčao pred Doka, koji je upravo krenuo prema recepciji, želeći prvo da se uredi, pa tek onda da izađe pred Laša.

Na iznenađenje prisutnih, počeli su da se bučno pozdravljaju. Naravno, čito je galamio Laš, lupajući Doka po leđima.

— Odvalićeš mi bubrege, Džade — smeja se Dok nespretnoj radošti svog starog prijatelja.

Najzad je prvo uzbuđenje prošlo, i Džad je uveo Doka da ga predstavi svojim prijateljima, koji su već znali da on dolazi.

— Ovo je čovek koga poštujem najviše na svetu — govorio je Laš pokazujući na Doka Holideja. — Još ćete imati prilike da čujete o njemu. Ali, zasada dosta i ovoliko. Ovo je Korej Ingersol, Dok — predstavio je prvog prijatelja, koji je sedeo u pročelju stola. — On zastupa moje interese. Nikada ne bi pomislio da tako ružan čovek može da bude pošten, zar ne? E, on je pošten. Inače, valjda ti je jasno, da ne bi mogao da radi za mene?

Dok je znao za ovaj Lašov nezgrapen način šaljenja, ali ga je puštio da se kao dete ispuca. I on je nastavio.

— A ovo je Džon Rajbaker. On je vlasnik rudnika „Srećna Džejn”. Bogat je skoro kao ja... ali, ipak, nije toliko, a Džone? A ovo je Majk Dovel, gazda...

I tako je to išlo redom dok Dok Holidej nije izmenjao pozdrave s očigledno, najbogatijim ljudima Virđinija Sitijsa.

Znao je dobro da su svi oni bili siromašni tragači za zlatom, sve dok nije otkriveno bogatstvo Komstok Loka. A Komstok Lok bilo je najbogatije nalazište zlata, srebra i drugih plemenitih metala. Sada su svi oni bili truli bogataši, a njegov prijatelj je bio jedan od najbogatijih.

Čim mu je Dok Holidej javio da kreće na put, Džad Laš se postarao da obezbedi pristojan smeštaj svoje prijatelju. Rezervisao mu je sobe u najotmenijem hotelu, koji je, naravno, nosio naziv „Silver” i u kome je stanovao i sam.

Dokove sobe su se nalazile pored Lašovih i bile su povezane vratima.

Ta činjenica baš nije obradovala Doka Holideja, jer je to značilo, da će ga Laš posećivati kad god mu padne na pamet. Sada će sigurno imati potrebu da mu ispriča kako je došao do svakog grama dragocenih metala, koji su ga učinili bogatim.

A sa tragačima za plemenitim metalima, bilo je kao sa ribolovcima. Uvek su bili puni priča koje, međutim, nisu bile nimalo zanimljive za Doka.

Osim toga, odavno nije video Laša, koji ga je bukvalno jurio, verovatno baš zbog tih priča, koje je imao potrebu da izruči pred ne-

kim, ko je znao i njegove lošije dane.

Ništa ljude pod ovim nebom ne može učiniti toliko ponosnim, kao kad se desi da krenu ni od čega, pa se obogate, postanu neko. Hvališu se time gde god stignu i što je najzanimljivije i drugi ih uvažavaju zbog toga.

Zato je Dok znao šta ga čeka, i odlučio je da se naoruža svojim već poslovičnim strpljenjem.

I stvarno, već te prve noći razgovarali su skoro do pred zoru. Laš je oduševljeno pričao kako je Virđinija Siti doživela pravi bum i o tome, kako se njemu samom osmehnula sreća.

— Nije bilo u tome ničeg smišljenog, niti unapred planiranog — govorio je Laš jezikom već izvesnog poslovnog čoveka. — Prosto, bogatstvo me je zvalo. Nalazilo se tamo... baš na onom komadu zemlje, koji sam ja zakupio.

— I tako si pronašao srebro — krenuo je Dok prečicom.

Ali, Laš se nije dao. Ovo su bili njegovih pet minuta i on je rešio da ih iskoristi.

— Tačno. Već posle dva dana kopanja, pronašao sam srebro.

— Znači, tako si se obogatio... — opet je pokušao Dok da skratiti.

— Pa... tako. Poslao sam odmah po nekoliko rudarskih inženjera. Jedan od njih je bacio pogled na komade rude, koju sam iskopao. Iskolačio je oči tako da sam mislio da će ga udariti srčana kap.

Laš se zacerekao, kao da mu je baš u tom trenutku pred očima bila slika onog sirotog inženjera.

Ipak, brzo se povratio od uzbuđenja, lupio me rukom po ramenu

i rekao: „Džade Laše, gotovo je sa tvojim kopanjem i traganjem za blagom. U ovom času si toliko bogat da će odsada drugi kopati za tebe. Možeš da dozvoliš sebi, da unajmiš ljude, koji će vaditi srebro na tvojoj zemlji. Bogat si, ne kao čovek koji ima rudnik srebra i sam radi u njemu... — Laš je bio bes-krajno opširan, ali Dok nije mogao ništa drugo, nego da sluša. Svi njegovi pokušaji da skрати ostali su bezuspešni.

Boreći se žestoko sa svojim kapcima, koji su mu neprekidno sami padali, on se naprezao da ne zaspi. A Laš je nastavio:

— „Ovo ovde vredi za čitavu jednu kompaniju” — rekao je inženjer. I bio je u pravu!

— Znači — rekao je Dok odahnuvši — ti si sad jedan od najbogatijih ljudi u ovim krajevima? Baš mi je drago što to čujem!

— I da znaš, momče — potapšao ga je Laš po mišici — zaista imaš dobar razlog da ti bude drago.

— Hoćeš da kažeš da ćeš pokušati da mi pružiš provod kakvog nisam video u životu, a? — nasmejao se Dok. — Pa, ti znaš šta mene jedino zanima. Nadam se da ovde ima neka dobra kockarnica?

Laš se namrštio.

— Ja sam mislio nešto mnogo bolje — rekao je. — Da, momče, nešto mnogo bolje.

Dok ga je pogledao podignutih obrva, a jedva primetan, ironičan osmeh zaigrao mu je oko usaha.

Laš, međutim, to nije shvatio. On je bio toliko zaokupljen svojim bogatstvom, da je bio ubeđen da svi ljudi misle kao on. Uozbiljio se i gotovo svečanim glasom počeo.

— Ti znaš, Dok, da si mi ti jedini prijatelj. Ja nemam nikog drugog... i ja...

— Nećemo sada o tome — nasmejao se Dok. — Nemoj mi pričati o tome kako nameravaš da mi ostaviš sve što imaš, Džade. Sa takvim zdravljem živećeš sto godina. Ja bih se olinjao čekajući na tvoju smrt. Nego, bolje da ti kažem, da sam se, stvarno, obradovao kad sam te video u ovoj velelepnoj zgradi. Sumnjam da tako nešto postoji u Vašingtonu.

— Je li? — zadovoljno se nasmejao Džad. — Mogu misliti kako si se osećao kad si upao ovamo.

— Pa... bilo je prijatno. Samo kad sam ugledao onaj sjaj kristala, pa zelenilo, pa tepih. A posluga, pa, to nigde nema...

— Ti se to ačiš? — podozrivo ga je pogledao Džad.

— Što, zar ne govorim istinu? Koliko ima samo onih livrejiranih dečaka što se muvaju okolo, a o portiru da ne govorim. Međutim, najviše impresionira ona grupa ljudi sa kojima si sedeo. Vidi se da su svi važni, parajlije. Ali, ti si najvažniji i to se odmah vidi.

— E, pa, ako baš tako misliš, onda ćeš me saslušati... da čuješ do kraja šta ja imam da ti kažem.

— Da čujem. A ako već moram, naspi mi još jedan brendi, da bar znam šta radim.

Džad mu je nasuo punu čašu, a onda je nastavio, očigledno, rešen da dovrši ono što je započeo.

— Malo pre si mi rekao da ću živeti sto godina. Na žalost, to se nikada ne zna. Naravno, ja se osećam odlično. Pucam od zdravlja.

Ali, dozvoli mi da te podsetim na nešto, Dok.

Izvadio je dugu „havana“ cigaru i pružio je Doku. Ovaj je uzeo ali je nije oslobodio omota na kome je štampana firma.

— Što zar ti se ne sviđa? — upitao je Džad. — To su najbolje na svetu.

— Navikao sam na „virdžiniju“ — rekao je Dok.

— Kako hoćeš.

Džad je kresnuo šibicu i polako palio. Kada su oblaci plavičastog dima počeli da se dižu ka tavanici, on je nastavio.

— Dozvoli da te podsetim na nešto što se dogodilo pre dosta godina, Dok.

— Misliš da Crveni kanjon? — osmehnuo se Dok izbacivši čitav oblak dima.

— Ne moraš da budeš tako prokleta ironičan, kad je ta stvar u pitanju — pobunio se Džad. — Do sto đavola, nisi imao više od sedamnaest godina, kada je krdo koje je terao Džim Delano pošlo u stampedo. I sad se naježim, kad pomislim šta bi bilo da ti onda nisi bio kod svoja dede na letovanju.

Pogledao je u Doka Holideja kao da je želeo da proveriti, shvata li je on, kakva je to bila situacija.

— Dve hiljade grla je poludelo i u slepom besu krenulo kao živa lavina. Poput gromova odjekivala je rika i tutanj njihovih nogu. A ja sam jahao pred njima. Bežao sam da spasem živu glavu.

— Mislim da si tog dana zaslužio da te pregaze — nacerio se Dok. — Radio si čitavog dana kao lud, a nisi promenio konja. Nije ni čudo, što se životinja srušila pod tobom.

— Uh, bilo je gadno! — Džadu je kao i uvek bilo strašno da se seti tog događaja. — Preplanuo sedamnaestogodišnjak, koji je jahao na vrancu ukradenom iz dedinog korala... dojurio si kao... kao...

— Nije to bilo tako strašno — nasmejao se Dok. — Imao sam dovoljno vremena da stignem do tebe.

— To je prokleta laž i ti to dobro znaš. Mogli su da te nabiju u zemlju... Ličio bi na jednu od onih palačinki, koje je tvoja baka tako dobro pravila. A i ja uz tebe. Ali, uspeo si!

— Da, bilo je ozbiljno.

— Ali, kad si stigao do mene i pružio mi ruku, znao sam da sam spasen. Pružio si mi ruku kad su pomahnitala goveda već bila tako blizu da sam mogao da osećam njihov miris. Kako si me samo podigao na konja! A kad je vranac jurnuo, ostavili smo stampedo za nama, pa... ja mislim...

— Da, sećam se dobro toga — prekinuo ga je Dok. — Taj vranac je bio zaista dobar konj. Mislim da takvog nikad više u životu neću imati.

— Pokušavaš da promeniš temu, a? — grmnuo je Džad. — Misliš, valjda, da su sve ove godine, koje su prošle od tada, učinile da to zaboravim? Tog dana si spasao moju kožu, a ja sam ti nešto obećao.

— Šta je tebi? Zaokupio si me čam sam stigao, ali ja ti kažem, da mi zaista ništa ne duguješ.

— Osim svog života, naravno — Džad je kratko klimnuo glavom, a zatim se zavalio u naslonjaču i prekrstio noge. — Čovek ne može

mного stvari da uradi, da bi vratio dug nekome ko mu je spasao život. Ali, neka mi Bog oprost, ja ću pokušati da to učinim. Da, momče, ja ću to pokušati.

Zakikotao se veselo i upitao.

— A šta si mislio, zašto sam te pozvao ovamo? Da mi, možda, postaneš ortak u poslu? Ili da te nagovorim da ponovo otvoriš ordinaciju? Ne pada mi na pamet. Znam ja šta tebe zanima. I za to će biti vremena!

Doku je bilo beskrajno smešno ovo Džadovo pričanje. Prošlo je toliko vremena od kako se on otpadio od društva i od kako je zavoleo usamljenički život, da ga je sad ovaj, na neki način, bar po tonu porodični razgovor, užasno zasmijavao.

O kad bi ovaj dobri čovek znao kako njemu ni do čega nije stalo! Kad bi znao da on živi od danas do sutra i da ga osim dobre partije pokera, ništa na svetu ne zanima. Da, baš poker ga je tako prikovao za život, da nije umeo da mu se odupre.

— Nisam o tome razmišljao, Džade — odgovorio je pazeći sad već da ga ne uvredi. — Napustio sam Arizonu i pošao ovamo, jer sam zaista želeo da se vidimo. Pre svega, da ja vidim tebe.

— Pa, lepo. Video si me, a sada ćeš me saslušati.

— Ništa, osim toga i ne radim od kako sam stigao ovamo — nasmejao se Dok.

— Slušaj me do kraja — namrštio se Džad. — Tebi je sada već dvadeset osam godina, Dok. U to vreme, čovek već treba da zna šta će uraditi sa sobom, zna na koji način

želi da živi do kraja života. Pretpostavljam da i ti imaš neke planove, neke ideje? Kladim se da si napravio neki plan. U redu. E, vidiš, tu sad ja dolazim na scenu. Potrebno je da samo kažeš jednu reč, pa da ja stanem iza tebe. Sa mnogo, mnogo, novca. Želiš li, možda, da imaš svoj vlastiti ranč? U redu. Imaćeš ga! Želiš li rudnik srebra? Samo kaži. Postaćemo moj partner, dok trepneš okom. I to može, bez ikakvih problema. Nije važno šta želiš. Ja hoću da budem uz tebe i da ti pomognem u tome.

Pošto je rekao ono što je smatrao da treba da kaže, Džad je ućutao i pažljivo počeo da posmatra mladog čoveka.

Doku je bilo i smešno, i tužno. I bio je ganut zbog svega ovoga. Kako je ovo dobar i pošten čovek. Ali, šta вреди? Moraće da ga razočara. Nije samo, znao kako da mu kaže da od svega toga neće biti ništa. Gledao ga je iskosa i pravio kolutove dima.

Džad je to pogrešno razumeo.

— Neka sam proklet, ako to nisam mislio ozbiljno — rekao je. — Svaka reč koju sam izgovorio, prava je istina.

— Ne sumnjam, dajem ti reč — požurio je Dok da ga uveri.

— Pa, onda, jesi li smislio šta hoćeš?

— Da razmislim malo — želeo je Dok da dobije u vremenu. — Daj mi nekoliko dana. Čovek ne dobija takvu šansu svaki dan. Treba dobro razmisliti o jednoj takvoj stvari.

— Imaš vremena koliko hoćeš — nasmejao se Džad, sav srećan. Pretpostavljao je da se kod Doka radi samo o izboru. — I nemoj se ustručavati. Reci šta god zaželiš. Ma šta

želeo, moći ćeš da dobiješ. Ja stojim iza toga. I moj novac, a to nije malo. U našem svetu, novac može sve. Taj novac, koji ja imam može da bude glasniiji od krda u kojem se nalazi milion žednih goveda.

III

U sledeća tri dana Dok Holidej je uživao u gostoprimstvu, koje mu je pružao prijatelj.

U Virdžinija Sitiju, Džad Laš je bio kralj... još više od toga. Bio je čovek koji je mogao sve. Imao je razgranate veze, a uživao je poštovanje svakog građanina, od najsiromašnijeg kopača zlata do najbogatijeg vlasnika rudnika. Svakom se Džad Laš dopadao i svako se trudio da njegovom prijatelju pokaže da je dobrodošao u njihov grad. Bar tako je izgledalo.

Ali, posle prva tri dana, velikom magnatu srebra postalo je jasno da od Doka Holideja neće dobiti odgovor, koji je tražio. Izgledalo je da ga je sve ovo zamorilo i da jedva čeka da pojaše svog konja i vrati se u preriju. Videlo se da mu je sve dosadno. Prijemi na kojima se točio šampanjac, zabave u „Alhambr“, privatna loža u Operi, večera u „Virdžinija klubu“. Dok Holidej nije uživao u tome i to je teško sakrivao.

A onda se desilo nešto što je zaprepastilo ceo grad.

Izašli su u jedan od najelitnijih restorana u gradu na večeru. Džad Laš, Dok Holidej i nekoliko zvanica sa kojima je Džad želeo da upozna Doka Holideja.

Društvo je bilo prilično veselo, i usred prijatnog razgovora, kada je u salu ušao oblasni maršal Ed Karter.

Bio je to visok čovek, širokih pleća, dobro mu je stajala ona uniforma, koju je nosio i koju je Dok Holidej sada video prvi put. Da mu na grudima nije blistala zvezda, ne bi ni shvatio ko je. Ipak, i za to ogromno telo, glava mu je bila prevelika, naročito čelo koje je bilo izbočeno i govorilo o njegovoj očiglednoj srodnosti sa davnašnjim precima.

Na račun toga su odmah i počele da pljušte šale za stolom za kojim je sedeo Dok.

— Ovaj naš maršal kao da je juče sišao s grane — dobacio je neko dosta glasno, gotovo toliko glasno da je Ed Karter slobodno mogao da čuje.

To se, izgleda, i dogodilo. On se uputio njihovom stolu i ustremio se pravo na Doka.

— Ne sećam se da sam vas video, mister — rekao je zabacivši palcem šešir na zatiljak. — Vi ste ovde novi?

— Ni ja nisam imao čast da vas upoznam — odgovorio je Dok glasom koji nije obećavao ništa dobro.

— Ipak, ja znam ko ste — nije se dao zbuniti Karter. — I imam prijavu protiv vas.

Za stolom svi su se zgledali, a Džad je planuo.

— Kojim pravom me uznemiravaš, ti uštvo policijska — viknuo je.

— Smiri se, Džade — umirivao ga je Dok Holidej. — Mister će biti ljubazan, da objasni o čemu se radi.

— U pitanju je paljevina — počeo

je maršal zvanično. — U prijavi piše...

— A šta sam ja to zapalio...

— Ovo nije moja kancelarija i vi ćete se iz ovih stopa dići i krenuti sa mnom.

Uzalud su bila Džadova nerviranja i pretnje, zakon je zakon i Dok je rešio da mirno sredi stvar.

— Vi me to hapsite, maršale? — upitao je.

— To se baš ne bi moglo reći, ali, vi ćete morati sa mnom u moju kancelariju, kako sam vam već rekao.

— Onda, krenimo odmah — rekao je Dok. — Ustao je i pružio obe ruke maršalu.

— To neće biti potrebno — nacerio se maršal. — Hajde samo napred. Da ne pravimo ovde gužvu.

A gužva je već počela da se pravi. Džad je svojim nerviranjem napravio takvu buku i galamu da više niko nije sedeo mirno za svojim stolom.

I ne samo to. Nego, naslućujući gužvu i poznavajući svoga maršala, gosti su počeli da ostavljaju salvete i svi krenuli za ovom dvojicom.

— Vi, maršale, volite spektakle? — nije izdržao Dok Holidej, nego mu je tiho rekao.

— A ni ti nisi s raskida. Samo, ti pališ...

— Šteta što je tamo sve izgorelo. Mogli smo uskoro da vidimo i pokojeg maršala kako visi zbog ortakluka sa zlikovcima, pljačkašima i plaćenim ubicama.

— Zaveži — razderao se maršal, a Džad koji je išao za njima sa svojom svitom podigao je pesnicu.

Maršal nije sačekao da dobije udarac. Spretno ga je dočekao i jednim jedinim udarcem nokautirao.

Bio je to samo povod za neopisivu gužvu i tuču kakvu Virdžinija Siti nije video. Dok Holidej je tako premlatio maršala, da su ga sutra ujutro odneli u bolnicu, gde su lekari rekli da mora ostati najmanje mesec dana.

Gradski šerif, koji se brzo našao na licu mesta, više je izbegavao da čuje šta je to bilo, nego što se trudio da shvati situaciju. To je bilo i razumljivo, ako se uzme u obzir da je šerif Meklin bio odličan prijatelj sa Džadom Lašom, a ogorčeni neprijatelj maršalov, koji se nije trudio da mu olakša život. Naprotiv, zagorčavao mu ga je na svakom koraku.

Na Dokovo čuđenje, Džad se brzo oporavio od zadobijenih udaraca i moglo bi se reći da ga je ova tuča sasvim podmladila. Već dva dana je samo o tome pričao. Jedino što ga je zabrinjavalo, bilo je to što je znao da je Doka uvalio u nezgodu. Čim prezdravi, maršal će se okomititi na njega.

I baš tih dana, u grad je dolazio jedan njegov odličan prijatelj, senator, Mičel Ešli. Tad ga je i Dok Holidej video prvi put.

Susret se odigrao na prvoj galeriji „Silver” hotela, na verandi, obasjanoj kasnim jesenjim suncem.

Senator je ostavljao izvanredan utisak. Bio je visok, snažan, čvrste građe, elegantno obučen i nije mogao imati više od pedeset godina.

— Ovo je moj prijatelj, senator Mičel Ešli — rekao je Džad, predstavljajući ga Doku Holideju, a zatim ponosno dodao — samo ja mogu da ga zovem: Mič. I nemoj dozvoliti da te njegov izgled prevari. Mič je isti čovek kao i ja... jednostavan, običan.

Samo je imao sreću da postane senator.

Ešli se ljubazno osmehnuo Doku Holideju. Čvrsto mu je stisnuo ruku i u nekoliko reči mu je ispričao neke stvari o sebi.

Dok je tako saznao da je i Ešli jedan od bivših kopača. Ali, toliko se obogatio, da se odavno već nije bavio tim poslovima. Izabran je za senatora i sad je glavna njegova preokupacija bila politika.

— I ja sam probao svašta — smejao se Ešli. — Bio sam čak i kauboj na jednom ranču.

— I skitnica kao i ja — rekao je Džad jednostavno. — Dosta dugo smo glumarili po svetu. Zbog toga me, zaista, nije sramota.

— Ni mene — nasmejao se Ešli. — Da nismo doglumarili dovde, ne bismo ni počeli sa kopanjem. Čitav život bih proveo u Vašingtonu.

— Pa, ti si opet otišao tamo. Ova-mo dolaziš samo da nas vidiš — prekreco ga je u šali Džad. — Mič je prilično važan čovek — okrenuo se Doku. — Radio je i nešto... hm... nešto sa pravdom.

— Samo mi je kancelarija bila u Palati pravde — objasnio je Ešli. — Džad uvek preteruje.

— U Palati pravde? — osmehnuo se Dok, kao da mu je upravo tog trenutka palo nešto na pamet.

Džad i Ešli su se pogledali. Osetili su da Dok nešto šmerna.

— Da nisi zainteresovan za nešto... neku takvu vrstu posla? — požurio je da pita Džad.

— Jesam — odgovorio je Dok, a ironičan osmeh zaigrao mu je na licu. — Možda ste vi čovek, koji bi

mogao da mi pomogne — obratio se Ešliju.

— Biće mi drago da pokušam — malo se naklonio Ešli.

— Zanima me, kakva je procedura da čovek postane savezni maršal — rekao je Dok, a pomislio je da će se Džad sad sigurno onesvestiti.

Džad i jeste izgledao zaprepašćen, ali izdržao je.

— Saveznog maršala — slegnuo je ramenima Ešli — obično imenuje vlada.

— Razumljivo, Dok je to znao. Ali, on je želeo da mu to neko učini zaobilazno... da bude brzo, bar pre nego što maršal Karter izađe iz bolnice.

— A sada ću vam ispričati i zašto me to interesuje. Pre svega zbog Eda Kartera.

Onda im je potanko objasnio sve što mu se dogodilo u Telvilu, uključujući i paljenje vešala, za što ga je sad Karter optužio.

Dva Dokova sagovornika bukvalno su zanemela. Pa, to je ličilo na crni humor. Vlast, odnosno njen visoki predstavnik, optužuje čoveka koji se bori protiv nasilja.

— Pa, to je neverovatno čak i za ovo podneblje — začudio se Ešli.

— Karter je ovde najviša vlast.

— I saradnik najveće hulje i zlikovca u ovom okrugu, Mata Tila — dopunio ga je Dok. — Ja znam da su se stvari koje se događaju u dolini Rork događale i ranije, i na drugim mestima. Ali, ja lično imam, kao što vidite, i intimnih razloga da to rešim drugačije. Pošto se za mene zakačio oblasni maršal, ja imam samo jedan izbor.

— Znači, ti želiš da postaneš savezni maršal? — tek sada je stvar ozbiljno shvatio Džad.

— Prokleta si u pravu, Džade. Onaj majmun Karter, izveo me je iz takta. Treba ga naučiti pameti. Osim toga, ako niko ne razjuri onu bandu, uskoro će cela dolina Rork biti okupirana, a njeni ljudi pretvoreni u robove. Možete li vi da pomognete? — obratio se Ešliju.

— Možda... A, vaše kvalifikacije? — upitao je Ešli.

— Ostavi se gluposti, Mič — umešao se Džad. — Ali, ako ti je to baš potrebno, nekoliko puta je bio i pomoćnik šerifa. Ne pitaj koliko je bandita ojadio. Dosta dugo je bio pomoćnik i samom Vajatu Erpu. Da li ti je to dosta?

— Vajatu Erpu? — zapanjeno je ponovio Ešli i malo bolje se zagledao u Doka Holideja. — Da niste vi... Da niste vi onaj čuveni Dok Holidej? Pa, da, valjda ih nema deset — nasmejao se sebi. — Lapiš, Miče, lapiš! — rekao je. — Sve vreme slušam kako ga oslovljavaš, Džade, i nikako da povežem — smejao se.

Dok Holidej se nasmejao.

— Biva i to — rekao je.

— A... jeste li nekad dolazili u sukob sa zakonom? — postavio je Ešli još jedno formalno pitanje.

Ovog puta Džad Laš je pokušao da spreči Doka da odgovori na senatorovo pitanje.

Dok se pravio da to ne primećuje, da ne vidi da Džad odgovara umesto njega i mirno je rekao.

— Ja sam dolazio u sukob jedi-

no sa predstavnicima zakona, a sa zakonom, nikada.

— Šta misliš o njemu, Miče? — upitao je Džad nestrpljivo. — Da li možeš da mu pomogneš?

— Odmah ću stupiti u vezu sa nekim starim prijateljima u Vašingtonu — obećao je Ešli.

— Miče — opet se umešao Džad. — Dok Holidej ima dosta novca... onoliko koliko bude trebalo. Ti samo obavi sve formalnosti sa svojim drugarima u Vašingtonu. Što se tiče poslova s novcem, to ostavi starom Džadu.

Ešli se nasmejao.

— Pa, nemoj da misliš da neće trebati — rekao je. — Ja ću se već javiti. Dotle, mogu da te i finansiram.

Kada se Ešli oprostio i otišao, Dok Holidej je upitao.

— Misliš li da on to može da sredi?

— Slušaj — namrštio se Džad. — Mič je doskoro bio član vlade. Napustio je to iz ličnih razloga i kandidovao se za senatora. Nije izbačen. On još uvek tamo ima mnogo prijatelja, još uvek održava dobre veze s njima. Ja sam ubeđen da su spremni da poslušaju.

Ove poslednje reči propratio je karakterističnim gestom, koji znači plaćanje. Protrljao je palac i kažiprst.

— Ne bih se nimalo iznenadio da budeš naimenovan za saveznog maršala baš ovde, u Virdžinija Sitiju. Sudija Kilvejn može zvanično da te naimenuje, čim mu stignu ovlašćenja iz Vašingtona. Prema tome, moglo bi se desiti da kreneš nazad

za manje od mesec dana... ako je to ono što si želeo.

— Nisam baš želeo, ali i sam. vidiš...

Laš je ustao sa svoje stolice i prišao širokom prozoru. Bacio je pogled na glavnu ulicu u kojoj je vrililo kao u mravinjaku.

Dok je za to vreme izvadio jednu cigaretu i zapalio. Zavalio se u duboku fotelju i povukao jedan dim s uživanjem, kao da je obavio neki posao, koji mu je bio neobično važan.

— Znaš li ti šta te tamo očekuje? — odjednom je upitao Laš.

— Da. Vrlo dobro znam šta me očekuje — progundao je Dok. — Znam da će me saletati kao gladni vuci. A protiv mene neće biti samo Til i njegovi revolveraši, nego i mnogi građani. Ljudi će biti na smrt uplašeni, Džade. Uplašeni od onoga što bi Til mogao da uradi. Pa... mene to ne može da pokoleba. Moram da sredim i ovog vajnog maršala.

— Kada sam obećao da ću te podržati u svemu, nisam pojma imao ni da će to biti nalik na ovo — odjednom je počao da negoduje Laš.

— Ja nemam nameru da te držim za reč — umirivao ga je Dok.

Laš se naljutio.

— A ja svoja obećanja uvek održim — planuo je. — Do đavola, nije da se ne slažem s tim što namećete da uradiš. Naprotiv, mislim da to treba da se uradi i verujem da ćeš uspeti da to uradiš. Jedino mi je žao što sam već ostario i što više nisam u stanju da pođem s tobom.

— Ona vrsta pomoći, koju ti možeš da mi obezbediš — rekao je Dok — značiće mnogo više nego da pođeš sa mnom... i možda... u stvari, vrlo verovatno, zaradiš metak.

— Onda, da čujem, šta si sve namenio i kakva ti je pomoć potrebna. Sve... sve što ti treba. Ništa nemoj da izostaviš.

Dok Holidej se uspravio i prišao prozoru. Pogledao je na ulicu i na oblačno, mrko nebo. Hladan vetar, koji je duvao sa planina mirisao je na sneg.

— Hajde nešto da pretpostavimo — slegnuo je ramenima. Recimo da tvoj prijatelj Ešli uspe u svojim planovima... i da ja budem naimenovan za saveznog maršala — morao je da se nasmeje. Ni sam nije mogao sebe da zamisli u toj koži. Ali, znao je, ako ne uspe da bude viši od Kartera, neće dobro proći. Kao oblasni maršal Karter će raspisati poternicu za njim, a onda će ga juriti svi maršali Divljeg zapada. To bi i za njega bilo previše.

— Dakle, da čujem? — Džad je već počao da se nervira, što se Dok toliko smeje.

— Želeo bih da budem postavljen u ovom kraju, ali živio bih u Telvilu. Bar za prvo vreme. Naravno, tamo bih, pre svega, morao da sagradim sebi kancelariju i za ono društvo tamo... zatvor. Jesam li u pravu?

— Tačno — nasmejao se i Džad.

— A biće prilično teško da sve to organizujem u Telvilu. Til će mi praviti goleme nevolje. Niko od gradskih drvodelja neće smeti da mrdne. Neće se naći nijedan čovek,

koji će imati dovoljno hrabrosti da mi pomogne da sagradim taj zatvor.

— I onda?

— Onda ti dolaziš u kombinaciju, Džade. Moraću odavde da povedem graditelje u Telvil. Naravno, moraću i sav materijal da ponesem... Sve, što će mi biti potrebno.

— Aha — klimnuo je Džad glavom, ali, videlo se da baš ne razume sasvim. — Samo kako to misliš... Da sve preneseš kolima? U redu... ako tako misliš. Sve ću ti to nabaviti i pobrinuću se da nađem ljude koji će poći s tobom.

— Odlično! A kad budemo stigli u Telvil, onda će biti potrebno da se sve to uradi brzo. Sve mora da bude gotovo za desetak dana.

— Prilično teško da se izvede...

— Ne brini. Neće biti problema, ako me budu slušali. — Dok se malo zamislio, a onda, kao da mu je sinula ideja upitao je. — A kako bi bilo da najveći deo poslova obavimo ovde. Na primer, ovde bi mogli da naprave cele zidove, pošto će zgrada ionako biti od brvana. Tamo ima samo da je sklope. Ono što treba da se lepi unutra i malteriše, to može i posle. Rešetke za prozore i vrata, takođe, mogu ovde da se naprave.

— To, zaista, nikada u životu nisam čuo — rekao je Laš i namršti se. S iznenađenjem je posmatrao Doka i počeo da vrti glavom. — Ipak, do sto đavola, mislim da si u pravu. Pronaći ću ljude da sve to obave i kada delovi budu sklopljeni, onda ćemo ih kolima prebaciti u Telvil. Da, kompletan zatvor u de-

lovima — počeo je da se cereka. Bilo je jasno da mnogo ne veruje da će to uspeti, ali, ideja mu se sviđala.

— Ako budem postavljen za maršala, imaću ovlašćenje da odaberem komad zemljišta, koji mi bude odgovarao, a ja ću se truditi da zatvor smestim tako da se vidi izdaleka. Matu Tilu i njegovoj bagri, neće biti milo.

— Ne brini ti za to. Momci, koje ti budem našao, neće se plašiti tih ušljivaca — obećao je Laš.

— Nemoj me pogrešno razumeti, Džade — tiho je rekao Dok. — Meni će biti potrebni graditelji, a ne borci. Ako uradimo sve onako kako sam ti malo pre izložio i vodimo računa još o nekim stvarima, uspećemo da ih tiho i gotovo neopaženo uvedemo u grad. Podići ćemo taj zatvor na brzinu, a onda, praznim kolima ljudi mogu da se vrate u Virdžinija Siti. Ne želim da se graditelji sukobe sa Tilovim ljudima.

— Prokletstvo! A kako misliš da izvedeš celu tu stvar, tako reći, u tišini? Til će odmah saznati, a onda...

— Nemam nameru da sa tim kolima uđem u grad — progundao je Dok — a da prethodno dobro ne izvidim situaciju.

Džad Laš ga je gledao belo. Po njemu, to je potpuno svejedno. Izviđanjem, situacija se neće izmeniti. Zato je Dok pokušao da objasni.

— Vidiš... ja sam o tome razmišljao mnogo. Nije Til baš tako pametan koliko voli da se pravi. Uostalom, i da jeste. Ranije ili kasnije, moraće da potera stoku do ot-

kupne stanice. To će biti pogodan trenutak za mene. Sačekaću da njegovi ljudi odmaknu sa stokom, pa ću tek onda krenuti da obavim taj posao.

— Do đavola, to ti je pametno — oduševio se Džad. — Da, sad razumem.

— Dabome. Nema smisla navesti mirne radnike da se sukobljavaju sa Tilovim revolverašima. I sam znaš da bi to bila klanica, a ne borba. A kad se Til sa svojim ljudima bude vratio, zatvor i maršalova kancelarija biće na svom mestu.

— Ala će biti iznenađenja! — likavao je Džad, kao da je ceo posao već obavljen. — Nego... po onome kako si mi opisao tog Tila, čini mi se da će jedan savezni maršal teško izaći s njim na kraj. Tu će trebati nešto mnogo jače i brojnije.

— Videćemo — mudro je rekao Dok. — Ali, u međuvremenu je najvažnije da dobiju regularno predstavnika vlasti, naravno u liku moje malenkosti. Samo nek pisnu... napuniću zatvor s njima i čekaće mi da se pojavi sudija. A koliko sam ovde video, takvi baš ne šetaju mnogo po okolini. Samo, pitanje je da li ću dobiti to zvanje. Ako Ešli ništa ne uradi, moraću da nastavim put, a onaj bandit će mirno tiranizirati ljude...

— Mnogo gore je što sad imaš za petama Kartera i onog... kako reče da se zove? Ohara, jel' tako?

— Da, Ohara. Taj ne mora da sedi i čuva zemlju i goveda kao Mat Til. On će poći po mom tragu. Neće mi dati mira ni dan, ni noć. Izaz-

vaće me i moraću da ga ubijem, a znaš da to ne volim.

— Kad se mora...

— Tako je. Samo više bih voleo da im malo pokažem kako izgleda red.

Doka Holideja je zakleo jedan Džadov prijatelj, sudija Sajlas Kilvejn. Tom prilikom, Kilvejn mu je obećao da će za manje od mesec dana oblast doline Rork biti uvedena u redovnu maršrutu putujućeg sudije Natalujela Harisona.

— Vрати se u Telvil, podigni svoju kancelariju i zatvor, maršale Holideje — rekao je sudija svečanim tonom. — Dok traje zima ne mogu ti ništa obećati, ali, početkom proleća, sudija Harison će ti prvi put posetiti. Ako bude potrebno, sudija će se potruditi da donese presudu i po kratkom postupku. A ako neko od prestupnika bude zasluživao dužu vremensku kaznu, vlada će ti obezbediti prevoz do državnog zatvora. Nadam se da si zadovoljan, maršale Holideje?

— Baš to sudijo — rekao je Dok kome je išao na nerve ovaj, inače, simpatičan čovek, ali toliko saves-tan službenik da je odužio ovu ceremoniju zakletve potpuno nepotrebno. — Hvala vam, sudijo.

— Nemoj zahvaljivati meni — rekao je sudija. — Zahvali Miču Ešliju. On je uspeo da uznemiri one kancelarijske pacove sa kojima je nekada radio. I zahvali Džadu. On je jedan od najpoštovanijih građana Virdžinija Sitija... osim to-

ga, i najbogatiji je, što nije za zanemarivanje.

Džad je ošinio sudiju pogledom, ali odmah zatim se nasmejao. Video se da su mu komplimenti, ipak, prijali.

— Sve što je bilo zvanično, završeno je — odmahnuo je i Dok. — Sada je red na tebe, Džade.

Džadu Lašu nije trebalo govoriti dva puta. Za dva dana je već sakupio odabran tim najboljih graditelja, predvođenih jednim iskusnim majstorom koji je, pošto je saslušao Dokova uputstva, samo klimnuo glavom.

I tako je prvi Telvilski zatvor sagrađen u Virdžinija Siti, prema planovima Doka Holideja. Sekcije zidova i krova bile su pažljivo zazakovane i utovarene na šestora teretna kola, a svaka je vukla zapreaga od šest konja.

Proleće se bližilo kada su krenuli. Doduše, u tom kraju zime nisu duge. Dok Holidej je znao da i u dolini Rork proleće stiže naglo. Sve te informacije, Dok je dobio od goniča mazgi i trgovaca, koji su iz doline Rork dolazili u Virdžinija Siti po robu.

— ~~Mi~~ koristimo jedan malo duži put do Telvila do Virdžinije Siti — rekao mu je jedan gonič mazgi — ali, zato se retko dešava da ga sneg zaveje. Za nekoliko dana, tamo ne verujem da će uopšte biti snega.

Ako je tako, Dok Holidej je mislio da je vreme da krene. Kola su čekala natovarena, samo je on trebalo da da znak za polazak.

I tako, jednog dana, dvanaest do-

brovoljaca je stajalo pred Dokom, spremni da krenu.

Rane Doka Holideja su bile sasvim zaceljene, a od kako je stigao u Virdžinija Siti, dobio je na težini pet kilograma, pa ipak, na sebi nije imao ni grama sala. Odavno se nije osećao tako dobro kako u ovom trenutku.

Ali, još jednu stvar nije zapostavljao. Svaki put kad bi mu uspešno da se oslobodi Džada, potezao je revolvere da bi ostao u kondiciji. Mada je njegov potez uvek bio fantastično brz, činilo mu se da nikad nije bio bolji nego u ovom času. Znao je da je spreman da se suprotstavi i najboljem revolverašu.

Onog jutra, kada je trebalo da krenu na put, Dok Holidej se oprostio od Džada koji nije krio da je prilično razočaran.

— Ja ne znam na koji način su imenovani ostali savezni maršali, Džade — šalio se Dok da bi malo razgazio svog prijatelja. — Ali, ako svi moraju da imaju nekog Džada, onda to baš nije praktična stvar. Takvih ljudi kakav si ti, nema mnogo u ovoj zemlji.

— Da ona stoka od Kartera nije izgubio živce i nije se onako pokazao, teško da bih ja ubedio Ešlija — namrštilo se Džad Laš. — U svakom slučaju, tebi je učinjeno kako valja — šeretski se nasmešio. Ipak, malo mi je žao...

— Ne brini za mene, Džade.

— Ipak, moraš da znaš jednu stvar. Kad jednom stigneš u Telvil, bićeš sam... Sećaš li se kako je tvoj deda govorio za ovog svog komšiju šerifa? „Čovek koji nosi

zvezdu, najusamljeniji je čovek u gradu”...

Svestan i sam te činjenice, Dok Holidej je, sutradan po ovom razgovoru, krenuo sa svojim karavanom prema dolini Rork. Nisu žurili, ali nisu ni gubili vreme.

Već posle tri dana približili su se sasvim dolini. Tu su rešili da se zadrže čitav dan. Logor su napravili u zaklonu jedne skupine šiblja i pamukovog drveća.

Dvanaest Dokovih radnika se odmaralo oko kola ili kraj vatre koju su odmah založili, a boca viskija kružila je od jednog do drugog i unosila dobro raspoloženje među njih.

Dok Holidej, međutim, nije imao vremena da se toliko odmara. Osedlao je konja i krenuo da obiđe dolinu.

— Neću se zadržavati dugo — objasnio je vođi radnika. — Ipak će bolje biti da izvidim stanje u dolini.

U tom času iz grupe radnika izdvojio se jedan i prišao mu. Bio je to čovek neodređenih godina i nosio je nadimak „Hors”. Malo kojem je čoveku tako dobro odgovarao nadimak, koji je nosio, kao ovaj Alvinu Pajku, kako se zvao taj radnik.

Dok Holidej se sećao kako mu je bio poznat taj lik kada je prvi put sreo Pajka u Virdžinija Sitiju. Strašno mu je izgledao poznat. Kao da ga je već negde sreo. A kad je shvatio na koju životinju ga podseća to lice, došlo mu je da prasne u smeh. Jedva se uzdržao.

„Zovem se Pajk” rekao mu je čovek tada, pružajući mu svoju

snažnu ruku. „A možeš me zvati „Hors”. Za to, kao što vidiš, postoji dobar razlog”.

A taj „dobar razlog” bila je njegova zaprepašujuća sličnost sa životinjom, po kojoj je dobio nadimak. Lice mu je bilo neverovatno izduženo, a riđa kosa mu se spuštala niz vrat. Stvarno je ličila na konjsku grivu.

Čovek je imao dug nos i široke nozdre, a kad se nasmejao, Dok Holidej je ugledao najduže zube, koje je ikada video kod nekog čoveka. Ti zubi su zaista bili pravi konjski zubi. A kad se tome doda i smeh, nalik na rzanje, onda je sličnost bila potpuna.

— Izgleda mi — rekao je Hors prilazeći Doku Holideju — da ti nameravaš malo da se prošetаш?

— Vrlo oštroumno — nasmejao se Dok, koji je već uzjahao konja.

— Kako ti je to palo na pamet?

Hors nije obratio pažnju na prijateljsko zadirkivanje, već je odmahnuo glavom i promrmljao.

— Nađi mi neko sedlo, a ja znam jednog konja u zaprezi, koji se ne buni kad mu se stavi sedlo na leđa. Šta misliš o tome da ti ja malo pravim društvo?

— Pođi, ako hoćeš — slegnuo je ramenima Dok. — Samo, ja mislim da bi ti bolje bilo da se malo odmoriš. Ne verujem da ima mnogo izgleda da uletimo u neku gužvu... Zbog toga ne idem. Huću samo da malo ispitam teren i ništa više.

Sačekao je da Hors pronađe sedlo i odabere životinju na kojoj će jahati. Onda su krenuli.

Mahnuli su rukom ljudima oko

logorske vatre u znak pozdrava, a zatim krenuli prema proplanku okruženom dosta razređenim drvećem.

— Čuj, Holideje... — počeo je Hors. — Mnogo puta si nam govorio o jednoj stvari... Ni sam ne znam koliko puta...

— Hajde, ne uvijaj. Reci šta hoćeš — prekinuo ga je Dok.

— U stvari, govorio si nam da nećeš da se mi... mislim, koji smo pošli da radimo... da nećeš da se mešamo ni u šta. Čak si rekao, da nam garantuješ da nećemo biti uvučeni ni u kakav sukob, je li, tako?

— Pa? Misliš li da sam nešto slagao? Ja sam, stvarno, mislio to što sam rekao i tako će i biti.

— Uh, uh, uh! A mi smo mali, pa ćeš nas ti braniti, jel' tako?

— Mislim da to neće biti potrebno.

— A hoćeš li da znaš šta ja mislim?

— Da čujem? Vidim da si i krenuo sa mnom, da mi kažeš šta misliš. Dakle?

— Ja mislim da tebe očekuje prilično oštar sukob tamo... u Telvilu, kako li se zove ta rupa bogu iza leđa. Ja mislim da tebe tamo nisu željni. Savršeno su mi jasni tvoji razlozi zbog kojih si nas stalno ubeđivao da nam neće biti ništa.

— Možeš li ti to malo jednostavnije? — upitao ga je Dok. — Zar ti je uvek potreban ovoliki uvod?

— To je zato što ti znaš da će tamo biti prpe. Da, da — rekao je Hors kao da mu je Dok protivurečio. — Ja sam siguran da znaš, kao što sam siguran da će se to i dogoditi.

— Sve to stoji, Horse, samo ne znam kakve to veze ima s tobom i ostalim ljudima? Vas vas, kako sam rekao, angažovao samo za određen posao. Prema tome, vi imate da oterate ova kola u Telvil, da podignete zatvor i to je sve. Čim to bude gotovo, vi ćete svi nalevo krug i, pravac Virdžinija Siti. Tamo vas čeka još jedna nagrada. Džad Laš vam je to pripremio.

— Pa, dobro čoveče, zar ti misliš da smo mi neke babe i da se niko od nas ne bi prihvatio borbe?

Dok je malo zaustavio konja i zagledao se u Horsa, koji se odjednom nekako zbunio. Shvatio je i sam da je preterao.

— A ti misliš da bi se oni borili? — upitao je Dok.

Hors se počeo glavi kolebajući se. Najzad je nevoljno rekao.

— Pa, u redu... donekle si u pravu. Mislim da si u pravu što se tiče svih... osim, jednog.

— A ko bi mogao da bude taj jedan? — Dok se jedva uzdržavao da se ne smeje.

— Mislio sam da si to pogodio — nasmejao se Hors. — Do đavola, taj sam, naravno, ja. Na koga bi drugog i mogao da pomisliš?

— U redu, Horse... Znači, ti se ne bojiš gužvi. To je u redu, ali, to je svejedno, kad je ova situacija u pitanju. I zato za tebe u Telvilu neće biti nikakve borbe. Čim podignete zatvor, vraćaš se u Virdžinija Siti, zajedno s ostalima. Natrag, kući!

— Kući, kažeš? — zacerekao se Hors. — A znaš li šta je za mene kuća? Svako mesto gde mogu da

okačim svoj šešir... svako mesto gde ima dovoljno sunca da ogrejem svoje reumatične kosti... svako mesto na kojem se može kupiti boca dobrog viskija. Aha! Ja sam čovek, koji se dobro oseća na bilo kojem mestu, sinko. A možda će taj tvoj Telvil biti baš dobro mesto. Ko zna, možda će mi se zaista svideti.

— Hm! A šta bi ti to, na primer, mogao da radiš u Telvilu? Jer, tamo se mora nešto raditi...

— Ja sam ubeđen da za sebe vrlo lako mogu da nađem posao — nacerio se Hors, a njegovi dugi zubi su zablistali. — Zar bi mi bilo teško da dobijem mesto čuvara zatvora, pošto dobro poznajem saveznog maršala u Telvilu? Takva poznanstva mogu da budu od koristi zar ne, sinko?

— Mislim da bi ti taj tvoj poznanik učinio uslugu da ti ne da to mesto. Znaš li ti šta je Telvil? Grad bez zakona, to je mala reči.

— Čuo sam tu priču i ako si mislio da me je to mnogo zabrinulo, varaš se. Imam ja iskustva...

— Što ne kažeš? Hajde ispričaj. Pravo da ti kažem i ne ličiš mi na neko nevinašce.

Hors se opet zacerekao.

— To si pogodio. Nisam ja oduvek bio drvodeljia i kojekakvi majstor, prema potrebi. Doduše, ima dana kad radim sve, samo da ne sedim džabe. Bio sam krotitelj konja, pratilac poštanske kočije, drvodeljia, bravar, potkivač...

— A babica? — prekinuo ga Dok.

— Babica nisam bio — ljutnuo se Hors. — Ali, pored svih poslova koje sam radio, oduvek sam mislio da

je najbolje i najlepše biti čuvar zatvora.

— A zašto ti se baš to sviđa?

— Tu čovek sretne mnogo svakojakih ljudi. Neki su stvarno interesantni. I veruj mi, da ništa više nisam voleo, nego da sedim ispred ćelije u kojoj je zatvoren konjokradica ili, možda, kauboj koji je uhvaćen dok je pokušavao da isprazni sef neke banke. Ako je pri tom i ubica...

— Što ti ne odeš u novinare, Horse. Umeš lepo da pričaš.

— Tu bagru ne volim. Svuda zabadaju nos, a nikad čovek ne zna kad će da ga potkače. Ne, ja sam ti rekao šta želim, a ti odluči.

— U redu, u redu — nasmejao se Dok Holidej. — Zaista si me ubedio.

Hors je iskazao svoje zadovoljstvo smehom nalik na rzanje. Na to se Dokov konj za trenutak ukočio, a zatim je i sam zarzao.

Samo je neverovatna moć vladanja emocijama zadržala Doka da ne prasne u glasan smeh. Jedva se uzdržao. Ovo je, stvarno, bila situacija dostojna nekog cirkusa. Pa, dobro, pomislio je, bar će biti veselo.

U tom času su jahali ravnicom prema jednom brežuljku sa čijeg je vrha Dok imao nameru da osmotri dolinu Rork, ili bar prilaz njoj.

Razgovor je završen, jer je Dok obo konja i poturio. Hors je malo zaostao iznenađen. Posmatrao je Doka kako dobro jaše i učinilo mu se da nikad nije video konja i jahača da izgledaju tako skladno, kao da su zajedno izliveni. Bio je zadržan i uzbuđen.

Dok Holidej je, međutim, već bio

na najvišoj koti. Tu se zaustavio. A ono što je video u dolini, uverilo ga je da je zaista odabrao najbolje moguće vreme da se vrati u Telvil.

Dole, niz dolinu, kretalo se ogromno krdo stoke. Ličilo je na veliku vijugavu zmiju. Do kje lagano brojao kauboje, koji su bili oko stoke. Bilo ih je dvadeset i pet. To je otprilike moralo biti sve ljudstvo sa ranča Mata Tila.

Krdo se kretalo sporo ka jugu, što je, po Dokovom mišljenju, značilo da su išli ka Hamonsvortu, koji je bio udaljen nekih četiri stotine milja jugozapadno od Rio Kolorada.

Gonili su krdo, a proleće zapravo još nije ni počelo. To je, zaista, bio krupan poduhvat. U ovo doba godine, stada se obično nisu terala.

Znači, ipak idu za Hamonsvort, zaključio je. To je pasivna oblast i sad već sigurno oskudeva u mesu. Naravno, stado koje prvo bude stiglo na njegovu, pijacu dobiće najveću cenu.

Bilo kako bilo, Mat Til je pokrenuo svoju stoku. Telvil neće videti njegove kauboje, za najmanje, sledećih sedam nedelja. Toliko će majstorima biti potrebno da u Telvilu završe posao.

— Uh, boga mu, već dugo nisam video ovako veliko krdo — progundao je Hors. — To mora da je neki truli bogataš. Kad se taj vrati kući, moći će da kupi ceo grad.

— Skoro — klimnuo je glavom Dok.

Začutili su i zastali posmatrajući crnu vijugavu masu, koja je sporo odmicala niz dolinu, a Dok je pomislio kako je dobro učinio što je

poslušao savet onog goniča mazgi. Da je išao uobičajenim putem, naleteo bi pravo na Tila i njegove goniče, a tada bi mu izgledilo da se izvuče, bili ravni nuli.

Dao je znak Horsu da se povuče u šiprag, a u sebi se nadao da ih niko od Tilovih pratilaca nije primetio.

— Ovi su se, izgleda, iselili iz ovog kraja — pokazao je Hors glavom na krdo i zacerekao se. — Da odjašem do njih, maršale.

Dok Holidej ga je pogledao upitno.

— Mogao bih kupiti jedno tele — objasnio je Hors.

— Ostani tu gde si — rekao mu je Dok ozbiljno.

— Što? Ne brini. Ovaj konj može da dovuče i kravu, a ne...

— Moglo bi se dogoditi da dovuče i tebe — namrštio se Dok. — Bolje pazi da te one mustre ne primele.

— Ti kao da znaš ko su? — zaškiljio je Hors.

— Na žalost, u pravu si.

Tog trenutka planula je puška.

Hors se sav ukočio, a Dok Holidej je istog časa skliznuo s konja i otokotrljao se u zaklon jedne stene, sa leve strane staze, koja se spuštala niz strminu.

— Lezi! — viknuo je Horsu i jednim okom osmotrio Miga, koji je već ušao u gustiš.

— Do đavola, ovo je sa druge strane! — opsovao je Hors puzeći prema Doku.

— Izgleda da nismo sami — rekao je Dok gledajući okolo koliko mu je to stena dozvoljavala i, istovremeno, izvukao svoje „koltove”.

Nisu čekali dugo, a na vencu brda pojavila su se tri jahača.

Doku je odmah bilo jasno. To nisu bili ljudi Mata Tila ali, nisu izgledali nimalo miroljubivo i naivno, da bi im čovek pošao u susret.

Naprotiv, pre su ličili na neke kojokradice ili bandite kakvih je u ovim krajevima bilo dosta. Obično u grupama po dvojica, trojica ili četvorica, presretali bi karavane sa srebrom i nemilosrdno ih pljačkali, ubijajući sprovodnike.

Dešavalo se i goniče stoke da sačekaju i prepolove im krdo. Zato su vlasnici krda angažovali što veći broj ljudi da ih prate. Ipak, po pravilu, banditi su uspevali u svom poduhvatu.

Ovoj trojici, međutim, teško da bi to pošlo za rukom, bar kad je Mat Til u pitanju. Ali, da su mogli da mu ukradu stotinak grla, mogli su. Trebalo je samo da sačekaju smiraj dana, da kauboji ostave krdo da se odmori, pa da se tiho prikradu...

Dok je Dok Holidej razmišljao o tome, na ivicu brda stigla su još trojica.

— Šestorica — šapnuo je Hors. — To je neka banda!

— Pst! — smirivao ga je Dok. — Ako ne moramo, nisam spreman za tuču.

Međutim, nije bilo onako kako je Dok planirao.

Jedan od one šestorice podvrisnuo je i mamuznuo konja, koji se odmah sjurio niz strminu.

Opirući se o ozengiye, jahač se zalatio unazad, da bi održao ravnotežu. Uzde je ovlaš pridržavao rukama, ali Doku nije promaklo da su

mu pištolji veoma blizu domašaja. Očigledno, momak je znao svoj posao.

I skoro da bi projahao pored njih, da nije ugledao Horsovog konja.

— Oooo! — uzviknuo je iznenađeno i istog časa u njegovoj ruci zablistao je revolver.

Konj mu je stao kao ukopan, a on se osvrtao oko sebe takvom brzinom da je to bilo prosto neverovatno.

Oči su mu se smračile kao u životinje uhvaćene u stupicu, ali samo za trenutak. Odmah zatim su blesnule. Bio je spreman za borbu.

— Hej, Makse, šta se to tamo događa? — uzviknuo je jedan od onih petorice.

Tog trenutka, Maks je već nanišanio na Horsovog konja.

Nije uspeo da isпали hitac. Dok Holidej je bio brži. Opalio je iz svog „kolta“ tako iznenađeno da je Maksovo oružje odletelo u grmlje kao da ga je sam hitnuo.

— Prokletstvo! — uzviknuo je Maks hvatajući se za pušku na sedlu.

— Ubij ga! — doviknuo je jedan od njegovih pajtaša zaobilazeći oko stene i pucajući uz put kao pomahnitao.

Sada su već sva petorica osula luđačku palibu na stenu odakle su приметили Dokov hitac. Maks je uspeo da izvuče pušku.

Dok je opalio samo jednom i cev Maksove puške odvojila se od kundaka.

Onog drugog što je zaobilazio stenu, dočekao je Hors. Po njegovom rzanju, koji je trebalo da bude smeh.

Dok je zaključio da je bandit izbačen iz stroja.

— Je li gotov? — upitao je Hors preko ramena.

— Gotoviji me može biti — rekao je Hors zadovoljno.

Maks je međutim shvatio da nema šansi i, spasavajući živu glavu, obo je konja i jurnuo niz padinu.

Ona četvorica, jer toliko ih je još ostalo, ponovo su kuršumima zasuli stenu iza koje se, za trenutak, pojavio Horsov šešir.

— Sagni glavu, budalo! — prošketao je Dok.

— Ne brini ti za mene, maršale — viknuo je Hors tako glasno da su ga čuli i banditi.

— Maršal? Jesam li čuo maršal? — povikao je jedan.

— Jesi, dobro si čuo, uštvo! — vrisnuo je, Hors i sigurno bi se promolio iza stene da ga Dok nije zgrabio za jaknu i gurnuo ga natrag u zaklon.

— Povlači se! — vrisnuo je opet onaj, što se malo pre javio, a istog trena paljba je prestala.

— Do đavola, kakav maršal — zacerekao se drugi.

— Povlači se kad kažem! Hil! Art! Hič! Hoćete li da visite?

Bilo je to dovoljno ubedljivo i ona četvorica poteraše konje u galop, krećući u stranu, u gušću šumu.

Tek kad su se udaljili van puškometa, jedan od njih se proderao.

— Makse, kreći niz vododerinu! Ne vraćaj se istim putem... A ti, zvezdonošče nemoj misliti da si nas uplašio... Srešćemo se mi još. Samo, sad imamo druga posla.

— Kukavice! — vrisnuo je Hors

za njima. — Smrdljive kukavice! Vratite se da vas vidimo!

— Pusti ih — rekao je Dok mirno. — I mi imamo druga posla. Dobro je što ti onaj Maks nije ubio konja. Hajde, nađi ga. Malo pre je nekud zaždio.

Zviznuo je, a iz grmlja je zarzao Mig. Izašao je iz gustiša i uputio se prema Doku, a za njim je lagano išao Horsov konj.

— Ovo još nisam video — nacerio se Hors. — Kako mu je to uspelo?

— Kome? Migu?

— Da.

— Još ti nisi video sve — nasmejao se Dok, zadovoljan što pucnjava nije privukla pažnju Tilovih momaka.

IV

Dok Holidej je čekao čitava dva-deset i četiri časa pre nego što je pokrenuo svoj karavan. Po njegovoj proceni, toliko je velikom krdu bilo potrebno da napusti dolinu Rork.

Bilo je jutro, jasno i svetlo, kada su teška kola zatutnjala glavnom ulicom malog grada. Dok je jahao na čelu karavana.

Njegova metalna značka saveznog maršala nije mu bila prikačena na grudima. Nalazila se u džepu njegovog elegantnog crnog kaputa s peševima, koji su padala preko dva revolvera.

Uostalom, Dok Holidej je i inače malo ličio na onog čoveka, koji je pre nekoliko meseci, ranjen i pretučen napustio Telvil. Ipak, bilo je dosta ljudi, koji su ga odmah prepoznali.

Jedan od prvih koji je odmah shvatio ko to dolazi sa ovako čudnom opremom, bio je vlasnik saluna Lem Džesop, a to je isto pošlo za rukom doktoru Kleju Volbridžu, porodici Divers, udovici Enrajt i Ovenu Tilu.

Dok Holidej se prilično iznenadio kada je video Ovena Tila. Pitao se kako je uspeo da se izvuče i da ne pođe na zamorno putovanje za krdom stoke što ni sam Mat Til nije mogao sebi da dozvoli. Ali, to nije bila njegova stvar.

Prvi ga je pozdravio lekar. Nasmejao se na njega i mahnio mu rukom.

Oven Til ga je, u stvari, tek tada prepoznao. Na licu mu se, takođe, pojavio osmeh kada je podigao ruku u znak pozdrava.

Dok Holidej je uzvratilo glavom i nastavio da jaše.

Udovica Enrajt je hitro pokupila skutove svoje dugačke suknje i potrčala da prenese vest svim domaćicama u Telvilu.

Baš tada je Dok Holidej pronašao odgovarajuće mesto, koje mu se učinilo idealnim za podizanje zgrade zatvora, i naravno, za njegovu kancelariju. To je bio jedan prazan plac između trgovine stočnom hranom i prodavnice mešovitom robom.

Kada je pokazao rukom u tom pravcu, sva kola iz njegovog karavana krenula su tamo.

Ljudi su smesta prionuli na posao. Nije dugo potrajalo i sve je bilo skinuto s kola, a neki su već počeli da raskrčuju plac. Počupali su neko grmlje, izvadili dva-tri panja i

moglo je već da počne postavljanje temelja.

Nekoliko građana... a bilo ih je malo... okupili su se oko Doka Holideja, kad je ovaj poterao Miga do prečke za vezivanje konja pred salunom i sjahao. Posmatrao je njihova zaplašena lica, a zatim je prugundao odgovor na pitanje, koje se niko od njih nije usudio da postavi.

— Da, došao sam, momci, ali vi ne treba da se plašite zbog toga. Za to nema razloga.

— Ali šta... — počeo je ćelavi kelner iz Streilijeveog saluna.

— Mislite šta će biti ovo? — pokazao je Dok na građevinske elemente uredno poslagane u jednom uglu placa. — To će biti zatvor — rekao je mirno. — Pravi zatvor sa šerifovom kancelarijom u prednjem delu zgrade.

— Sa šerifovom kancelarijom?

— A kako bi drugačije? Predstavniku zakona je potrebna kancelarija. Zar i vi ne mislite tako?

— Pr... predstavniku zakon... — prekinuo je napetu tišinu kelner, koji je izoleđao zaprepašćen.

I na licima ostalih građana Telvila ogledala se nedoumica.

U tom trenutku, jedan građanin je progovorio tiho, kao da se i sam plašio svoga glasa.

— Mister Mat Til to neće dozvoliti, stranče — rekao je a onda, kao da se malo okuražio ili da mu je bilo potrebno da ima svedoka ovoj svojoj intervenciji, dodao je glasnije, pomalo ljutito. — Do đavola, zaista neće dozvoliti. Mat Til neće mirno sedeti, dok u njegovom gra-

du postoji zatvor i šerif... osim, ako šerifa ne postavi on sam!

— Hvala na obaveštenju, mister. Vrlo mi je žao, ali mene kao što pretpostavljate, nije postavio Mat Til. Ipak, to nije razlog da zbog mog dolaska svi vi dobijete grčeve u stomaku... Možete slobodno da radite svoje poslove, a mi ćemo svoje. Kako vidite, imamo dosta toga da uradimo.

Dotakao je kažiprstom obod šešira i uputio se radnicima, koji su već vredno radili.

Čitav ostatak toga dana radnici nisu seli. Za novac koji im je, pri polasku, dao Džad Laš, bili su spremni da rade i mnogo duže.

Pre zalaska sunca, temelji su bili postavljeni, čitav pod bio je na svo- me mestu, a uzdignuta su i dva zida zgrade.

Dok Holidej im je tada rekao da prekinu i svi skupa su pošli do Stenlijevog saluna. Kad se pred svakim čovekom našla flaša pića, Dok Holidej je podigao ruku i zatražio tišinu.

— Slušajte, momci — rekao je. — Nemojte pokušavati da pronađete prenočište u hotelu ili privatnim kućama. Građani Telvila neće biti naročito gostoljubivi prema vama. Ne zato što su takvi po prirodi, nego zato što se boje Mata Tila. Spavaćete u kolima. Biće dovoljno mesta za sve, jer smo istovarili teret.

Za sebe je Dok Holidej izabrao strategijski položaj na kojem je odlučio da provede noć. To je bio ugao između dva zida, ali otvoren. Tačno na onom mestu, gde je računao da će biti njegov sto. Tu je legao

umotan u svoj pokrivač. Tako ga je našao i prvi posetilac.

Bio je to Ed Gold, nezvanični gradonačelnik Telvila i odani obožavalac moći velikog rančera Mata Tila. Počeo je bombastim rečima i ponašao se naduvano. Ali, brzo je splasnulo.

— Slušajte, mister... u vezi sa pravima... mislim i odlukama... hoću da kažem... kako je odlučeno, vi nemate prava da dovodite ovamo ove ljude i da dovozite materijal... Nemate pravo da započnete gradnju u našem gradu. Kao gradonačelnik, Telvila, ja protestvujem i zbog toga, tražim da smesta...

— Polako, polako, zaduvažete se — zaustavio ga je Dok. — Uzmite malo vazduha. — A ko bi, po vašem mišljenju, imao pravo to da radi?

— Pa, naravno, neko ko ima ovlašćenja za takav posao... To se podrazumeva.

— E, to što se podrazumeva ja imam — presekao ga je Dok i izvadio iz džepa tabak papira. — Čitajte, ako znate kako se to radi.

— Znam da čitam — progundao je Gold.

Preleteo je pogledom preko dokumenta, koji mu je pružio Dok. Međutim, kada ih je vraćao, ruka mu je vidno drhtala.

— Pa? — upitao je Dok kome se već spavalo.

Ed Gold je slegao ramenima.

— Mogu vam samo reći da se ovo neće svideti Matu Tilu — rekao je.

— To mi je posebno žao, mister gradonačelniče — odgovorio je Dok. — Nadam se da ne očekujete da se izvinjavam tom gospodinu?

Gold se pokunjeno povukao i požurio da potraži Ovena Tila.

Sin Mata Tila je čitav dan bio u gradu i sve vreme je posmatrao radnike kako podižu zatvor.

Jednom ili dva puta toga dana Dok Holidej je uhvatio pogled Ovena Tila, ali mu se nijednom nije ukazala prilika da porazgovara s njim. S jedne strane, on je bio prezaust poslom, a s druge, Oven kao da je izbegavao direktan susret s njim. To je Dok objašnjavao Ovenovim osećanjem neprijatnosti zbog one ispovesti na drumu, kada su se sreli u blizini ranča „Veliko T“. Zato nije ni insistirao na razgovoru.

Gold je, međutim, ušao u salun preko puta mesta na kome se podizao zatvor. I zaista, za šankom je našao Ovena. Bio je prilično pijan, ali, kad mu je Gold ispričao za svoj razgovor sa Dokom Holidejem, on se osmehnuo i odmah krenuo iz saluna.

Gold ga je gledao kako pomalo nesigurno korača preko puta. Znao je da ide na razgovor sa Dokom Holidejom, samo je mislio da će Oven govoriti onako, kako bi govorio i njegov otac. I mada ništa nije mogao da vidi, miti da čuje šta se događa preko puta, izašao je na ulicu i stao očekujući da vidi rezultat Ovenove posete novom maršalu.

Dok Holidej je već bio zadremao i taman se spremao da ugasi karbidnu lampu, koju je malo pre upalio zbog Golda, kada se pred njim stvorio Oven.

U polumraku, lice mu je izgledalo prilično blede, pa je Dok odmah

shvatio da je Oven poplo više nego što može da podnese. Čekao je da čuje šta ima da mu kaže.

— Dobro nam došli u Telvil, mister Holideje — smešno se naklonio Oven. — I molim vas, da primite moje iskreno saučešće... zbog onog što vas očekuje kada se moj mili otac bude vratio sa svojim ljudima.

— Zahvaljujem — rekao je Dok istim tonom. Seo je i zapalio cigaru. Mirno je posmatrao lice svog sagovornika. Hoćete da kažete kako smatrate da me očekuju teški dani, zar ne? Da li, zaista, smatrate da mi je potrebno upozorenje?

Oven se zagledao u njega. Naslonio se leđima o jedan stub kojim se završavao podignuti zid i stisnuo usne. Zatim je odmahnuo glavom.

— Ne — rekao je neobično odsečeno. — Zaista, to ne mislim. Vi... bolje nego iko drugi znate šta možete da očekujete.

Bacio je pogled prema prozoru sa teškim metalnim rešetkama. — Vidim da ste sve doneli sobom — primetio je. — Niste ništa hteli da rizikujete. Znali ste kakva je ovde situacija... Pa, možda i ne treba da se bojite — dodao je posle kraćeg razmišljanja. — Imate dosta ljudi, kako vidim.

— To su radnici — rekao je Dok Holidej. — Nisu borci.

— Oh? A ja sam mislio da ste obrazovali armiju... To bi jedino pomoglo protiv mog oca.

— Nisam, mada se slažem sa vama da bi to bilo efikasno. Ovoga puta, međutim, imam za vašeg oca drugi način da ga primoram da poš-

tuje red i zakon. Svako to jednom mora da nauči.

Til se zacerekao, ali odmah zatim lice mu je dobilo izraz tužnog klovna.

— Voleo bih... zaista bih voleo da imam hrabrosti... — rekao je i odmahnuo glavom.

— Za šta?

— Da stanem uz vas... da vam se pridružim — rekao je neočekivano. — Ja sam odmah pogodio vaše namere, mister Holideje i verujte, da se od sveg srca slažem sa vama.

— Tako i treba da govori dobar sused — malo se podsmehnuo Dok. — Ko će, ako ne vi?

— Samo, izvolite, mister Holideje — uzdahnio je Oven Til i sagnuo glavu. — Imate pravo da budete ironični. Nisam od vas ni mogao da očekujem poštovanje prema... sinu Mata Tila.

— Slušajte me — rekao je Dok kome je već bilo dosta praznih razgovora. — Sve dok se ne budete mešali u ovu gužvu, ja nemam ništa protiv vas. I ne brinite, da li vas ja poštujem, Tile. Samo pazite na sebe.

— Da ostanem neutralan, a? Pa, pokušaću mister Holideje. Verujte mi da ću zaista pokušati. Samo, to neće biti lako. Ipak, vi još ne znate s kim imate posla... Na žalost, ja sam shvatio.

— Shvatio sam i ja — rekao je Dok — ali, i nad popom ima pop. Ne brinite o tome.

— Kako kažete — slegao je ramenima Oven, okrenuo se i ošao.

Dok Holidej ga nije zadržavao. Opet se umotao u svoje čebe i po-

tražio mesto za glavu, kada je primetio da mu preko ulice dolazi doktor Volbridž.

Pa, ovo je prava promenada, progundao je Dok, shvativši da više nema vremena da ugasi lampu i da se napravi da spava.

A doktor Volbridž je već stigao pred zgradu, koja će uskoro biti zatvor. Stupio je na novi drveni pod i tutnuo nešto Doku u ruke. Bila je to boca dobrog brendija.

— Ja sam već pio u vaše zdravlje, Holideje — rekao je tiho. — Sada vi pijte u moje.

— Sa zadovoljstvom, doktore — rekao je Dok kome ništa drugo i nije preostalo. — I možete me zvati Dok, ako želite da budemo prijatelji.

— Dok? — malo se napregao Volbridž da ga u onoj polutami vidi bolje. — Neka sam proklet, ako vi niste...

— Tačno — klimnuo je glavom Dok Holidej. — Samo, to je u ovom slučaju potpuno beznačajno.

— Mislite — pogledao ga je iskoša doktor Volbridž, a u očima mu je blesnuo šeretski sjaj. — Mislim da je to i te kako značajno.

Dok je potegao dug gutljaj iz boce i zapalio drugu cigaretu, a lekar je izvadio iz džepa staru lulu i dobro je nabio duvanom.

— Pa, lepo — rekao je doktor pošto je povukao dobar dim. — Pa, metno organizovano. Posmatrao sam vaše radnike kako brzo rade. To je zato što je sve napola završeno. Gde ste to sve napravili?

— U Virdžinija Sitiiju.

— A koliko će vam trebati da sve ovo sredite?

— Osam dana najviše — odgovorio je Dok. — Ne bi trebalo da traje više od toga.

— Zaista, dobro — klimao je glavom Volbridž i zurio u mračnu ulicu. — Primetio sam da ste imali još poseta.

— Gradonačelnik — klimnuo je glavom Dok. — I sin Mata Tila.

— Oven — progundao je doktor. — Najnesrećniji mladić koga sam sreo u životu. A i kako ne bi, pored onakvog oca.

— Pretpostavljam da je Telvil star najviše godinu dana? — promenio je Dok temu ne želeći više da sluša priču, koju je znao napamet.

— Naš nesrećni gradić je star punih osamnaest meseci — rekao je Volbridž. — Lepo je počeo da raste i sve bi bilo dobro da se nije pojavio Mat Til. Došao je negde iz severnog Kolorada. Doterao je stado od tri hiljade goveda, a uz njega je bila grupa od petnaest kauboja. Nastanio se ovde i za vrlo kratko vreme pola doline Rork postalo je njegovo. Mali rančeri su počeli da prodaju. Uglavnom, silom.

— Jednog po jednog počeo je da tera s imanja? — rekao je Dok tek da nešto kaže. Bio je užasno umoran i jedva je čekao da se stari doktor dignu i ode.

Međutim, doktor je bio raspoložen za priču.

— Za takvu tvrdnju — rekao je — teško je naći dokaze.

— Možda će se, ipak, naći — rekao je Dok mirno.

— U ovoj oblasti smo oduvek

imali problema sa kradljivcima stoke — objasnio je Volbridž. — Tilaova stoka je često bila sama na pašnjacima. Ni njegovih dvadeset pet kauboja ne mogu svi svuda da stignu. Neka banda je krala njegovu stoku i terala je kroz Big Ket brda sve do Kalifornije. To je užasno dalek put, ali, tamo niko nije mogao da ih uhvati da su krali. Til je tako dobio opravdanje.

Znači, nije slučajno što smo nabašali na onu bandu, pomislio je Dok.

— Znači i sa te strane će biti problema — zaključio je Dok. — Naravno, pošto uverim Mata Tila da imam nameru da ostanem u ovim krajevima.

— To neće biti lako. On će se žestoko boriti — rekao je Volbridž koji očigledno, nije verovao da će Dok uspeti. — S njegove tačke gledišta, Telvil uopšte nije pravi grad. Prema tome, nisu mu potrebni nikakvi šerifi. Čuo sam ga stotinu puta kako kaže da će prvu zvezdu na rever prikačiti čovek koga on bude izabrao. Tako stoje stvari, kolega. Čovek stekne moć, njen ukus ga opije, pa mu postane malo. Da, Mat Til je čvrsto odlučio da on kontroliše zakon u ovom kraju.

— Na žalost, moraću da ga razočaram — rekao je Dok savršeno mirno i potegao još jedan gutljaj iz boce. — A odakle vi sve ovo znate? Mislim to, kako se Oven oseća?

— Lećio sam ga jednom — rekao je Volbridž. — Ništa ozbiljno. Neka prehlada. Ali, on je imao potrebu da se poveri prvom čoveku. Tako mi je... moglo bi se reći, otvorio dušu.

— Tog mladića je otac potpuno upropastio.

— Zato ga otac i prezire. Ipak, negde u dubini duše, Mat misli da će se Oven promeniti kad mu bude predao ranč. To je neko čudno protivurečeno osećanje.

— A devojka?

— Vanesa? Još jedna izgubljena duša. Stari Til je ne voli, jer je njena majka umrla kad je nju rodila. Ona je, kao i Oven, stekla dobro obrazovanje, ali, što joj to vredi? Živi na Matovom imanju, skoro kao zatvorenik. Koliko ja mogu da shvatim, Til je još uvek kažnjava zbog smrti svoje žene. On zna koliko ona mrzi njegovo imanje i zbog toga joj ne dozvoljava da ode.

— Divan čovek, taj Mat Til — promrmljao je Dok.

— Da tako je to — uzdahnio je Volbridž.

Razgovarali su još otprilike četvrt časa. Tek tada se Volbridž digao i pozdravio se sa Dokom.

Dok Holidej je najzad odahnuo. ponovo se umotao u svoj pokrivač i legao. Oči su mu se same sklopile kada je sledeći posetilac stupio nogom na drveni pod od čega se treao.

Nekoliko trenutaka je ležao tiho, čekajući da posetilac nešto kaže, a zatim je polako otvorio oči i ugledao tamnu siluetu.

Žena, koja je stajala nad njim, trudila se da u slaboj svetlosti svezda osmotri njegovo lice.

— Sada izgledate mnogo bolje — rekla je, kada je on otvorio oči. — Mnogo bolje.

— Otkud znate? — upitao je Dok. — Mračno je.

— Videla sam vas danas — rekla mu je žena. — Vi mene niste primećili, mister Holideje. Ja vas jesam. I bilo mi je drago. Više ne hramljete, a nemate ni ožiljka na licu. Poslednji put kad sam vas videla, izgledali ste strašno.

Dok Holidej je naprezao oči da prepozna ženu. Po glasu mu se činilo da je prepoznao. Ali, učinilo mu se da se žena veoma promenila za ovih nekoliko meseci. Zato je zapalio šibicu i podigao je ka njenom licu.

Lice Leticije Majls bilo je ozbiljno. Na svetlosti šibice, kosa joj je blistala. Na sebi je imala jednostavnu plavu haljinu, po svoj prilici onu istu u kojoj je video na dan kad su obesili njenog muža.

— Dobrodošli — promrmljala je, kad se svetlo ugasio.

— Vala — odgovorio je Dok tiho. — Vi ste od retkih građana koji su došli da me pozdrave.

— Uplašeni su i ne verujem da su se obradovali što ste došli. Znaju šta će sada biti. Zato im nemojte zamerati. Međutim, žene vas poštuju mister Holideje. Žene u ovom gradu se nadaju...

— Čemu se nadaju?

— Nadaju se da ćete uspeti... ma kakva bila namera, koja vas je dovela ovamo.

— Drago mi je što to kažete, gospođo Majls — odgovorio je Dok učtivo, ali je osetio kako mu je već muka od svega ovoga. Sad samo još i žene treba da mu se popnu na glavu. To je najgore što mu se može dogoditi, pomislio je.

Leticija se malo okrenula oko sebe.

— Da, sve je jasno — rekla je. — Zatvor. To je dobro. Mat Til više nikada neće uspeti da podigne nova vešala. Da znate samo kako je zaurlavao kada je video spaljena vešala — nasmešila se osvetničkim, nekim grlenim smehom.

— Ta epizoda pripada prošlosti — rekao je Dok ne znajući više šta da razgovara s ovom ženom. — Ako u Telvilu ikada budu bila potrebna vešala, biće to po zakonu.

— Vi izgledate... tako drugačije — rekla je Leticija, a u Dokovoj glavi je zazvonilo na uzbunu.

Pazi se Dok, opomenuo je sebe. Ovo već postaje opasno.

— Tako ste sigurni u sebe — govorila je Leticija sa neskrivenim divljenjem. Ali, šta se to s vama dogodilo u Virdžinija Sitiju. Ili, možda to ne bi trebalo da me se tiče?

— Ništa naročito — rekao je Dok neodređeno, a u sebi je pomislio, šta li to ova žena zna? Prosto je bilo nemoguće da je neko od radnika već izbrbljao o onoj tuči sa Karterom.

— Kako, ništa? Pa, vi mora da ste se prilično obogatili. Inače, kako biste nabavili sve ovo i plaćali ovolike radnike.

Doku Holideju je laknulo.

— Ali, zar ne mislite da treba da imate neko ovlašćenje? Hoću da kažem...

— Gospođo, Majls — Doku je očigledno dozlogrdilo — zar vam niko nikada nije rekao da ste, zaista, radoznala dama? Vi postavljate previše pitanja...

— Oh! — iznenadila se Leticija. — Ja... ja se izvinjavam.

Bio je suviše hladno i mračno da bi Dok primetio rumenilo koje se pojavilo na njenim obrazima. Okrenula se hitro i pošla prema ulici.

Doku je odjednom bilo žao. Uspravio se na svom ležaju i rekao joj tiho.

— Hvala vam što ste navratili, gospođo Majls. Bilo mi je, zaista, drago.

Ona je zastala i preko ramena bacila pogled prema njemu.

— Ako vam je zaista drago što sam svratila — rekla je već sasvim pribrano — onda ne morate da budete prema meni tako zvanični. Moje ime je Leticija, ali me prijatelji zovu Leti. Tako me možete zvati i vi. A ja, lično bih više volela, da vas zovem jednostavno: Dok.

— Nemam ništa protiv toga — rekao je Dok i nasmešio se. — Laku noć, Leti.

— Laku noć, Dok!

Sedam dana nakon što su teretna kola stigla u Telvil, zgrada zatvora bila je završena.

U pola dvanaest poslednjeg dana, dok je sijalo jasno sunce ranog proleća, Dok Holidej je izašao na verandu ispred zgrade noseći u ruci veliku tablu sa natpisom.

Tu tablu je, takođe, pripremio još u Virdžinija Sitiju, ali je imao nameru da je izvuče iz prtljaga, tek kad i poslednji ekser na zgradi bude ukucan.

Velika grupa građana Telvila stajala je na ulici i posmatrala kako Dok zakucava tablu iznad ulaznih vrata. Na njoj je krupnim slovima pisalo: „Oblasni zatvor i šerifov ured — savezni maršal Džon Holidej.”

Oči prisutnih građana su se razrogačile, a u mnogih su se usta i nesvesno otvorila. Većina građana je videla da se podiže zatvor, ali da ovaj stranac ima ovolika ovlašćenja, to su znali samo njih nekoliko. Svi su se sećali Doka Holideja, ali da će se jednoga dana vratiti kao savezni maršal, to niko ni u snu nije pomislio.

— Oho... nije mu bilo dosta da bude šerif — nasmejao se doktor Volbridž. — Pravi savezni maršal Sjedinjenih Država. Bogami — prišao je bliže — drago mi je zbog vas, kolega.

Dok Holidej je klimnuo glavom. Bio je zadovoljan poslom koji su obavili radnici, ali, znao je da nema razloga da se raduje. Uostalom, to i nije bilo u njegovoj prirodi. On je došao ovamo da obavi jedan posao, pre svega, iz svojih ličnih razloga i da posle toga, nastavi put.

— Hvala, kolega — rekao je. — Hoćete li ući da pogledate?

— Sa zadovoljstvom — brzo je rekao doktor i požurio uz dva-tri stepenika.

Dok ga je uveo u novu kancelariju. Bila je zaista prostrana, svetla i lepo uređena. Veliki pisaći sto stajao je pored zida naspram ulaznih vrata. U jednom uglu stajala je udobna stolica za ljućanje a veliki ormar za dokumenta i sef, bili su pored drugog zida.

Uz isti zid pored kojeg se nalazio pisaći sto, bila je postavljena teška drvena soška na kojoj su stajale puške. Bilo je tu nekoliko „vinčesterki”, par šarpsovih dalekometnih pušaka i par „sačmarica” velikog kalibra.

Odeljenje sa ćelijama bilo je odvojeno od kancelarije teškim metalnim vratima. Četiri ćelije bile su dovoljno prostrane da prime i svih trideset zatvorenika. Uskim hodnikom se na zadnja vrata izlazilo na dvorište.

Prostrano dvorište je Hors Pajk sam ogradio i napravio štalu i korral, tako da nisu morali da zavise od gradske štale.

Dok su građani još uvek stajali okupljeni, radnici su kretali za Virdžinija Siti. Jedan po jedan, pozdravljali su se sa Dokom Holidejem poželevši mu sreću.

Zahvalivši im se na predanom radu, on im je dao jedan zatvoreni koverat, koji je trebalo da predaju Džadu Lašu, kad stignu u grad.

— Napisao sam Džadu kakav ste posao ovde obavili i, kako ste ga obavili — objasnio im je. — Čim stignete u Virdžinija Siti, predajte mu ovo i platiće vam još toliko, koliko ste već dobili. Tako je obećao.

Karavan teretnih kola lagano je pošao ka izlazu iz grada, a Dok Holidej i njegov čuvar zatvora Hors, gledali su za njima sve dok se nisu izgubili iza jedne okuke.

— Gotovo je — rekao je tiho Dok. — Oni su obavili svoj posao, a sad smo na redu mi. Ja i ti Horse. Šta misliš o toj situaciji? Kako se osećaš u svojoj novoj ulozi? —

pogledao je Horsa, koji se nezgrapno osvrtao oko sebe.

— Sasvim sam zadovoljan, maršale — progundao je Hors. — Sasvim sam zadovoljan. Sada počinjemo posao, zar ne?

— Da, sada počinjemo — klimnuo je glavom Dok Holidej. — Ostaje još samo da obavim jednu stvar.

— Koju?

— Da zvanično imenujem čuvara zatvora. Čini mi se da poznajem jednog koji će, siguran sam, biti najsposobniji u Nevadi za taj posao.

— Drago mi je što to kažeš, maršale — pokazao je svoje ogromne zube Hors, a oči mu blesnuše. — Ne bih voleo da si pomislio, kako je sa mnom gotovo.

— U redu. Znači, i to smo izvršili. Ali, sada nam je potreban i pomoćnik — uzdahnio je Dok. — Samo, tu je mrka kapa. Teško da bi se neko od građana Telvila odlučio na tako nešto. Ipak, moram bar pokušati.

— Može se desiti da se nađe neko i u ovom šugavom gradu — progundao je Hors. — Makar jednog da nađeš, za prvo vreme...

— Prema tome, spremi mi oglas — rekao je Dok. U stvari, mislio je da to Hors neće umeti. — „Traži se zamenik” i potpiši sa: „maršal Džon Holidej”.

— Ne brini. Biću brzo gotov — rekao je Hors.

I zaista, on je to uradio vrlo brzo.

Desetak minuta kasnije, građani su se tiskali pred kancelarijom da bi

pročitati šta piše na velikom oglasu.

Tek tada, na vratima se pojavio Dok Holidej, noseći prvi put od kako je stigao u Telvil, metalnu značku saveznog maršala.

Smrknuti pogledi prisutnih građana pratili su ga, kada je sišao sa verande i uputio se prema najbližem salonu. Stejljevom.

Taker Stejli je bio krupan čovek, od četrdesetak godina, bez kose na potiljku i neverovatno ugojen. Na zadriglom licu, neprestano mu je lebdeo nervozan osmeh. A taj osmeh je postao još nervozniji, kada su se pokretna vrata razmakla i Dok Holidej se pojavio na njima.

Novi maršal je prišao baru klimnuo glavom i objasnio.

— Ovo je samo rutinska provera, Stejli... Uobičajena stvar.

— Šta do đavola, proveravate? — prekinuo ga je Stejli, nervozno i zabrinuto pogledao na metalnu zvezdu.

— Vaše aparate za kocku — rekao mu je Dok.

Naravno, to ga nije nimalo zanimalo, ali to je bilo najbezbolnije pitanje, na kome je mogao da pokaže, da je u Telvil stigla vlast.

— Nema mnogo kocke u mom salonu — na Stejljevom licu se videlo da mu je laknulo, bar za trenutak. — Ponekad se ljudi skupe, odigraju neku partiju pokera i to je sve.

— Razumem — promrmljao je Dok i pogledao na slobodne stolove. — Nema ruleta, a? Nema unajmljenih delitelja?

— Ja nemam tako razvijen posao, da bih mogao da plaćam pro-

fesionalne kockare, maršale. Ovaj posao vodimo samo ja i barmen. Velika kockarnica je u Morlijevom kazinu, u susednoj ulici.

Dok je osetio kako su ga prsti zavrbeli, ali je junački izdržao taj napad.

— Znam Morlijev kazino — klimnuo je glavom. — Proveriću i to.

Za sledećih pola sata, obišao je još dva saluna: Heršlingerov bar „Krivi rog” i Morlijev kazino.

U Heršlingerovom baru igrali su kockice, faro, poker i blekdžek. Dok je ispitao kockice, a zatim je prešao u Morlijev kazino gde je detaljno pregledao točak za rulet.

Ako se vlasnicima saluna njegova poseta i nije dopala, nisu to ničim pokazali.

— Drago mi je što sam konstatovao da viši delitelji igraju pošteno — rekao je, kad je izlazio od Haršlingera. — Ako tako bude i ubuduće, neće biti razloga da se ne slažemo

Nešto slično rekao je i Morliju. A tada se vratio u svoju kancelariju.

Tamo ga je već čekao prvi kandidat, koji se javio na njegov oglas.

Na stolici za ljuljanje sedeo je Lu Divers i prijateljski razgovarao sa Horsom, koji je sedeo na jedinom ležaju u uglu prostorije.

Kada je Dok ušao, mladić je s poštovanjem ustao i skinuo „stetson” s glave.

— Dobar dan, maršale — rekao je.

Dok Holidej je klimnuo glavom, a zatim je prišao pisaćem stolu i seo na jedan njegov ugao.

— Da li nešto mogu da uradim za tebe, Lu? — upitao je Dok.

Hors se zakikotao i veselo promrmljao.

— Sad ćeš doživeti iznenađenje, maršale. Tako je bilo i sa mnom. Ovaj mladić koji razgovara učtivo kao devojčica, hteo bi da bude tvoj pomoćnik. A kladim se, da nema više od šesnaest...

— Grešite, mister Pajk — učtivo je primetio mladić. — Baš prošle nedelje napunio sam dvadeset.

— Dvadeset — ponovio je Dok i odmahnuo glavom. — To je još uvek suviše malo za maršalovog zamenika, prijatelju. Osim toga, ti nemaš iskustva i...

— Zar svaki predstavnik zakona nije morao odnekud da počne? — usprotivio se Lu. — Predstavnici zakona se ne rađaju kao takvi. Oni postaju, zar ne? Moraju da se obuče.

— Neki od njih — progundao je Dok. — Ali ne ti, mladi prijatelju. Nije to za tebe, Lu.

Vrlo polako, mladi Lu se spustio na stolicu.

— Ja... ja sam zaista računao na to mesto — rekao je tiho. — Bio sam siguran da se niko drugi neće javiti. Mislio sam da neće biti problema.

— Žao mi je, Lu — slegao je Dok ramenima..

— Ali...

— Mislim da ne bih imao mira, kad bih te primio — objasnio je Dok. — Izgledaš mi dobar momak, Lu i verujem da ćeš brzo zaista postati neko i nešto. Sposoban si i pametan. Imaš dobro vaspitanje. Mogao bi da imaš lepu budućnost.

Misli na svoju sreću, Lu. Mnogi predstavnici zakona umiru mladi. Samo mali broj ostari. Time što te ne primam za pomoćnika, ja ti, u stvari, činim uslugu.

— Kad biste mi samo dozvolili da vam objasnim zašto...

— I još jedna stvar — prekinuo ga je Dok. — A nisi mislio kako bi bilo tvojima? Upoznao sam se s njima, Lu, i smatram da su ljudi dostojni poštovanja. Tvoj otac mi izgleda pošten čovek, a majka ti je dobra žena. Zar ne misliš da bi oni strahovali i da bi više voleli da ti...

— To je baš ono što pokušavam da vam objasnim, mister Holideje. Oni me shvataju. Znaju da želim da postanem vaš zamenik i nemaju ništa protiv.

Dok Holidej je ustao i pogledao prema čuvaru zatvora, koji je sve vreme čutao.

Hors je samo slegnuo ramenima.

— Lu, ne pokušavaš, valjda, da me obmaneš? — pogledao ga je Dok ispitivački.

— Ozbiljno govorim, mister Holideje — rekao je mladić. — Oni znaju koliko mi to znači.

— Onda ćemo poći do njih — odlučio je Dok. — Tamo ćemo da porazgovaramo o svemu.

— U redu — klimnuo je glavom Lu. — Stići ćemo taman na ručak, a mama kuva najbolju hranu, koju ste ikada jeli.

— Slušaj, momče — rekao je Dok — možda tvojima neće biti pravo što dovodiš na ručak predstavnika zakona? Zar ne misle da će se time zameriti Matu Tilu? On će to svakako čuti, a onda...

— Mister Holideje — prekinuo ga je Lu — ne boje se svi u Telvili Mata Tila. Među takve spadaju i moji roditelji. Naravno, i ja. Istina, tata je prilično nervozan čovek. Ali, on ume da razlikuje dobro od zla. Zbog toga ljudi sa „Velikog T“ nikad ne kupuju robu u našem dućanu.

— Horse — rekao je Dok — pripazi na kancelariju.

— Ako je bilo ko ukrade — nacerio se Hors — to će biti samo preko mene mrtvog.

Namignuo je na mladića i nasmejao se.

— Dobar apetit, maršale — dobio je Doku. — Kad se vratiš i stari Hors će poći da nešto pojede.

— Mama će vam nešto poslati — veselo mu je mahnuo Lu, očigledno, uveren da je njegova stvar već rešena i to povoljno.

Do Diversove kuće stigli su za nekoliko minuta. Na vratima trgovine bila je okačena tabla na kojoj je pisalo: „zatvoreno“, pa je Lu proveo Doka kroz dvorište, a odatle u kuću.

Dok Holidej je skinuo šešir i nasklonio se Doris Divers, koja je još bila u kuhinji. Njen muž je upravo postavljao sto za ručavanje. Pogledao je Doka Holideja i rekao.

— Još jedan tanjir, Doris. Maršal je sigurno gladan.

— Hvala na pozivu — rekao je Dok sedajući za sto.

— To je zadovoljstvo za nas — nasmešila se Doris ljubazno.

Lu je seo pored Doka Holideja. Njegova majka je donela jelo na sto, a zatim je i sama zauzela mesto.

— Mi znamo zbog čega ste došli, maršale — prvi je prešao na stvar Luov otac. — Lu se javio na vaš oglas za zamenka, a vi, sigurno, niste odlučili. Ne znate šta da radite?

— On je mlad — odgovorio je Dok, sipajući jelo. — Zakon će u Telvilu imati mnogo neprilika. Pravo da vam kažem, nisam očekivao da ćete mu vi i gospođa Divers dati podršku.

— Lu je oduvek želeo da studira pravo — rekla je Doris Divers. — Još dok je bio mlađi, mnogo je čitao iz te oblasti.

— Pravničke knjige — objasnio je Divers. — Lu želi da postane advokat... Sve vreme je učio.

— To je dopisna škola — objasnio je Lu. — Za to treba dosta vremena, jer sve lekcije dobijam iz San Franciska, a kočija ovamo ne navraća često. Ipak, nekako uspevam. U međuvremenu, mislim da mi posao pomoćnika može koristiti kao... praksa.

— I vi nemate ništa protiv? — Dok Holidej je posmatrao Luove roditelje.

— U Telvilu — počeo je Divers — jedan ambiciozan mladi čovek nema mnogo šansi za uspeh. Jednostavno, Lu nema mogućnosti da se dokaže. Doduše, mogao je da pomaže meni, u radnji. Ali, to nije posao kojim on želi da se bavi. Nikada se nije interesovao za trgovinu. Ne, maršale, stvarno, nemam ništa protiv njegove odluke. A ni Doris.

Dok Holidej je pogledao Luovu majku.

— Zaista mi je teško da poverujem u to — nasmešio se. U stvari,

želeo je da ih odvrati od toga. Ipak, nije smeo otvoreno da govori, jer, to bi značilo, da ni sam ne veruje u svoj uspeh.

— Istina je što kaže moj muž — potvrdila je Doris. Ozbiljno je pogledala Lua. — Znaćete, kada se roditelji usprotive željama deteta, često se dogodi da se ono okrene protiv njih.

— Slušaj, mama — pobunio se Lu. — Ti znaš da to nije istina. Ne, bar, kada sam ja u pitanju. Nikada se ne bih okrenuo protiv tebe i tate.

— Hari to shvata... a i ja — rekla je Doris i opet se obratila Doku. — Vidite, maršale, mi znamo kako to izgleda. Kada je Hari bio mlad, nije želeo da bude trgovac. Imao je ambiciju i...

— Imao sam toliko ambicija, da bi bilo dovoljno za još šestoricu — promrmlija je Divers.

— Ali... oženio se mlad — rekla je Doris. — Naravno, tada nismo imali dovoljno novca da bar počne da studira... a rodio se i Lu.

— I, ja sam morao da zaboravim na svoje planove — uzdahnio je Hari Divers. — Morao sam da zarađujem za život. Naravno, ne žalim se zbog toga. Imam ženu, karvu čovek može samo da poželi i dobrog sina. Nikada nisam mislio da sam pogrešio, maršale.

— Razumem vas i nemate ni razloga za to — nasmešio se Dok.

— Ali, ja se, ipak, sećam kako mi je bilo — tužno se osmehnulo Hari. — Sećam se kako sam morao da okrenem leđa svim svojim planovima. I ja sam, takođe, želeo da studiram pravo, maršale. Sanjao sam o tome da, jednog dana, posta-

nem advokat. Za mene je kasno, ali za moga sina još uvek nije.

— Ali, ako zakunem Lua kao mog pomoćnika, može se dogoditi da on nikada ne dovrši svoje studije. Lako se može dogoditi da ga pogodi metak, kada se u grad vrate ljudi sa ranča „Veliko T” — Dok je morao da izbaci najjači argument.

— Maršale — umešao se u razgovor Lu. — Ja nisam glup. Znam da se štaram o sebi.

— Niko nije ni rekao da si glup — odgovorio mu je Dok. Međutim, činjenica.

— Da vam kažem nešto, maršale — prekinula ga je Doris. — Još od trenutka kad ste se vratili iz Virđžinija Sitija i počeli da gradite zatvor, Lu je neprestano govorio: „Mister Holidej će postati naš prvi maršal. On sada ne nosi značku, ali, ja se kladim da će je poneti. Kad zatvor bude gotov, biće mu potreban pomoćnik, a to ću biti ja”. Vidite, Lu je pogodio.

— A rizik...

— Mi znamo za rizik — rekao je Divers energično.

— Pokušajte da nas razumete, maršale — rekla je Doris. — Lu mora da dobije svoju šansu.

V

Ručak se završio, ali je razgovor nastavljen. Najzad su Diversovi ubedili Doka.

— Ranije ili kasnije — objašnjavała je uporno Doris — mladić kao što je naš Lu, moraće da se suprotstave Matu Tilu. Poštteni i mirni

ljudi mogu da podnesu mnogo. Ali, sada je prekipelo. Jednom dođe vreme, kad čovek mora da uzvрати udarac.

— U redu — Dok Holidej je ustao od stola. — Nemam više argumenata... osim jednog. Ako prikačiš značku, Lu, onda ćeš biti moj čovek. Moraćeš naučiti da radiš onako kako ja to želim. Pre svega, moraćeš da poštuješ moja naređenja. Biće trenutaka kada ćeš se osećati kao da si prodao dušu zbog te značke. Možeš li sve to prihvatiti?

— Maršale, Holideje — rekao je Lu odrešito — prihvaćiću sve što bude trebalo. I ubeđen sam da ću vam zaista biti od koristi. Ja poznajem svaki kvadratni metar ove teritorije, sve do Big Ket bregova. Znam svaki, pa i najmanji put, a dobar sam i u čitanju tragova.

— U Erlintaunu — umešao se Divers — Lu se sprijateljio sa jednim Indijancem koji ga je naučio mnogo čemu.

— U redu — nasmešio se Dok uveren da se s ovim ljudima može sarađivati. U mnogim stvarima imali su ista gledišta. — Ako imate malo vremena na raspolaganju, mogli biste sada da pođete u moju kancelariju i da prisustvujete imenovanju Lua za mog pomoćnika.

— Poći ćemo, naravno — obrađovao se Divers.

— Pričekajte samo da se presvučem — uzviknula je Doris i potrčala u sobu.

Ceremonija imenovanja pomoćnika brzo je završena. Ali, Hari i Doris Divers bili su dirnuti ozbiljnošću s kojom je njihov sin primio zvezdu iz ruku Doka Holideja.

— Čestitam, zameniče — rekao je Dok Holidej kada je Lu izgovorio reči zakletve. — I želim ti mnogo sreće.

Hors Pajk, čije se lice razvuklo u smešnu grimasu, takođe je prišao da čestita.

Divers je potapšao sina po rame-nu, a zatim je skrenuo pogled u stranu.

— Neka te sreća prati, sine — rekla je Doris kada je prišla da poljubi svog jedinca.

Time je ova mala svečanost bila završena i Luovi roditelji su krenuli kući.

— Dakle, mladiću — rekao je Dok kada su njih trojica ostali sami — eto, ispunila ti se želja. Naravno, to je samo početak. A sada, počinje učenje i to odmah. Imaš li neko oružje?

— Samo jednu staru „šarpsovu“ pušku. Dobio sam je još kao dečak — odgovorio je Lu. — Još uvek dobro radi i siguran sam da s njom, u svako doba, mogu da pogodim svaku metu.

— Kako stoji stvar sa „sačmaricama“?

— Dobro se razumem u baratanje „sačmaricom“ — klimnuo je Lu glavom. — Moj otac ih je ranije prodavao, tamo u Arlingtonu. Često sam ih pokazivao našim kupcima. Da, maršale, razumem se u svaku vrstu „sačmarica“.

— Odlično — bio je zadovoljan Dok. Prišao je zatim svom stolu i iz fioke izvadio jedan kožni opasač sa futrolom u kojoj se nalazio revolver. — Ovo je mornarički „kolt 44“... Mislim da bolji revolver od

ovog nećeš nigde naći. Jesi li ikad imao sličan u ruci?

— Jesam. Koristio sam ga često, ali nikad nisam imao svoj vlastiti.

— Eto, sada imaš svoj — rekao je Dok pružajući mu revolver. — Opaši ga i podi sa mnom u dvorište.

— Ovo moram da vidim — nacerio se Hors i ustao sa ležaja na kojem je dotada ležao.

Izašli su u dvorište iza zgrade. Dok Holidej je izvukao revolver iz futrole i povadio metke iz magacina. Naredio je Luu da uradi to isto. Zatim mu je pokazao na futrolu.

— Te dve vrpce, koje vise na kraju futrole, služe zato da ih privežeš oko butine — rekao je. — Tako će ti futrola biti dobro pričvršćena uz nogu. Uvek treba da pripasuješ pojas tako da budeš siguran da ti se ne nalazi niže od dlana ruke. Sada ću ti, sa praznim revolverom, pokazati kako se poteže. Kasnije ćemo izjahati i odabrati neku metu. Kad budeš potezao revolver, obrati najveću pažnju na dve stvari. Prvo, da budeš brz, a drugo, da nišaniš sigurno. Mnogo puta je važnije onesposobiti protivnika, nego ubiti ga.

Lu je slušao i pamtio svaku reč. Isprobali su nekoliko puta potezanje praznim revolverima i Dok je shvatio da mladić nije početnik. To mu je bilo milo.

Sada je bio miran. Znao je da neće izložiti pucnjavi neopreznog mladića.

•

Tri dana kasnije, Mat Til se sa svojom švitom vratio u dolinu Rork.

Glavni deo njegovog ljudstva, zajedno s njim, projahao je pored grada, žureći na ranč „Veliko T”, tako da nisu ni videli novi zatvor.

Međutim, desetak žednih jahača ujahalo je u grad u nameri da se dobro napiju u nekom od saluna.

Bilo je nešto oko četiri sata posle podne i u to vreme novi maršal je sedeo na stolici pred svratima svoje kancelarije, a noge su mu bile prebačene preko drvene ograde verande.

Zamenik Divers i Hors Pajk bili su u kancelariji zabavljeni čišćenjem oružja, koje je Dok doneo iz Virdžinija Sitijsa.

Soška u uglu izgledala je prilično ratoborno, naročito otkad se u njoj našla i velika puška za lov na bizone, vlasništvo Horsa Pajka. Metak iz te puške znao bi da napravi priličnu rupu, kad bi pogodio metu.

Jahače je predvodio Sem Garfild. Dok Holidej ih je dobro osmotrio. Nije mu bilo teško da prepozna svu petoricu. Svi su oni bili uz Garfilda i onog dana, kada je on pokušao da spreči vešanje Arona Majlsa.

Bili su to ljudi mrkih lica, koji su izgledali vičniji baratanju revolverom, nego poslovanju oko goveda.

Kada su stigli do nove zgrade, sva desetorica su zategla uzde i s nevericom posmatrali zgradu izmenjujući začuđene poglede. Ali, Doka je najviše interesovao Garfil. Geldao je njegove reakcije.

— Do đavola! — uzviknuo je Garfild. — Kakva je ovo budalaština? Kad gazda bude čuo...

— Pretpostavljam da ćeš mu brzo reći, jer, on to treba i te kako da

zna — progundao je Dok Holidej, ali dovoljno glasno da su svi mogli da ga čuju.

— Pazi, pazi, dobili smo maršala — nacerio se Garfild. — Uvukao si se ovamo dok smo mi bili na jugu! A zašto nisi gradio svoju prokletu čuzu, dok smo mi bili ovde? Nisi imao tri čiste!

— Glavno je da je to sad sagrađeno, Garfilde. — odgovorio je Dok mirno. — To je sada jedino važno.

— On te poznaje, Seme — progundao je jedan od Garfildovih pratilaca.

Garfild je priterao konja bliže i zaškiljio svojim upaljenim očima. a Dok je gurnuo šešir s lica na zatiljak.

— Do sto đavola — opsovao je Garfild. — Pa, to je Holidej! Ona skitnica koju smo oterali iz grada... Dasa, koji je pokušao da nas spreči da obesimo Majlsa. Vidi! Vidi! Vratio se u novom odelu... i sa značkom. Baš se radujem, mister — smešno se naklonio, a njegovi pratioci su prasnuli u smeh.

— Vremena se menjaju, Garfilde — rekao je Dok.

Garfild se nasmejao podrugljivo, a zatim rukom pokazao na prozore zaštićene teškim čeličnim rešetkama.

— Misliš li ti, Holideje, da će ovo trajati dugo? — upitao je — Zar misliš da je to nepoderivo?

— Ne brini, trajaće. Taman onoliko koliko treba. — Dok je savršeno vladao svojim živcima.

— Jedva čekam da se uverim u to.

— U redu, Garfilde. Da ne bi dugo bio u neizvesnosti, mogao bi odmah da pokušaš.

— Ne brini. Isprobaćemo to, a isprobaćemo i tebe. Uostalom, ti računaj da si ionako već gotov.

Garfild se okrenuo u sedlu prema svojim ljudima klimnuvši im glavom.

— Hajdemo, momci, da nešto popijemo — rekao je. — Prvo ćemo da vidimo da li se Stenlijevo piće za ovo vreme promenilo. Kakva su vremena došla, moglo bi i to da se dogodi.

— Juhuj! UUUH! Ja! — iz grla kauboj razlegali su se uzvici i podvrisivanja, dok su se približavali salunu.

Dok Holidej ih je posmatrao kako sjahuju pred Stenlijevim vratima. Znao je da je, konačno, došlo ono što je sve vreme očekivao. Oni će svakako pokušati.

Samo, nije bilo verovatno da će odmah napasti zatvor. To se neće usuditi. Najverovatnije će napraviti gužvu u Stenlijevom salunu i čeka ti njegovu intervenciju.

E, pa, zato smo ovde, pomislio je Dok. Vreme je i za konačni obračun, znači.

Ustao je sa stolice i otvorio vrata kancelarije. Dočekali su ga pogledi zamenika i čuvara zatvora.

— Čuli ste i videli? — upitao je.

— Čuli smo i videli — klimnuo je glavom Hors. — Znači, to je Garfild. Tilov glavni čovek?

— Da, to je on — potvrdio je Dok. — Po mome, nećemo dugo čekati. Brzo će doći do gužve. U tom slučaju, biću prisiljen da reagujem. Zato će i praviti gužvu.

— Maršale — rekao je Lu ozbiljno — ja sam spreman da budem uz vas.

— U redu, Lu — nasmejao se Dok. — Tako i treba da bude, amigo. O keji! Ostani uz jednu od onih „sačmarica“.

Pripremili su se i čekali.

U sledeća dva sata galama, koja je dopirala iz Stenlijevog saluna, postajala je sve nesnosnija.

Dok Holidej je stajao na pločniku ispred kancelarije i pažljivo osluškivao.

U trenutku kada je galama bila tolika, da se morala čuti i na drugom kraju grada, Dok je lako odmahnuo glavom. Upravo tada začula se i užasna lomljava stakla.

— Mora da su uništili ceo salun — promrmľao je, ali još nije kretao.

Međutim, kad se oglasio hitac, a smeh se u salunu razlegao kao kikot kojota, pa zatim počela kanonada iz svih raspoloživih oružja, Dok je rešio da krene.

Čekao je još minut-dva, ali iz saluna niko nije izlazio. To je značilo da su banditi, a Garfildovi ljudi mogli da budu samo to, drže u šahu sve goste i vlasnika.

— Niko ne izlazi — rekao je. — Znači, čekaju da ja odem tamo. U redu. Učinićemo onako kako žele.

— Idemo li odmah? — upitao je Lu.

— Da — klimnuo je glavom Dok. Lako je proverio revolvere u futrolama.

— Odakle ću da vas pokrивam? — upitao je Lu.

— Ostani pored jednog od prozora. Pridi zgradi sa strane, iz one

aleje. Kad se jednom nađeš na svom mestu, mislim da nema potrebe da ti objašnjavam šta treba da radiš.

Dok Holidej je polako sišao na ulicu i uputio se Stenlijevom salunu.

Građani, koji su se našli na ulici, hitro su nestajali po okolnim zaklonima.

Ne osvrćući se, Dok je znao da ga Lu prati u stopu i bio je siguran da je momak spreman na sve. Ono što nije znao, bila je činjenica, da zamenik Divers uz sebe nije imao samo revolver.

Još jedan hitac je odjeknuo u prepunoj prostoriji u trenutku kada je Dok odgurnuo pokretna vrata saluna i ušao unutra.

Odjednom, u salunu je nastala savršena tišina.

Tu tišinu prolomio je izazivački smeh. Bio je to Garfild, koji je stajao naslonjen na šank sa čašom u ruci.

Dok Holidej je savršeno vladao sobom. Znao je šta će ovde naći i poznavao je sve trikove ljudi koji žele da izazovu tuču. Zato ga nije ni pogledao.

Svu pažnju je usmerio na čoveka, koji je u ruci držao revolver iz čije se cevi još pušio dim. Nije bilo sumnje, on je ispalio poslednji hitac.

Čovek je u desnoj ruci držao revolver, a u levoj bocu viskija. Bilo je do polovine prazna.

Šta su ono jednoga dana rekli ljudi u Džesopovom salunu, prisećao se Dok. Da svi ljudi sa ranča „Veliko T” nisu revolveraši? Došlo mu je da se nasmeje, ali, držao se

ozbiljno. Doduše, rekli su da su, to samo nekolicina oko Garfilda. E, pa i ako je tako, ovo su oni, Garfildovi ljudi.

— To bi bilo sve, momak — rekao je Dok Holidej prilazeći čoveku koji se cerio, a iz očiju mu je izbijala užasna mržnja.

— Holideje — javio se Garfild. — Ako imaš i malo mozga u glavi okrenućeš se na petama i ispratiti.

— Ovo je dan koji ja proslavljam — zauriao je čovek sa revolverom u ruci. Mahnuo je izazivački oružjem kroz vazduh. — Imam zato posebnog razloga.

Doku Holideju se ovaj glas učinio poznat, ali nije imao mnogo vremena za razmišljanje.

Momak je prvo prineo bocu usnama i otpio nekoliko gutljaja. Zatim je podigao revolver i nanišanio na jedan veliki luster koji je visio sa tavanice i bio glavni ukras saluna.

Stojeći iza bara, Stenli se blede osmehnuo, a kada je uhvatio pogled koji mu je uputio predstavnik zakona, samo je slegao ramenima.

Ne oklevajući, Dok Holidej je prišao čoveku, koji se, u stvari, pravio da je pijan i oštro ga pogledao u oči.

— Spusti tu bocu... i revolver — rekao je hladno, ali glasom koji nije trpeo govora.

— Ti... ti to meni govoriš? — tobož nije shvatio čovek. Iscerio se izazivački.

Doku su bile poznate te predstave.

— Tebi govorim — rekao je jed-

nostavno. — Gotovo je sa tvojom proslavom. Hapsim te.

— To bih baš voleo da vidim — rekao je Garfild. — Da vidim kako Holidej vodi u zatvor Mika Oharu.

Za trenutak, Dok se štrečno, ali, to se nije videlo na njegovom mirnom licu, koje je izgledalo kao plehano. Bilo je to pravo lice kockara-pokeraša na kome se nikada ništa nije moglo pročitati.

— Zvanično izjavljujem da te hapsim — ponovio je Dok. — Optužujem te za remećenje mira, uništavanje privatnog vlasništva i...

Mik, međutim, nije spustio revolver. Umesto toga, njegova leva ruka kojom je držao bocu, odjednom je napravilo polukrug. Bilo je očigledno, da je imao nameru da udari Doka u lice.

Dok je reagovao munjevito. Povio se, da bi izbegao udarac, a zatim je priskočio i značno udario čoveka u stomak. Bio je to jedan od onih udaraca za koje je Dok bio specijalista.

Čovek se presavio nadvoje. Odjednom se sve sručilo na pod i lažni pijanac, i revolver i boca.

Pokretom koji oko skoro nije stizalo da prati, Dok je izvukao svoj revolver i sagnuo se da pokupi Mikovo oružje.

— Ne mrdajte — rekao je opasno mirno, kad se uspravio.

Garfild je nešto progundao sebi u bradu, ali, nije se pomakao sa svoga mesta. Dobro je procenio situaciju. Tek sada je video s kim ima posla.

Dok Holidej je uhvatio onesveštenog bandita za okovratnik. Mikov revolver se nalazio zadenut za Do-

kov pojas. Hapšenje je bilo izvršeno. Sve se dogodilo onako kako Garfild ni u snu nije sanjao da je moguće.

Opsovao je tiho i nekoliko trenutaka netremice posmatrao predstavnika zakona. Zatim se nasmejao glasno.

— Jesi li lud, Holideje? Zar zaista veruješ da ćemo ti dozvoliti da čoveka sa ranča „Veliko T” odvedeš u svoju buvaru?

— Prvi čovek koji pokuša da me zaustavi, sam će biti kriv za ono što će mu se dogoditi — odvratio je Dok. — Zašto ti služe oči Garfilde. Osvrni se malo oko sebe.

— Pogledaj ovamo, bitango — pozvao ga je Lu Divers sa jednog prozora. — Samo, dobro pazi na svoje pokrete... I drži ruke dalje od revolvera.

— To važi i za sve ostale — dodao je Dok Holidej.

I sam je bacio jedan pogled iskosa prema prozoru saluna odakle je dopro Luov glas.

Ako ništa drugo, njegov zamenik je bar imao mašte. Poneo je dve „sačmarice” sa sobom.

Cevi teškog oružja ležale su na ramu prozora. Lu se skoro nije video između njih. Samo su se primećivali njegovi prsti na obaračima koje je lagano povlačio unazad. Čitav salun je bio pokriven.

— S ovog rastojanja — javio se zamenik — ovakva vrsta oružja ne zna za milost. Konačno, to vi dobro znate.

— Do đavola s tobom Holideje — planuo je Garfild. — Nemoj misliti da ćeš posle ovoga proći lako.

— Da sam na tvome mestu, ne bih se kladio u to što smeraš —

uzvratio je Dok. — Kao što ti je moj zamenik upravo rekao, „sačmarica“ je prilično nemilosrdna s ovakvog rastojanja. A Lu pokriva ovu prostoriju sa dve puške.

Krenuo je prema vratima vukučići svog zatvorenika, ali revolver je držao uperen u Garfilda.

— Ima li još nekih prigovora? — upitao je.

Niko nije progovorio ni jednu jedinu reč. U toj napetoj tišini, Dok se okrenuo i izašao iz saluna. Kada je prošao pored aleje, dobio je zameniku.

— Sačekaj još nekoliko minuta, a onda pođi za mnom. Ali, ni za trenutak, ne okreći leđa salunu.

— Biću odmah iza vas maršale — nasmeja se Lu.

Kada se Dok približio na nekoliko jardi zatvoru, okrenuo se da pogleda unazad. Lu ga je pratio licem okrenut salunu. Ljudi sa ranča „Veliko T“ izašli su na ulicu, ali nijedan od njih nije ni pokušao da nešto učini.

Kada su se konačno našli u kancelariji, Dok je hitro izdao uputstva.

— Lu... zatvori i zaključaj ulazna vrata — rekao. — Horse, postaraj se za svog prvog klijenta. Pretresi mu sve džepove. Sve što nađeš, stavi na moj sto. Zatim zaključaj momka u ćeliju.

Ostavio je svog prvog zatvorenika da leži na podu kancelarije, a on požurio ka jednom od prednjih prozora.

Za to vreme, Lu je dobro zamaandalio vrata. Svoje dve „sačmarice“ prislonio je uz jedan prozor,

a zatim prišao Doku Holideju. Zajedno su osmatrali ulicu.

Hors je za tren oka ispraznio džepove zatvorenika i smestio ga u ćeliju. Kada se vratio, iscerio se i pokazao svoje duge konjske zube.

— Lopuža je smeštena gde treba, maršale — rekao je. — Osvestio se i izgleda da mu nije nimalo prijatno.

— Naš prvi zatvorenik, maršale — osmehnuo se Lu zadovoljno.

— To mora da se proslavi — nacerio se Hors. Prišao je ormaru i odatle izvadio jednu bocu i stavio je na sto. Zatim je dodao tri čaše.

— Imaš li nešto protiv, maršale?

— Nemam ništa protiv — nasmejao se Dok.

Sa mesta na kojem je stajao, video je kako preostali jahači sa ranča „Veliko T“ uzjahaju svoje konje, a zatim, se, u galopu upućuju prema severu. Grifild i kompanija su išli kući... da saopšte neprijatne vesti svom poslodavcu.

— Za sreću — rekao je Hors i iskapio čašu.

Dok Holidej i Lu su se, najzad, odmakli od svojih osmatračnica i prišli stolu. Čaše su se podigle, a Hors im se ponovo pridružio. Zatim je važno izjavio.

— Ovo pijem za nas trojicu.

— I ja se tome pridružujem — rekao je Dok.

— I ja — klimnuo je glavom Lu. Ispio je svoju čašu i sav se stresao. Videlo se da mu je prva.

Dok Holidej je zatim razgledao stvari zatvorenika... guvañkesu, nož na rasklapanje, dvesta dolara u novčanicama i oko trideset dolara u metalnom novcu. I, revolver.

— Pogledaj malo kroz prozor — naredio je Dok. — Možda su ostavili njegovog konja iza... ali pretpostavljam da su ga ipak, povelili sa sobom.

Lu je prišao prozoru i provirio.

— Sve je čisto, maršale. Povelili su oni životinju na ranč.

— Ionako im ne bi pomogla — rekao je Dok. Otišao je zatim u odeljenje sa ćelijama.

Čovek, koji je ležao u ćeliji rekao je samo da se zove Mik Ohara, ali ništa drugo nije želeo da kaže. A kada je počeo da sipa pretnje za koje je Dok znao da su i te kako stvarne, jer Mik Ohara je čovek kome je on ubio brata one noći, kada se vraćao sa ranča Arona Majlsa, Dok se okrenuo i mirno se vratio u kancelariju.

— Pretpostavljam da će nas veliki gazda posetiti pre zalaska sunca — rekao je.

Bilo je već vreme da Lu ode do kuće da nešto pojede. Ceo taj dan ništa nije stavio u usta. Ali, on je odbijao sve, dok mu Dok nije podviknuo.

Hors Pajk je bio kod svog zatvorenika, kada je stigla Leticija.

— Oprosti Dok — rekla je zabrinuto — ali morala sam da dođem. Bila sam mnogo zabrinuta za... tebe.

Dok je shvatio šta se dešava.

A, to ne — rekao je u sebi i namrštitio se. Odlučio je da stvar sa sece u korenu.

— Ipak će biti bolje da što pre odeš, Leti — rekao je sasvim poslovno. — Ovde može još svašta da bude.

— Donela sam vam nešto hrane — rekla je Leti pomalo zbunjeno. — Znam da možete da skuvate kafu, ali potrebno vam je i nešto da pojedete.

— Ti si pravi prijatelj, Leti — rekao je Dok, ali nije mu promaklo da je Leticija na rubu suza.

Na žalost, on tu nije mogao ništa da učini.

VI

— Kuga neka odnese onog Oharu — progundao je Hors kad su ostali sami. — Uopšte neće da govori Ali, izgleda da si ti imao s Leti žustar razgovor — nacerio se.

— Ne... zašto? — napravio je Dok lice, kao da stvarno pojma nema o čemu to Hors govori.

— Zar ti... mislim... i Leti ne? — pitao je zbunjeno Hors.

— Neee! — otegao je Dok kao da je to najneverovatnija stvar na svetu.

Što se njega tiče i bila je, ali, najvažnije je bilo to što je Hors pomislio da su mu šanse porasle.

— Ja ne znam — počeo je — ništa mi nije da se susretnem sa pet revolveraša, ali kad naiđe neka žena... odjednom mi se zaveže jezik, a ne znam ni da hodam.

Dok se iskreno nasmejao. Ovo je bio prvi pravi smeh od kako je krenuo za Telvil u novu avanturu.

— Odličan si Horse — rekao je smejući se. — A šta bi ti falilo?... Mislim, ti i Leti da se uzmete?

— Pa, ne bi mi falilo ništa... Meni ne bi — iskreno je rekao Hors. — Naprotiv...

— O, kej. Imaćeš za to dovoljno vremena — rekao je Dok. — A sada, postavi sto. Leticija je, izgleda, stvarno, dobra domaćica. Ovo što je donela tako miriše da sam odjednom osetio glad.

— Misliš li da ja nisam? — nasmejavao se Hors podižući korpu u kojoj im je Leticija Majls donela hranu.

Još uvek su jeli, kada se sa ulice začuo zvuk točkova kola, koja su se zaustavila ispred zatvora. Hors je prvi skočio i prišao prozoru.

Dok Holidej to i nije morao da uradi. Znao je dobro ko im je došao u posetu.

— Ima ih sedmorica — rekao je Hors. — Pet jahača i dva čoveka u kočiji.

— Garfild i njegovi?

— Aha. Jedan od ljudi na kolima je Tilov sin. Dolazio je ovamo da gleda kako podižemo zatvor. Onaj drugi je svakako gazda glavom. Sin mnogo liči na njega.

— Mat Til, znao sam — progundao je Dok Holidej. — Čovek ne može na miru ni da ruča. — Ostani tu, Horse. Otvori prozor i uzmi „sačmaricu“. Dozvoli im da je vide. Ako je došao na razgovor, izaći će mu u susret. A ako želi svađu, opet sam spreman da ga zadovoljim.

U času kad je Dok Holidej pogledao kroz prozor, Garfild je sjahao s konja. Prišao je kočiji i tada se začula naredba Mata Tila.

— Uvedi ljude unutra, Garfilde — rekao je. — Izvedi Oharu iz ćelije, čak i ako budeš morao da...

— Stani, Garfilde — viknuo je Dok. U ruci je već držao revolver

koji je uperio u kočiju. — Penji se na konja i ostani tamo.

— Do đavola s tobom, Holideje — viknulo je Mat Til. — Izgleda da sam pogrešio što sam te pustio da odeš. Ako misliš da možeš da dođeš u moj grad, hapsiš moje ljude i...

— Ako želiš da razgovaramo, možeš da dođeš u moju kancelariju — prekinuo ga je Dok Holidej. — Ali, ne pokušavaj da šalješ svoje bandite ovamo. Neka ostanu na svojim mestima... moj prijatelj ih drži na nišanu „sačmarice“. Ti i tvoj sin možete da uđete. To je moj predlog. Prihvati ili ostavi. Od volje ti. Ali, odluči brzo.

Nastala je tišina. Za to vreme su Til i njegov sin nešto tiho razgovarali.

Garfild i njegovi ljudi su ostali na konjima.

Sunce se već klonilo zalasku, ali je još uvek bio dovoljno svetlo. Dovoljno, da revolveraši vide cevi „sačmarice“, koje su virile kroz prozor i bile uperene u njih.

Tada je Oven Til sišao i okrenuo se da pomogne ocu, koji je i sam krenuo sa kočije.

Mat Til je koračao s mukom. Izgleda da ga je opet mučila kostonbolja.

— Sedite, džentlmeni — rekao im je Dok kada su ušli u kancelariju. Zatim je i sam seo za svoj pisali sto.

— Mislim da znate zbog čega je sve ovo — počeo je Oven Til. — Moj otac je uznemiren zbog hapšenja svog...

— Zaveži! — odrezao je Mat Til.

— Valjda mogu i sam da kažem šta hoću.

Okrenuo se i nekoliko trenutaka posmatrao Doka Holideja.

— Vratio si se, a Holideje? Nisi imao mira! Došao si da praviš neprilike?

— Da sredim prilike... da više ne bude neprilika — ispravio ga je Dok.

— Nikakva plehana zvezda ti ne daje pravo da...

— Ova plehana zvezda ne prima naređenja od bezočnih i tvrdoglavih farmera — odvratio je Dok namerno grubo. — Ponašaj se pristojno, Tile. Ja sam savezni maršal.

— Ha! — nadmeno se nasmejao Til. — Lepa će biti ova zemlja, ako se zvezde saveznih maršala daju svakoj skitnici.

— Jesi li došao da se svađaš? — upitao je Dok. — Ili da se, možda, diviš mojoj zvezdi?

— Došao sam po Mika Oharu — zarežao je Mat Til. — On je čovek sa ranča „Veliko T“, a nijedan prokleti predstavnik zakona nema pravo da hapsi moje ljude. To ne može da prođe nekažnjeno, eto to treba da znaš.

— Ohara ostaje u zatvoru — rekao je Dok ne gubeći nerve. — I tu će ostati sve do suđenja. Ako ne želiš da umre od gladi, slaćeš mu hranu svaki dan. Sve do suđenja, kako rekoh.

— Suđenja? Pomenio si suđenje? — nacerio se Mat Til. — U ovom gradu ne postoji sud. Kad ja odlučim, onda se obrazuje porota, ali...

— Ti nemaš šta da odlučuješ, Tile. Odluka je već doneta. Putujući sudija će odsad redovno navraćati u Telvil. A nije važno što nema sudnice. Biće dobra i neka druga prostorija. Salun, na primer. Ali, suđenje će biti legalno. Tu se, naravno, uključuje i izvršenje kazne.

Starom rančeru je bilo potrebno nekoliko minuta da se sabere. Njegov sin je hteo nešto da kaže, ali ga je otac učutkao naglim pokretom ruke.

U tom času, Oven Til se uplašio da će njegovog oca udariti kap. Lice Mata Tila bilo je crveno kao krv i teško je disao. Konačno, uspeo je da dođe do daha i da procedi kroz zube.

— Uništiću te, Holideje! Uništiću sve što si ovde podigao. Uzeću ti tu značku i nateraću te da je pojedeš! Ali, pre nego što završim s tobom, ja...

— Rekao si više nego što treba — prekinuo ga je Dok Holidej. — Pretio si mi pred svedocima. Kad bih hteo, mogao bih smesta da te uhapsim.

— Ti? — vrisnuo je Mat Til. — Ti da uhapsiš mene?

— Ako bih želeo, Tile. Ali, ne želim. Ovoga puta ne, jer shvatam da si samo govorio gluposti. Izgubio si nerve što se dešava i mlađima od tebe, starče.

— Proklet bio! — zamucuo je Til i digao se s mukom sa stolice. — Niko nikada nije govorio sa mnom na taj način...

— To je šteta — odvratio je Dok Holidej. — To je baš ono što ne valja kod tipova kao što si ti. Bogat si, i osetio si moć. Uživaš da ljudima teraš strah u kosti. Naravno da

te boli kad ti neko otvoreno kaže istinu.

Ustao je i prišao vratima.

— To je sve, Tile — rekao je. — Razgovor je završen.

Til je bio zgranut. Odavno, zaista, niko nije s njim razgovarao na taj način.

— Vратићу се — просиктао је. — Vратићу се... по tvoju krv, Holideje!

Oslonio se na rame svog sina i pošao napolje.

Oven Til, međutim, nijednom nije pogledao u Doka Holideja, a ovom je bilo jasno zbog čega. Oven Til nije imao nerve za ovakav razgovor.

Kada su, konačno, seli na svoja sedišta, Oven Til je unezvereno pogledao oko sebe. Očigledno, očekivao je da će njegov otac svakog trenutka izdati naređenje za napad.

Međutim, stari rančer je sedeo nepomično. Potrajalo je to poprilično, a onda je izdao naređenje za povratak kući.

Tom naređenju usprotivio se Garfild.

— Ne dopada mi se to, mister Tile — rekao je osorno. — Mik Ohara je ostao u čeliji.

— Zar ne vidiš ona „sačmaricu“? — planuo je Til. — Ne govori kao budala, Garfilde. Razmišljanje ostavi meni.

Garfild je stisnuo zube, ali više ništa nije rekao. Odjahao je na svoje mesto i tamo čekao dalja naređenja.

— Polazimo! — viknuo je Til.

Dok su radoznali građani Tevila iz svojih zaklona radoznalo posmatrali šta se dešava, Mat Til je sa svojim ljudima napustio grad.

Prvih četvrt sata, stari rančer nije progovorio ni reč. zatim se okrenuo prema svom sinu.

— Uzjaši Garfildovog konja — naredio je. — Hoću da razgovaram s njim.

Oven Til je zaustavio kočiju i sišao. Malo zatim, predradnik je sišao sa svog konja i seo kraj gazde prihvativši uzde. Pošto je Oven uzjahao, nastavili su put.

— Pa? — upitao je Garfild pogledavši iskosa svog gospolara. — Imate li nameru da pustite tog Holideja?

— Holidej se neće izvući iz ovoga — progundao je Til. — Samo, hoću prvo da pokažem onim ušljivcima u gradu kakva je on ništarija. On, možda, misli da me je zaustavio. Pa, ako misli tako, onda se grdno vara, Garfilde.

Okrenuo se prema gradu i opsovao.

— Prokletinje, ušljive! Oni sada misle da su sigurni, pošto ih štiti savezni maršal.

— To je sigurno — progundao je Garfild. — A što se tiče malih rančera Lasitera i Harbrova... oni nikako ne pristaju da vam prodaju zemlju. Sada, svakako, misle da će te se uplašiti maršala, pa će praviti još veće probleme.

— Pokazaću im kako se postupa s takvim tipovima! — planuo je Til. — Do sutra ujutro, doci će da me mole da kupim zemlju od njih. A taj njihov maršal, neće mi moći ništa. Neka dokaže ko im je spalio kuće, ako može.

— Znači, večeras ćemo ih spašiti!

— Da, Harbrova i Lasitera — klimnuo je glavom Til. — Oni su

oduvek bili najtvrdoglaviji. Kad s njima budem gotov, ostali će mi sami doći. Tada ću ja biti vlasnik sva kog pedlja zemlje u ovoj dolini.

— Ali Ohara je u zatvoru — frknuo je Garfield. — Ostao sam bez najboljeg čoveka. Ipak, mislim da ćemo nas petorica uspeti da sredimo stvar.

— A Holidej neće znati koga da goni — nasmejao se Til. — Vi obavezno stavite maske. Jasno?

— Svakako... kao onda kad smo išli na „Leteće V“?

— Tačno tako — klimnuo je glavom Til. — Nemojte ništa da rizikujete. Ne čekajte da počnu da pucaju. To je zemlja koju odavno želim. Meni je potrebna zemlja... ne njihove bedne stračare!

Kada se Dok našao nekih desetak jardi od kancelarije sledećeg dana, ugledao je kola. Dvoje teretnih kola ispod čijih su arnjeva provirivale uplašene dečje glave.

Na sedištu svakih kola sedeli su po muškarac i žena.

Dok je požurio prema njima u trenutku kad su se kola zaustavila, a čovek sa prvih sišao na zemlju.

Građani Telvila su počeli da se okupljaju. Čuteći su posmatrali pridošlice, a u toj tišini se jasno osećao strah.

U prvom trenutku, Dok je pomislio da su to neki doseljenici. Oba čoveka su bila od pedesetak godina, a i njihove žene su otprilike bile u tom dobu. Na kolima su bili

natovareni ormari, kreveti i nešto sitnog pokućstva.

— Čuli smo da je ova oblast dobila zakon — rekao je jedan od ljudi prilazeći Doku Holideju. — I poverovali smo u to. Međutim, izgleda da smo se prevarili.

— Ko ste vi? — upitao je Dok Holidej. — Doseljenici?

Čovek je odmahnuo glavom.

— Ja sam Luk Harbrov — rekao je. — A ovo je Ned Lasiter. Bili smo susedi.

— Bili — progundao je Lasiter. — Sada nam ništa nije ostalo. Samo bedna suma, koju je Til isplatio za našu zemlju.

— Hajde, uđite i ispričajte sve — pozvao ih je Dok.

— Sinoć su nas napali — rekao je Harbrov. — Mat Til je poslao svoje revolveraše da nam spale kuće.

— Bili su maskirani — rekao je Lasiter. — Tako nismo u stanju da dokažemo da su u pitanju njegovi ljudi. Ali postoji samo jedan čovek, koji...

— Ubili su Harija Faskina — nastavio je Harbrov. — On je uvek bio dobar sa mnom. Bio je vanredan čovek. Čim se pomolio iza zaklona, ubili su ga iz puške. Protiv njih nije imao nikakve šanse.

— Lari je Luku bio jedina pomoć — objasnio je Lasiter Doku. Ja sam imao dva kauboja, ali ih je Garfield preplašio. A sada mi baš ništa nije ostalo. Obojica smo gotovi.

— Morali smo sve da prodamo Tilu — promrmljao je Harbrov. — To nikako nisam želeo da uradim, ali, sad više nisam imao izbora. Dobio je ono što je oduvek želeo.

Moju zemlju i moju stoku. A morao sam da prodam po ceni koju je sam odredio.

— Isti je slučaj i sa mnom — uzdahnio je Lasiter. — Nismo mogli da ostanemo i da se borimo. Imamo svoje porodice na koje treba da mislimo.

— I hteli biste da odete... samo tako? — namrštio se Dok Holidej. — Niste imali nameru da prijavite napad?

— Slušajte, maršale — progundao je Harbrov. — Da smo mislili da zakon ima moć da zaustavi Tilove ljude, svakako bismo došli do vas. Ali, šta je zakon u Telvilu? Vi i mladi Lu Divers. Mislite li da samo dva čoveka mogu da zaustave Tila?

— Za nas je suviše kasno — slegnuo je ramenima Lasiter. — Mi dobro znamo da nam nema pomoći.

— Nemamo gde da živimo — dopunio ga je Harbrov. — Domovi su nam spaljeni.

— Imate pravo na zaštitu od strane zakona — rekao je Dok. — Priznajem da je sada kasno da vam se vrate vaša imanja, ali nije kasno da se Garfield i njegovi banditi nauče pameti. Ako su ubili vašeg kaubojaa...

— Znamo kako rade predstavnici zakona — naljutio se Harbrov. — Potreban vam je dokaz da biste nekog uhapsili. Pa, kakav dokaz možemo da damo Ned i ja? Jahači su bili maskirani. Ruke su vam vezane, maršale. Bespomoćni ste, kao i mi. Mat Til je još uvek gazda u dolini i to će uvek biti.

— Da li ste videli žigove na njihovim konjima?

— Nismo imali vremena — rekao je Lasiter. — Bilo smo suviše zauzeti pucnjavom. Branili smo žene i decu.

— Ja sam se sa svojom porodicom nalazio u kući kad su dojahali i počeli da polivaju zidove petrolejom — rekao je Harbrov.

— Tako je bilo i kod mene — klimnuo je Lasiter glavom.

— I otišli su, pošto su vam zapalili kuću? — upitao je Dok.

Harbrov je klimnuo glavom, a zatim se tužno nasmešio.

— I šta sad, predstavnice zakona? Šta ćete vi da uradite?

— Šta bi mogao da uradim? — progundao je Lasiter.

— Nemojte biti toliko sigurni da se ništa ne može učiniti — pokušao je Dok da ih smiri.

— Pa — Harbrov se okrenuo prema svojim. — Ned i ja ne možemo toliko dugo da ostanemo u ovim krajevima, da bismo videli šta ćete vi da uradite. Idemo za Envil Krik. Valjda će se za nas naći mesto na ranču „Bar J”.

— Luk i ja želeli bi da imamo svoje rančeve — objasnio je Lasiter. — odrekli smo se mnogo toga. Ali, šta vredi. Til je bio jači. To vam je čitava priča, Maršale.

Klimnuvši glavama u znak pozdrava građanima Telvila, ljudi su se popeli na svoja kola i krenuli.

Masa je ćutala. Neki od građana su ljubopitljivo posmatrali maršala pokušavajući da pogode šta mu je na umu. Pitali su se, šta li će on gada da uradi i kako će uspeti da se suprotstavi najnovijoj manifestaciji moći Mata Tila.

Dok je upravo nameravao da se vrati u kancelariju, kad je ugledao Ovena Tila. Mladić je dojahao do kancelarije, sjahao s konja i stao pored njega. Bio je bled i sav je drhtao.

— Rekli su... — počeo je mucajući — da su ljudi mogao oca spaliti kuće... njihove kuće? — pokazao je glavom za kolima.

— Čuo si ih — progundao je Dok. — Čuo si svaku njihovu reč. Video sam te iza drugih kola. Nego, u čemu je stvar? Nećeš mi, valjda, reći, da si iznenađen?

— Ja... mislim da sam konačno shvatio koliko su velike pohlepa i svirepost moga oca — rekao je Oven. — Verujte mi, kunem se, nikada nisam mogao ni da sanjam da je u stanju da ide tako daleko. Harbrov i Lasiter... i njihove... mogli su živeti da izgore! Ta nesrećna deca...

— Tvoj stari je to i ranije radio, Ovene — podsetio ga je Dok. — I radiće to ponovo... osim ako ga neko zaustavi. Ostali mali rančeri, oni koji su imali smelosti da se suprotstave tvom ocu, završili su na vešalima. Neki od njih bili preplašeni, pa su na vreme pobjegli odavde.

— Znam... znam... — promucalo je Oven i naslonio se na svoga konja. Šta misliš, ko je sve to uradio? Oborio je pogled kao da se užasno stideo zbog svega ovoga. — Stvar je u tome što ja nisam nikada bio toliko blizu svih tih nedela. Kad se setim izraza na licima onih žena!...

— Nemoj to nikad da zaboraviš, Tilo — rekao je Dok. Ni onu zaplašenu decu.

— Maskirani jahači, rekli su. Možda... možda to, ipak, nisu bili ljudi moga oca!

— Ovene — javio se glas iza njegovih leđa. — Zar posle ovog, nije malo kasno da sumnjaš u nasilje, koje je tvoj otac u stanju da napravi?

Čovek koji je to rekao, bio je dok Volbridž. On je bio jedini građanin koji nije izgubio sa ulice. Klimnuo je Doku glavom i prišao bliže.

Til mu je klimnuo glavom i promrmljao.

— U pravu ste, doktore — rekao je sav slomljen. — To su sigurno bili ljudi moga oca.

— Imali su na glavama vreće za brašno — rekao je Volbridž Doku Holideju. — Razgovarao sam sa Lasiterom i Harbrovom čim su ušli u grad. I, što je najvažnije i Luk i Ned se kunu da je bilo petorica jahača. Da li to nešto govori?

— Govori mnogo meni — rekao je Oven Til pre nego što je Dok Holidej je stigao da kaže bilo šta. Nije svaki čovek na ranču „Veliko T“ najmljeniji revolveraš. Većina su obični kauboji. Međutim, suviše se plaše Garfilda da bi se usudili da mu se suprotstave. Ima šest revolveraša. Pravih i opasnih.

— Pet — ispravio ga je Volbridž. — Zaboravao si da Mik Ohara uživa gostoprimstvo našeg maršala.

— Holideje — Oven se obratio Doku — zbunjen sam i to priznajem. Sasvim sam svestan da je rančere napao Garfild sa svojim ljudima. Oni su i obesili Majlsa... i ostale rančere, koji su...

Zastao je kao da nije smogao snage da izgovori ime čoveka, koji je kriv za sve ovo.

— Izgovori to, biće ti lakše — rekao je Dok Holidej.

— Sad mi je palo još nešto na pamet — rekao je Oven. — Sećam se da su uvek Garfild i njegovi ljudi jurili bandite u brda, kad bi pokupili stoku sa našeg ranča.

— Da ja dovršim — umešao se Dok. — Znači, svaki put, kada bi sa ranča nestajala stoka, Garfild je sa svojim ljudima išao u poteru. Je li bilo tako?

— Tako je bilo. Ostajali bi van ranča i po tri nedelje. Zatim bi se vraćali.

— Ali, bez stoke — zaključio je Dok i značajno se nasmešio.

VII

U sledećih pet minuta Oven Til je odgovarao na jedno pitanje za drugim. Toliko je Doku Holideju bilo potrebno da rančerovog sina dovede do teme koja ga je interesovala.

Oven Til je nekoliko puta ponovio sve što je znao o krađama stoke sa „Velikog T” i o tome kako se dalje stvar odvijala. Bilo je značajno i to da su banditi, koji su odvodili, stoku uvek nosili maske preko glave. I još nešto, uvek su bili šestorica.

— Jesi li siguran da ih je bilo šestorica?

— Razgovarao sam sa nekim kaubojima — rekao je Oven Til. Kleli su da je uvek bilo šest jahača.

Dok se setio one bande, koju su sreli on i Hors, ali, nije rekao ništa o tome.

— A zatim bi se skupili Garfildovi ljudi i organizovali poteru za kradljivcima, je li tako? — upitao je Ovena.

— Tako je. Posle nekoliko milja bi naredili kaubojima da se vrate, a on je nastavljao dalje sa svojih pet pomoćnika.

— U redu — rekao je Dok i zapalio cigaru. Znači bilo ih je ukupno dvanaest u bandi. Sad ih je deset, izračunao je Doktore...

— Da, kolega?

— Zaboravite sve što ste čuli za vreme ovog razgovora.

— Ne brini... ako želiš...

— Tile, to važi i za tebe — rekao je Dok. — Nemoj nikome da kažeš da si razgovarao sa mnom. Ovo se naročito odnosi na tvoga oca.

— Voleo bih kad bih mogao da vam više pomognem — rekao je Oven Til. — Ja... nikako ne mogu da izbacim iz glave ono što sam video. Harbrov i Lasiter... i njihove porodice.

Ima mnogo stvari koje bih voleo da obavim u vezi s tim — rekao je Dok. Ali, moram da radim po zakonu. To dobro znaš, Tile. Znaš da ne mogu da uhapšim Garfilda bez dokaza.

— Dokazi... dokazi — ovu reč je Oven Til ponovio nekoliko puta, a videlo se na njemu da napregnuto razmišlja.

— I to sigurnih dokaza — rekao je Dok. — Dokaza, koji će me bez ikakve sumnje dovesti do Garfilda.

— Ja vam u tome, na žalost, ne

bih bio ni od kakve pomoći — najzad je rekao sin Mata Tila — Ali, ako se ikada ukaže neka prilika...

Dok Holidej je shvatio da od daljeg razgovora neće biti nikakve koristi, ali u glavi je već imao ideju. Klimnuo je glavom starom lekaru i rančеровом sinu i požurio u svoju kancelariju.

Lu Diver je stigao i sedeo za Dokovim stolom, a Hors je stajao pored njega. Na ploči stola bila je raširena neka mapa, koju su obojica pažljivo razgledali.

— Nadam se da nemate ništa protiv što koristim vaš sto — rekao je Lu. — Sećate li se da sam vam rekao da odlično poznajem ovu teritoriju? Pa, palo mi je na pamet da bi vam, jednog dana, bila potrebna ova mapa.

— Odlično — klimnuo je glavom Dok. — Mislim da bi mogla da mi bude od velike koristi.

— Šta te to muči? — upitao je Hors. — Izleđaš mi nešto zamišljen, maršale?

— Nešto mi se vrzma po glavi — progundao je Dok i seo na kauč. — Nešto nejasno i neodređeno... a možda, i nije sasvim neodređeno.

— Sinoć sam počeo da radim na ovoj mapi — javio se Lu. — Sada je gotova. Da li da je obesim na zid, maršale?

— Kasnije — odvratio je Dok. — Dok ne budem poznavao ovu teritoriju tako dobro kao ti, nosiću mapu za sobom.

Lu se nasmešio, a zatim je još jednom sa divljenjem odmerio svoj

rad. Presavio je zatim mapu i pružio je Doku Holideju.

— Nadam se da će biti korisna — rekao je Dok, presavio je mapu još jednom i stavio je u džepu kaputa. — Hvala ti Lu. Sedi sada pored mene i slušaj.

— Razumem — rekao je Lu i u dva skoka našao se pored maršala, koji je još nekoliko trenutaka sedeo zamišljen.

— Da li Ohara još ćuti? — upitao je konačno.

— Ni reč neće da kaže — odgovorio je Hors.

— U redu. Dok Lu i ja budemo odsutni, ti ćeš biti dežuran, Horse. Ne reskiraj ništa. Vrata neka budu stalno zaključana. Ohara ne sme da prima posete. A bolje da ih ni ti ne primaš.

— Zar idemo nekud? — upitao je Lu.

— Da. I ne znam ni sam koliko dugo ćemo se zadržati. Horse, ja znam da će udovica Majls svraćati. Znam da će joj biti drago da ti donese nešto za jelo...

— Znači, ja ostajem zaključan?

— Baš tako — progundao je Dok. — Ne zna se šta bi Garfild i njegovi ljudi mogli da urade dok smo mi odsutni.

— A kuda?... — počeo je Lu.

— U Big Ket brda — rekao je Dok jednostavno. — Da li dobro poznaješ tu oblast, Lu?

— Odlično. Tamo sam često lovio jelene.

— Ako postoji neko skrovito mesto, da li bi umeo da ga nađeš? Ili, možda, znaš da tako nešto postoji?

— Pa... mislim da poznajem taj teren. Mislim, da bih lako našao svaku uvalu ili kanjon.

— Zar nam nećeš detaljnije objasniti svoj plan, maršale? — nacerio se Hors.

Dok Holidej mi je tek tada prepričao svoj razgovor s Ovenom Tilom.

— Sa zapadne strane tih brda je granica između Nevade i Kalifornije. Samo dva dana jahanja od brda, je li tako? — obratio se Lu.

— Tačno — rekao je Lu koji je počeo da shvata.

— U redu. Sada razmislite o ovome šta ste čuli i o krađama stoke sa „Velikog T”.

— U poteru su uvek išli Garfild i njegovi ljudi — rekao je Lu. — Odlazili su u brda misleći da se banditi tamo kriju...

— Uvek Garfild i njegovi ljudi — polako je ponovio Dok. — I nikad im nije pošlo za rukom da pronađu kradljivce.

— Nikada mi nije bilo jasno zbog čega — rekao je Lu. — Ne treba mnogo vremena da se brda detaljno pretraže. Nije mi jasno, kako Garfildu to nikad nije usoevalo?

— Ja mislim da shvatam zašto nije — rekao je Dok. — Mislim da Garfild i njegov ljudi imaju vezu sa banditima. Mislim da im čak pomažu u krađi stoke.

— Š-šta? — Lu je zatreptao očima.

— Do sto đavola — jedva je izgovorio Hors.

— Mislim da je to razlog zbog kojeg ostalim kaubojima sa ranča nikada nije dozvoljeno da idu u

poteru do kraja. To je sve Garfildova organizacija.

— Ali, zašto bismo mi sada pretražili brda, ako su oni već oterali stoku? — upitao je Lu. — Ne verujem da bi se banditi krili u brdima, ako je sve tako dobro organizovano. Verovatnije je da su s one strane kalifornijske granice.

— I to je moguće — služio se Dok. — Ali, moguće je da i s ove strane imaju svoje baze. Zadržavaju se tu izvesno vreme i čekaju da dobiju za akciju. Jedini ko bi tamo mogao da ih potraži, bio bi Garfild, a njega nemaju razloga da se plaše.

— To je zaista neverovatno — čudio se Hors.

— Vredi proveriti — odgovorio je na njegovu primedbu Dok. — Upravo to ćemo uraditi Lu i ja. Ako ih pronađemo, Lu, biće nas dvojica protiv petorice. Šta misliš o tome?

— Odlično — oduševio se mladić. — Ja sam siguran da ćemo pronaći način kako da ih sredimo.

— U to možeš biti siguran, zameniče — nasmešio se Dok.

Napustili su Telvil neki petnaestak minuta kasnije. Pored revolvera za pojasom. Dok je u futrolu na sedlu imao i dalekometnu „šarpsovu” pušku.

Lu je, pored svog revolvera, imao „sačmaricu” sa skraćenim cevima. Po Dokovom uputstvu odabrao je nekreći put, koji vodi u brda ali ne prolazi pored ranča „Veliko T”.

Dok nije želeo da ih Tilovi ljudi primete, jer bi tad znali da je u gradu ostao samo Hors.

Kasno popodne, već su bili na pola puta u brdima. Lu je stalno jahao nagnut u sedlu i pažljivo osmatrao teren pred sobom. Tek pred zalazak sunca okrenuo se Dok Holideju, koji je jahao za njim.

— Izgleda da je vaša pretpostavka bila tačna, maršale — rekao je mladić. — Ima tragova nogu, a ima i od papaka i kopita. Ljudi, koji su ovuda prolazili, nisu se trudili da sakriju svoje tragove.

— To znači da nisu imali ni potrebe za tim — zaključio je Dok.

Nastavili su po tragovima dok se sumrak sve više spuštao. U jednom trenutku, Dok Holidej je zategao uzde svome konju.

— Mislim da ćemo imati prilično hladnu noć, momče — rekao je. — Samo, ne smemo ložiti vatru. Možda smo im prišli sasvim blizu.

— Blizu? — Lu je iznenađeno pogledao Doka, koji je sjahao s konja.

Sapeli su konje i, mada je bilo malo slobodnog prostora, uspjeli su da za sebe pripreme ležaje. A tada se Lu odjednom nagnuo i podigao sa zemlje nešto sjajno. Uspravio se i pomirisao predmet, koji je držao u ruci.

— Pogledajte maršale — rekao je.

— Šta si to našao?

— Slomljenu kašiku. Još miriše na govedinu — rekao je Lu. Izgleda dosta sveže. Najviše nekoliko sati kako je upotrebljena.

Dok se osmehnuo. Ovaj momak ga je svakim danom iznenađivao

sve prijatnije. Bio je zaista sposoban.

— Doduše, to bi mogao da izgubi i neki lovac na jelene — glasno je razmišljao Lu.

— Ali bi mogli da budu i banditi — Dok je bio realniji. — Izgleda da sam bio u pravu, kada sam pretpostavio da smo blizu.

— Hoćemo li da požurimo za njima? — upitao je Lu nestrpljivo.

— Nećemo. Malo ćemo odspavati i nastaviti put tek pred zoru. Možda su se banditi ulenjili. Dok su u skrovištu, nemaju čega da se plaše. Bar tako je bilo i sada. Bilo bi dobro da ih zateknemo na spavanju.

Dok Holidej je spavao do ponoći. Zatim ga je Lu probudio i sam je legao da spava. Dok ga je pustio da se odmori da pola pet, a tada su na brzinu pojeli doručak i spremili se da pođu.

Dvadesetak minuta, pošto su napustili mesto na kome su proveli noć, Dok je ugledao tragove. Stope se upadale duboko u zemlju, što je govorilo da je čovek nosio neki težak teret.

Pored tragova bilo je i mrlja krvi i Dok je bio siguran da je čovek nosio ulovljenu životinju. Po tim mrljama, odredio je i da je čovek prošao sredinom prošlog popodneva.

Trag ih je odveo do male čistine, koja se nalazila u sredini guste šume. I tu ih je čekalo iznenađenje.

Usred nevelikog proplanka, dizale su se dve kolibe. Pored njih je bio improviziran koral u kojem je bilo pet konja. Jelenski rogovi

su bili pričvršćeni iznad vrata jedne kolibe.

Na panju ispred kolibe drmkao je čovek, a preko kolena mu je bila prebačena puška. Glava mu se stalno klatila i padala mu napred, što je značilo da ga je hvatao san.

— Stražar — prošaputao je Dok. Ne verujem da će biti teško savladati ga.

— Mislite li to da su to ljudi, koje tražimo?

— Onih pet konja u koralu su činjenica, koja se ne može prenebregnuti. Osim toga, čini mi se i ovu mustru da sam već negde sreo. Ako nisam u pravu, to će ovi ljudi moći lako da dokažu.

— A kako ćemo to izvesti?

— Vidiš li ono oboreno stablo, petnaestak jardi od kolibe? To će biti tvoj zaklon. Idi tamo, ali tiho. I ponesi „sačmaricu” U slučaju da budeš morao da je upotrebiš... ne oklevaj.

— Vi ćete se pobrinuti za stražara?

— Tako je — nasmejao se Dok. — Taj stražar će nam biti od velike pomoći.

Konje su ostavili daleko od čistine. Dok je svoju pušku ostavio u futrolji na sedlu, ali je Lu poneo „sačmaricu”.

Kada se odvojio od Doka, Lu je u širokom luku obišao kolibe i koral, dok nije stigao do svog odredišta. Dok Holidej je čučno iz jednog grma i strpljivo čekao. Nije se ni pomakao, sve dok nije ugledao svog zamenika kako mu maše. Tada je polako krenuo prema stražaru.

Čovek se trgao, a zatim se sav ukočio kada je osetio hladnu cev Dokovog revolvera na svome vratu.

— Ni reči — prošaputao je Dok. — Ni šapat neću da čujem, dok ja ne naredim.

Bradati čovek je klimnuo glavom. Puška mu je kliznula sa kolena i pala na zemlju.

— Pozvao si napolje svoje prijatelje — rekao je Dok tiho.

— Slušaj, šta misliš ko si ti? — pokušao je bandit da protestuje.

— Kaži ono što sam ti rekao i ni reč više — prosiktao je Dok i cev revolvera čvršće upro u banditov vrat.

— Ne možeš...

— Mogu. Mogu da pritisnem obarač i da ti raznesem mozak po ovoj travi. Ništa lakše od toga. A to će ti se i desiti, ako odmah ne uradiš ono što tražim.

— Š-ta želiš da uradim?

— Samo da pozoveš svoje prijatelje. Zovi ih da izađu. Kaži, stigao je Garfield. Samo to i ništa više.

— Ti nisi Garfield.

— Ne mogu ti reći da nisi u pravu. Pa? — Dok je pojačao pritisak revolvera još malo. Čovek je uzdrhtao. Shvatio je da to neće trajati dugo. — Imaš samo deset sekundi na raspolaganju da odlučiš šta ćeš da uradiš. Posle toga...

Pozvao ih — promukao je stražar. Zatreptao je očima i pročistio grlo. Zatim je viknuo. — Svi napolje Garfield je stigao! Brzo napolje!

— Tako golube — rekao je Dok, ali nije skidao revolver sa njegovog vrata. — Vidiš kako može.

U onom strahu ne da je viknuo, već da se tako proderao da mu se glas odbio od okolnih litica. A to je upravo bilo ono što je Dok hteo.

Sada je bar bio siguran da su ljudi u kolibama čuli ono što je želeo, a on je mirno mogao da onesposobi stražara. To je i učinio. Cev njegovog revolvera se za trenutak podigla sa banditovog vrata, ali je odmah tresnula svom snagom iznad njegovog uha.

Stražar se skljkao onesvešten. Ta stvar je bar za sada bila sredena. Dok Holidej je kao mačka, potpuno bešumno, skočio i zaklonio se iza najbližeg stabla. Revolver mu je bio spreman.

Nedugo zatim, iz jedne kolibe su izašla dva čoveka. Trljali su pospano oči i videlo se da su se tek probudili. Obojica su bili u rublju i izgledalo je da nemaju oružje pri sebi. Druga dvojica su izašla iz sledeće kolibe, ali, oni su imali vremena da uzmu oružje. Jedan je imao revolver, a drugi je u ruci imao pušku velikog kalibra.

Ali, svi su reagovali isto. Kada su se našli na proplanku, zastali su kao skamenjeni.

Onda je čovek sa puškom, krenuo napred, ali na Dokovu komandu stao je kao ukopan.

— Bac! pušku i ruke uvis! — komandovao je Dok.

— Hil... — rekao je jedan od one dvojice, koji su bili nenaoružani.

— Hil spava — naceri se Dok. A vi ste uhapšeni. Ja sam savezni maršal Holidej iz Telvila, a vi ste opkoljeni, bagro. Ti sa puškom, zar nisi čuo šta sam rekao?

Čovek sa puškom je oklevao. Njegov kompanjon se osvrnuo levo i desno i tada je ugledao ramena Lua Diversa, koji je čučao iza debela.

Bandit je tada napravio fatalnu grešku. Potegao je revolver prema Luu, a u istom času, njegov partner je uperio pušku prema Doku Holideju. U stvari, pokušao je da uperi, jer da povuče obarač nije imao vremena. Ni onaj s pištoljem nije bio bolje sreće.

Luova „sačmarica“ je grmnula samo sekund pre nego što je čovek sa revolverom stigao da ispali hitac. Oblak sačme ga je obasuo takvom silinom, da je poleteo čak iza kolibe.

Čovek je jeknuo i ispustio oružje. Zatim je pao na kolena, a krvava mrlja mu se pojavila na prednjem delu košulje.

U istom trenutku, kad se to događalo i Dok je sredio onog s puškom.

Dvojica bandita, koji su bili u rublju, u međuvremenu su se bacili na zemlju i čvrsto priljubljeni ležali su ne usuđujući se da se pokrenu. Ipak, Dok je znao da mora biti oprezan. Ovo nisu naivni kauboji, već banditi okoreli u zločinu, koji ne biraju sredstva.

— Lu — pozvao je Dok pomoćnika — drži ovu dvojicu na nišanu.

— Ne brini, maršale — nasmešio se Lu zadovoljno.

Dok Holidej je tada izvadio lisice i stavio ih na ruke bradonji, koji je još uvek u nesvestici.

Nenaoružani duo je pokušao da ustane, ali su se obojica hitro bacili

na zemlju, kada je Lu podigao pušku.

Na ogradi korala visilo je nekoliko kojeg je oborio svojom „sačmaricom”. I on i bandit u koga je pucao Dok bili su rmtvi.

Lu je tek tada ustao iz svog zaklona i pošao da pogleda čoveka, kojeg je oborio svojom „sačmaricom”. I on i bandit u koga je pucao Dok bili su mrtvi.

— Prizor baš nije veseo — slegnuo je ramenima Dok Holidej ugledavši bledilo na mladićevom licu. — Ali, zamisli kako bismo mi izgledali, da nismo uradili ono što smo morali. Moraćeš da se navikneš na takve stvari, Lu.

— Ja... ja nikada ranije nisam ubio ubio čoveka — promucuo je Lu. — A vi?

— Pa... bilo je toga — ironično se osmehnuo Dok. — Ali, borba je uvek bila fer. Nikada nisam potegao prvi. To je moj princip. Samo, ako hoćeš tako da radiš, moraš uvek biti brži — namignuo mu je. — U svakom slučaju, kad su ovakvi gadovi u pitanju, ne treba da te peče savest.

— Dobićeš i ti svoje zvezdonošče — zarežao je jedan od vezanih bandita. — Ovoga puta si imao sreće.

— Ne verujem u sreću — rekao je Dok. — Ovoga puta sam se koristio informacijama koje sam dobio i to je sve.

— Šta, do đavola to treba da znači? Još nikad nisam čuo tako nešto — nabusito je progovorio bandit.

— To znači da mi je vaš prijatelj ponešto ispričao.

Oba bandita su se zacerekala. Očigledno, nisu poverovali Doku.

— Naš prijatelj? Ma nemoj mi reći — iskežio se jedan od njih. — A kojeg ti to, na primer, našeg prijatelja poznaješ?

— Garfilda, na primer — rekao je Dok mirno. — On mi je rekao gde treba da vas tražim.

Za trenutak, oba bandita su zamnela. Onda su izmenjali poglede. Najzad je onaj govorniji pogledao Doka pravo u oči i besno rekao.

— Garfild to ne bi uradio. Do đavola! On nema računa da kaže bilo šta. Uvalio se do guše. Sve ovo je lično smislio. On je najviše kriv.

— Zaveži gubicu, Arte! — zaur-lao je drugi bandit.

— Garfild mora da je poludeo kad nas je izdao — grmeo je čovek po imenu Art. — Ali, zašto bi on to uradio, kad je to sve bila njegova ideja? Od samog početka...

— Pokupio vas je da, s vremena na vreme, oterate poneko krdo, eto — podsticao ih je Dok. — Terali ste stoku preko granice Kalifornije i tamo menjali žigove. Prodavali ste i...

— Ne govori mu ništa, Arte — ponovo je zaur-lao drugi bandit.

Ali na Artu se videlo da je izgubio živce. Pogledao ga je upaničeno i gotovo vrisnuo.

— Ne ubeđuj me, Hiče. — Zašto sad ja... Ja nikad nikoga nisam ubio. Nikada nismo pucali, jer je za nama uvek išao Garfild sa svojim ljudima. A kad bismo odveli stoku u Kaliforniju...

— Zaveži, budalo! — zaur-lao je Hič. — Kako možeš da budeš tako glup? Kladim se da Garfild nije progovorio ni reč. Ta plehana zve-

zda te je toliko izludela, da ne znaš šta govoriš. Zar ne shvataš da ti je bacio mamac. A ti, kao svaka budala, odmah zagrizao.

— Pusti ga da govori, Hiče — rekao mu je Dok Holidej. — Ako budete sarađivali, možda ću moći da zamolim sudiju da vam malo ublaži kazne.

— Davola ćeš ti nešto uraditi za nas — rekao je ratoborni Hič. — Ne verujem ti ni jednu jedinu reč.

— Kako hoćeš — rekao mu je Dok mirno, a zatim se obratio Luu. — Odvešćemo ih do njihovih konja, Lu. Mrtve ćemo ovde zakopati. Zatim se vraćamo u grad.

Bilo im je potrebno sat vremena da zakopaju mrtvace i da se sprema za povratak.

Lu je osedlao konja za trojicu uhapšenika i pomogao Doku da ih podigne u sedla. Zatim su im noge zavezali ispod konjskih trbuha.

Tek kad je Dok još jednom proverio sve veze, dao je znak za polazak.

— Putovaćemo tiho — rekao je zameniku. — Sve do zatvora. Odaberi put kojim nas niko neće sresti i gledaj da bude što duži. Odgovaralo bi mi da u grad stignemo pre zalaska sunca.

— Ne brini — rekao je Lu. — Ali, moglo bi se desiti da se u gradu nađe Garfild sa svojom bratijom.

— U tom slučaju, moraćemo i njega da strpamo u zatvor. U stvari to bi nam olakšalo posao. Ali, ja bih više voleo da malo pričekamo, da vidim još neke stvari. Pre svega, naravno, želim da ove mustre predam Horsu.

Ostatak dana su proveli u laga-

nom jahanju i čestom odmaranju. Lu se pokazao kao zaista dobar poznavalac cele ove oblasti. Znao je svaku stazu, svaki grm, svako drvo.

Tridesetak minuta posle zalaska sunca, ušli su u Telvil.

Prišli su zatvoru sa zadnje strane i uveli bandite u dvorište. Hors ih je najpre sa nevericom pogledao, a tek onda je prišao vratima i otvorio ih.

— Hoću li svi trojicu a jednu ćeliju? — upitao je zveckajući ključevima.

— Može — nasmejao se Dok Holidej.

Hors baš nije bio nežan i sledećeg trenutka sva tri bandita našla su se u ćeliji pored one u kojoj je već bio Mik Ohara. Više nije bilo sumnje da pripadaju istoj bandi, jer, Mik je iskolačio oči, kada ih je ugledao.

— Dobro si video, Mik. To su tvoji pajtaši — rekao je Dok. — Što si toliko iznenađen? Uostalom, i razumem te. Ni u snu nisi mogao da sanjaš da ćete se jednoga dana svi lepo ovde skupiti. Samo još niste svi. Ali, ne brini...

Mik se pravio da ga ne interesuju maršalove reči. Prišao je rešetkama koje su ga delile od susedne ćelije i zagledao se u bandite.

— Kako ste, do davola, dozvolili da vas uhvati? — prosiktao je. — Zar niste imali stražara? Zašto niste...

— Čuvaj živce, Mik — promrm-ljao je bradonja opipavajući prstima glavu. — Ja... Još uvek ne

znam kako se sve to dogodilo. Ali, nešto mora da se dogodilo...

— Zar nisi čuo ovog zvezdonosca? Kaže da nas je Garfild izdao — vrisnuo je Art.

— I ti si pao na to? Budalo! — planuo je Ohara. — Ovakvih kretena još nisam video u životu.

— Zaveži! — pobesneo je Art. — Ti si bio ovde. Znao si sve što se dešava, pa, kako si se onda našao u čuzi? Kad si bio tako pametan, trebalo je da središ zvezdonosca.

Dok Holidej je namignuo na Lua, a zatim se obratio Horsu.

— Donesi jednu stolicu za sebe, Horse — rekao je. — I „sačmaricu“. Sedećeš u hodniku i nikog ne smeš pustiti da uđe. Nema poseta. Ovi banditi su nam dragoceni. Imaćemo još posla s njima, ali samo kroz rešetke.

— Odoh po „sačmaricu“ — nacerio se Hors. — Jedva čekam da popričam malo s ovim ptićicama. Izgledaju spremni na razgovor, a maršale?

— Ne računaj na to — odvratio je Dok Holidej. — Mislim da će držati usta dobro zatvorena, sve dok ih ne izvedemo na suđenje. Uostalom, neka ih. Ima vremena i da pogovore.

Kasnije, u kancelariji, Dok je dao dalja uputstva Luu Diversu.

— Pođi odmah u patrolu, Lu — rekao je. — Želim da znam da li je Garfild u gradu... ili ma ko od jahača sa ranča „Veliko T“. Meni se čini da nas niko nije video, kada smo doveli bandite u grad i ne bih hteo ništa da reskiram. Proveri kod Stenlija i Morlija. Idi i do Heršlingera, a zatim se vrati da

mi javiš. Ako ti se učini da oni uopšte nisu dolazili, onda možeš otići kući da nešto pojedeš.

Lu je pažljivo slušao svaku Dokovu reč, a kad je ovaj završio, klimnuo je glavom.

— Razumem, maršale — rekao je kratko.

— Ali, dobro pazi da nigde ništa ne zucneš. Tvoji roditelji će sigurno biti radoznali i želeće da znaju šta smo radili. Ali, ni njima ništa ne govori... bar zasada.

— Tata ne bi ni...

— Tvoj tata ne bi ništa rekao, znam. A ni tvoja mama. Ali, zamisli da govore jedno s drugim i da ih neko čuje?

Palcem je pokazao prema ćelijama i nasmešio se.

— S ovakvim dokazom, mi smo na konju. Možemo da sredimo Mata Tila i svu onu bagru oko njega. Ali, sad moramo da ćutimo. Ako se pronose glas da smo pohvatali bandu kradljivaca stoke, Garfild će sve preduzeti da ih oslobodi iz zatvora. A tada bi moglo da se dogodi, da pogine i neko nevin.

— Nije ni Garfild nepobediv. Mogli bismo i njega da sredimo — isprsi se Lu.

— Ja nemam nameru da ovaj zatvor branim od takvog tvora kakav je Garfild — rekao je Dok. — Kada se sukobimo s njim, to će biti na zemljištu „Velikog T“. To je vrlo važno, Lu. Shvataš li u čemu je razlika?

— Pa...

— Kada građani Telvila čuju da su predstavnici vlasti sredili Garfilda... i to na teritoriji „Velikog

T", što je za njih sinonim svih zala, onda je to...

— Jasno mi je — klimnuo je glavom Lu. — Shvatam šta mislite. I mislim da ste u pravu.

Odjednom, mladić je prasnuo u smeh, a Dok Holidej ga je začuđeno pogledao.

— Šta je to tako smešno, Lu? — zapitao je smejući se i sam, jer je Luov smeh bio užasno zarazan.

— Kad samo pomislim kako će izgledati Mat Til, kad mu pred nosom spapčite Garfilda, dođe mi da unapred puknem od smeha. On je tako naduvan, tako misli da može sve, a odjednom, usred njegovog ranča, cap! I, mister Garfild u čuzu.

— U pravu si — složio se Dok. — Eto, sad vidiš zašto moramo da pazimo šta radimo.

— A kako će se tek tada kajati što vam je prošli put dozvolio da odete. To mu je bila životna greška — još uvek se smejao mladić. — Poješće se živ. Na žalost — odjednom se uozbiljio. — Na žalost, i mnogi ljudi u Telvilu misle ono što misli o sebi Mat Til. Da je nepobediv. Zato ga se toliko plaše.

Dok Holidej je klimnuo glavom.

— Tačno. I ja tako mislim, Lu. Hajde, pođi sada i obavi taj obilazak, ali brzo.

Zamenik je hitro izašao iz kancelarije, a Dok Holidej je zaključao vrata i pošao da pripremi kafu. Voda tek što je provrila, a Lu se već vratio sa svojim izveštajem.

— Nijednog jahača sa „Velikog T" nije bilo u gradu čitavog dana, maršale — rekao je. — Čini mi se da imaju posla na ranču. Zna da su Lasiter i Harbrov prodali Tilu svoja goveda. A oni su zajedno ima-

li preko pet stotina grla. Kauboji će imati dosta posla, dok im ne utisnu nove žigove.

— Odlično — rekao je Dok zadovoljno. — A šta je sa konjima naših zatvorenika?

— Ostavio sam ih u zadnjem dvorištu. Sedla sam smestio u šupu. Zašto?

— Samo pitam. Nego, pre nego što pođeš kući na večeru donesi mi bisage sa njihovih sedala. Hteo bih malo da pogledam šta tamo ima.

Dok je Dok Holidej pregledao bisage, u odeljenju sa ćelijama nastala je neka užasna galama. Posle nekoliko trenutaka, Hors je ušao u kancelariju cereći se.

— Izgledaju prilično ratoborni — rekao je. — Svađaju se između sebe. Nisam uspeo da doznam imena onih bandita, koji su poginuli, ali imena ove trojice su: Bišof Hil, Gič Art i Buker Hič.

Dok je klimnuo glavom.

— Odlično! Ostani s njima dok ja budem pisao izveštaj. I pazi da se ne pokolju. Kakvi su, poješće jedan drugog. Naročito pazi na Miku. On je ovde nešto kao izaslanik Garfilda...

— Pravo kažeš — uozbiljio se i Hors i požurio na svoje radno mesto ostavljajući Doka samog u kancelariji.

Oko pola jedanaest Dok Holidej je ustao od stola i taman je hteo da pođe prema odeljenju sa ćelijama, kada se začulo kucanje na ulaznim vratima.

Dok je najpre oslušnuo, a kad se kucanje nestrpljivo ponovilo, izvadio je revolver iz futrole i prišao vratima sa strane.

— Ko je? — zapitao je.

— Dejvidson — javio se posetilac. — Ja sam Čet Dejvidson. Vi ste me viđali, maršale.

— Znam te, Dejvidsone — odgovorio mu je Dok. — Šta hoćeš?

— Imam važnu poruku za vas — rekao je Dejvidson. — Od doktora Volbridža. Hitno je.

Dok Holidej je izvirio kroz prozor. Na pločniku je video samo jednu mračnu figuru, ali nije mogao da ga prepozna. Ipak, vratio se do ulaza i oprezno otvorio vrata.

Čovek je polako ušao i promrm-ljao.

— Prolazio sam pored doktorove kuće. Pozvao me je i rekao da dođem ovamo...

— I, to je sve? — namrštio se Dok.

— Nije. — Dejvidson je bio bes-krajno spor. — Rekao je da vam kažem, da odete kod njega. I rekao mi je... ovaj... da nikom o tome ne govorim.

— U redu — klimnuo je Dok glavom. — Hvala ti što si došao. I misli o onom što je rekao doktor... Nikom, ni reći!

Čovek je nešto progundao, a zatim se izgubio u mraku. Kao da se odjednom nečega uplašio.

Doku je trebalo samo nekoliko trenutaka da obavesti Horsa da mora da izađe. Zatim je na zadnja vrata krenuo u mrak. Poprečnim putem, stigao je do doktorove kuće za samo nekoliko minuta. Povukao je uzicu na vratima i do njega je dopro prijatan zvuk zvona. Skoro

istog časa, na vratima se pojavio Volbridž.

— Žao mi je što nisam mogao lično da dođem — rekao je Volbridž uvodeći ga u kuću i zatvarajući vrata. — Ali, nisam smeo da ostavim pacijenta.

— Pacijenta? Imate pacijenta? — upitao je Dok i odmah shvatio da ga doktor i zove baš zbog toga. — Ko je?

— Oven Til.

Dok ga je upitno pogledao.

— Zar je bolestan?

— Fraktura lobanje, tri slomljena rebra, slomljena ruka — rutinski je nabrojao doktor. — Nije mi jasno kako je u takvom stanju uopšte uspeo da dođe do mojih vrata. Mislim, kako se dovukao. U svakom slučaju, ima više snage nego što sam o njemu mislio. To je, stvarno, neverovatno.

— A kada je došao?

— Pre jednog sata. Već sam mislio da legnem, kada sam čuo kako neko kašlje pred mojim vratima. Dobro je što se nisam dugo kolebao da ih otvorim. Bio je u polusvesti. Neprestano je ponavljao dve reči „Dovedi Holideja“, Možda još ima dovoljno snage da kaže koju reč. A možda je već umro...

Otvorio je vrata ordinacije, a Dok je pošao za njim.

Pacijent, koji je ležao na krevetu, bio je sav uvijen u zavoje. Disao je isprekidano, mučno.

Doktor je seo pored kreveta i opipao plus ranjeniku.

— Ponovo se onesvestio — rekao je. — Ja sam mislio...

— Mislite li da će se povratiti? — upitao je Dok.

— Nisam siguran. Ali, moraćete

da čekate. Kao što i sami znate, može se desiti da se više ne probudi. Ali, u slučaju da ipak dođe do svesti, biće bolje da budete cvde. Sedite... sačekaćemo malo.

Međutim, čekanje je potrajalo više od sata.

U jednom trenutku, Oven Til je otvorio oči i napregao se da bi prepoznao posetioca. Zatim se sa njegovih usana čuo tih, vrlo tih šapat.

— Morao sam... da vas pronađem...

— Sačuvaj snagu — umirivao ga je Dok. — Odgovaraj samo na moja pitanja i to kratko. Mislim da znaš, da si u kući doktora Volbridža. Učinio je za tebe sve što je mogao. Biće dobro... Možeš li da govoriš, da kažeš u nekoliko reči šta se dogodilo.

Oven je dugo ćutao i Dok je pomislio da je cela stvar završena. Međutim, on je prikupljao snagu. Najzad je progovorio isprekidano, tiho.

— Bio sam u kaubojskoj spavaonici. Pod Garfildovim krevetom našao sam maske... one što su nosili. Stavio u svoje bisage... i poterao konja... Mislio... da niko nije video. Ali, mora da sam u nečem pogrešio.

S mukom je pričao dalje. Ispričao je kako je odabrao kraći put do grada, ali kad se našao u kanjonu, odjednom se na njega osula prava lavina kamenja. Konj mu je ubijen, a on je izgubio svest.

Kada se osvestio, osetio je strahovite bolove po čitavom telu, a preko njega je bila piramida kamenja. Ležao je nepomično. Onda su do njega došla dva čoveka i on je

shvatio da sve ovo nije bilo slučajno. Došli su da vide rezultate onoga što su učinili.

— Čuo sam ih kako govore — rekao je Oven. — Bili su mi vrlo blizu. Odmah sam ih prepoznao.

— Kaži samo njihova imena — tražio je Dok sa strepnjom, jer je video da je Oven iscrpljen do krajnjih granica.

— Krejn i Lambera. Dvojica... od prijatelja Sema Garfilda.

— Jesi li čuo šta su govorili?

— Da. Garfild ih je poslao da me zaustave. Nisu želeli da stignem do grada. Garfild... otkrio je da sam preturao po njegovim stvarima... Video me je kako sedlam konja i shvatio...

— Znači, nije se usuđivao da se obračuna s tobom na ranču — zaključio je Dok. — Plašio se da tvoj stari ne sazna neke stvari. Više je voleo da stvar reši na svoj način. Sad je siguran da nisi mogao stići do mene.

— Da. Oni su... Krejn i Lambert brzo odjahali. Čuo sam ih.

— I, kada se to dogodilo?

— Juče, oko tri — jedva je izgovorio Oven. — Ni sam ne znam kako sam uspeo da se dovučem do vde.

— Znači, Garfild sada misli da je siguran — zamišljeno je ponovio Dok. — Ali, tvoj stari će poslati poteru, kad pronađu tvog konja u kanjonu.

— Neće. Ja mislim da on više i nije živ. Krejn i Lambert su imali dovoljno vremena da to srede. Ja sam dugo ležao pod kamenjem, dok nisam smogao snage da se izvučem.

— U celoj ovoj stvari, jedino je dobro to što Garfild misli da si ti sahranjen pod onim kamenjem...

— Da, a to znači da se neće mnogo motati onuda — umešao se u razgovor Volbridž.

Dok Holidej je ustao i malo prošetao kroz sobu. Onda se okrenuo Volbridžu.

— Ja ću morati da malo krenem u jahanje — rekao je. — Vi, dok, pripazite na ranjenika. On nam je dragoceni svedok i trudite se da niko ne dozna da je ovde.

— Ne brini, maršale... izdržaću — ponovo se javio Oven. — Nikada ranije, život mi nije bio tako važan kao sada.

Dok Holidej je požurio do zatvora, a zatim je osedlao konja. Hors ga je čuo. Otključao je zadnja vrata i radoznalo se zagledao u njega.

— Ostani uz one ptičice — rekao je Dok. — I dobro ih pazi, Horse. Svratiću da probudim Lua i poslaću ga da ti pravi društvo. Ne znam koliko ću se zadržati, ali...

— A kud si naumio u ovo doba?

— Na „Veliko T”.

— Sasvim sam?

— Sasvim sam.

Bilo je to sve što su rekli. Onda je Dok poterao konja i ostavio začuđenog Horsa da bdije kraj svojih zatvorenika.

Lu je smesta ustao i pažljivo saslušao uputstva, koja mu je dao Dok Holidej. Nekoliko trenutaka kasnije, Dok je galopom jahao prema ranču „Veliko T”.

Zora je već probijala noć. Nije moglo da bude više od četiri, pola pet, kada je malo zategao uzde. Dosta daleko pred sobom ugledao je jednog usamljenog jahača.

Tek kad se jahač malo približio, shvatio je da je to žena. I stvarno, bila je to Vanesa Til, kćerka Mata Tila.

Vanesa Til je bila obučena u elegantno odelo za jahanje i svakako je bila svesna svog lepog izgleda, jer je samouvereno digla glavu kada se srela sa Dokom Holidejem.

— Oh, to ste vi, gospodice Til — pozdravio je Dok. — Zar nije malo rano za jahanje, naročito za jednu damu?

— Najbolje je jahati u ranu zoru, maršale Holideje — odgovorila je Vanesa koketno. Vazduh je onda najpriятniji. Osim toga, na ranču i tako nema nikakve zabave, niti događaja. Čoveku postaje dosadno...

— Mogu da zamislim — rekao je Dok, ali se u sebi pitao, šta li je ovu devojkę, stvarno, natcralo da u ranu zoru jaše ovom divljinom.

— Slušajte, Holideje...

— Bolje me oslovljavajte sa maršale Holideje — ispravio je Dok uhvativši njene koketne, zavodljive poglede.

— Oh, u redu — napućila je usne Vanesa. — Pošli ste na naš ranč, ako se ne varam?

— Da. Žurim. Ako biste bili ljubazni da poterate svog konja malo u stranu da mogu da prodem.

— Znači, čuli ste za nevolju?

Dok je upitno pogledao. Nije mu izgledala nimalo zabrinuta, a govorila je o nevolji.

— O čemu govorite, gospodice?

— Pa, moj brat je nestao — nasmejala se. — Nije mu prvi put. Svaki čas mu nešto šusne. Međutim, on je ljubimac našeg oca, pa

je stari Til poslao ljude da pretražuju čitavu teritoriju.

— Vi kao da baš ne volite svoga brata — pogledao je Dok iskosa. — A ni oca ne obožavate.

— Mislite?

— Vidim.

— Pa — slegla je ramenima. — Možda i za to ima razloga. Moj otac nije mnogo ljubazan sa mnom. Druga stvar je, kad je Oven u pitanju. On će i naslediti imanje. Ipak, moram da vam kažem da ih ja ne mrzim. Eto, i sama ću malo procunjati... Pridružit ću se tragačima, iako znam da će se Oven pojaviti, kao i uvek. Nema on snage.

Dok Holidej je slegao ramenima.

— Mislim da neće trebati da ulažete toliki trud — rekao je. — I ako vidite nekog od ljudi, recite im da prekinu traženje. Oven ne izgleda baš dobro, ali mislim da će se izvući. Uspeo je da stigne do grada...

— Oven je živ? ... — otelo se devojci.

Boja je nestala sa njenog lica, a oči su joj šarale po okolici kao da se preplašila. Dok Holidej je pažljivo odmerio i zapitao.

— Vi ste, izgleda, iznenađeni?

— Ja? ... Ah ne, — odjednom je postala izveštačeno vesela. — Naprotiv. Meni je drago. Kažete... da ne izgleda dobro. Je li povređen?

— I to ozbiljno — klimnuo je Dok glavom. — Dok je jahao kroz kanjon izgleda da se na njega sručio odron. Kamenje ga je zatrpalo i prilično je izlomljen.

— Pa... kako je uopšte uspeo da vam to ispriča.

— Jači je nego što izgleda — rekao je Dok posmatrajući pomno devojku. Rekao mi je i imena dvojice koji su izazvali taj odron. Zapravo, zato sam i pošao na ranč vašeg oca. Idem po njih, i njihovog lažljivog i opasnog šefa.

— Njihovog šefa? Ne razumem?

— Po Garfilda, gospodice.

— Pa, to je prosto neverovatno... to što pričate — nasmejala se Vanesa.

Onda je odjednom začutala i ostala je ozbiljna nekoliko trenutaka. Kada je progovorila, bilo je to vrlo tiho.

— Ako žurite da stignete na ranč, maršale, bolje idite onim starijim putem. Uštedete mnogo vremena.

— Oh, baš vam hvala — pravio se Dok da je oduševljen. — A vi? Hoćete li u Telvil da posetite brata?

— Naravno, idem iz ovih stopa — rekla je devojka brzo.

Dok Holidej je obo konja i odjahao do obližnje okuke. Tu je zastavio konja i tek tada se okrenuo.

Izgledalo je da se Vanesi Til ne žuri baš mnogo. Zaklonio se još malo za grmlje i izvukao mapu iz džepa.

Odjednom, mnogo stvari mu je postalo jasnije. Put koji mu je pokazala Vanesa Til, odveo bi ga, posle dva milje jahanja u jedan slepi kanjon. Upravo tako je i mislio malo pre, dok je razgovarao s njom.

Ostao je zaklonjen iza grmlja, sve dok ponovo nije čuo snažan topot kopita. Vanesa se vraćala na ranč, baš kako je i pretpostavljao. Pustio je da odmakne, a onda je

poterao konja natrag, za njenim tragom na ranč.

Pratio je na kratkom rastojanju i čudio se kako se ni jedan jedini put nije okrenula. Mora da je bila suviše sigurna u ono što je učinila. A još verovatnije je bilo da se i njoj žurilo da što pre stigne na ranč.

Bio je na svega pola milje od ranča, kada je primetio da mu u susret dolazi grupa od sedam jahača. Ali, kada su prišli bliže, video je da među njima nema onih koji su bliski Garfildu.

Dok se zaklonio i kad mu se Vanesa izgubila iz vida, tek tada se pokazao pred jahačima.

— Ideš pogrešnim putem, maršale — rekao je jedan crvenokosi kauboj. — Oven Til nije na ranču. Sve smo već pregledali.

— A da li se neko setio da pregleda klanac Bovi? — upitao je setivši se da se tako zove onaj planac u kome je napadnut Oven.

— Taj klanac je pregledan. Gazda je tamo poslao petoricu.

— Aha. Onda, valjda, zna da tamo nisu ništa našli. Samo gomilu kamenja...

— U čemu pričaš, maršale?

— O Ovenu Tilu. Nastradao je pod tim kamenjem, ali živ je. Da li je Garfild na ranču?

— Da nećeš ti, Garfilda? ... — šeretski se nasmejao onaj crvenokosi. Očigledno, momak nije voleo svog predradnika. A možda je i znao nešto.

— Upravo to — rešio je Dok da im ponešto kaže. Jer, moglo se desiti da će mu ovi momci i zatrebati.

— Ha, tako sam i mislio — na-

smejao se momak. — Dolijao, a? Samo, nemoj misliti da ćeš tamo protiv sebe imati samo Garfilda, maršale. Uz njega su Krejn, Lambert i još dvojica.

— Videćemo — slegao je Dok ramenima. — A i vi ne morate više da lutate okolo. Bolje bi bilo da se vratite na ranč, ali pazite, može da bude gužve.

Crvenokosi je shvatio.

— Hajdemo momci nazad — rekao je i mahnulo ostalima. — Dajmo maršalu priliku da pride ranču neprimećen.

Kada je osam jahača ušlo u dvorište, Garfildova četiri čoveka su se nalazila na drugom kraju, kraj koralu. U gužvi koja je nastala, nijedan od njih nije primetio da je jedan jahač više.

Grupa je sjahala pred ulazom u rančersku kuću i niko nije primetio kada je Dok skliznuo s konja i nestao u vratima.

A on je zastao nekoliko trenutaka u hodniku. Setio se da se prostorije rančera Tila nalaze na prvom spratu. Pogledao je ponovo u dvorište i tek tada primetio šest osedlanih konja. Odmah je shvatio značenje toga, tim pre što su do njega doprli poznati glasovi.

— ... tada ću morati da ostavim to krdo — govorio je Garfild. — Sad više nemamo vremena da ga teramo kroz brda.

— Pa, ne treba nam ni sat da pođemo — odgovorila je Vanesa Til. — Mada bi trebalo i ranije. Oven je živ — govorila je zadihano — i sve je ispričao onom...

— Znam, znam, onaj prokleti maršal će organizovati poteru — rekao je Garfild i opsovao tako ga-

NOVO! SVAKOG 13. U MESECU
EDICIJA AKCIONIH ROMANA

RAF MANING

ČOVEK KOJI JE MRZEO ZLOČIN

dno da bi se svaka prava dama od toga onesvestila. — Šta je taj sve uspeo da smuti. U početku, niko se nije usuđivao da mu pomaže, ali sada...

— To si ti kriv. Rekao si da će tvoji ljudi srediti Ovena — prebacila mu je Vanesa.

— Tako je izgledalo. U celoj ovoj stvari dobro je baš to, što si onu prokletinju uputila pogrešnim pravcem.

— Da — zacerekala se devojkica. — Budala, poverovao mi je. Samo, ako nešto posumnja, vratiće se...

— U pravu si. Ne treba da reskiramo. Krećemo odmah, samo da pokupimo ono iz sefa tvog matorog.

— I mene ćeš povesti, zar ne Seme? — odjednom je devojkica zbog nečeg postala nesigurna. Mora da je po Garfildovom držanju nešto primetila. — Moraš me povesti. Biće dovoljno novca za sve. Kad stignemo do obale, moći ćemo...

Dok Holidej više nije imao vremena da sluša. Koliko se sećao, sef je bio u Tilovoj radnoj sobi. Hitro je pošao gore. Kad se našao pred vratima, do njega je dopro poznati glas. Morao je stajati na balkonu, jer se obraćao ljudima u dvorištu.

— Svaki čovek, rekao sam... svi treba da tražite mog sina — govorio je Mat Til, a osetilo se da je već izgubio nerve. — Sve drugo može da čeka.

Dok Holidej je bez kucanja upao u sobu. Mata Tila je ugledao na balkonu, baš kako je i pretpostavljao. Dok je zatvorio vrata i potražio najbliži zaklon. Bio je to veliki ormar u uglu sobe. Ne okle-

vajući, uvukao se unutra i ostavio vrata odškrinuta samo za jedan inč. Tako je imao odličan pregled čitave prostorije.

Časak kasnije, Til se vratio u sobu gundajući. I samo što je seo za svoj sto, vrata su se otvorila, a u sobu je upao Garfild. U ruci je držao revolver. Za njim je išla Vanesa, sva usplahirena s užagrenim očima. Til kao da je ugledao prvo nju. Zaustio je da vikne njeno ime, ali tada je shvatio. Ućutao je na Garfildov znak rukom.

— Nisam došao da se svađam, gazda — rekao je Garfild. — Za nekoliko minuta, mi ćemo otići...

— Šta, do đavola, pokušavaš? — zgranuo se Mat Til.

— Odlazim, Tile. Ja... moji ljudi... Vanesa. Ali, kratki smo za putne troškove. Zato, mrdaj, matori! Otvaraj taj sef!

Mat Til je lagano ustao sa stolice i zagledao se u Vanesu.

— Šta to ovaj govori, devojko? — upitao je zgranuto. — Kakva je to glupa šala?

— Šala? — Vanesa je skoro vrišnula. — Nije to nikakva šala. Zar si mislio da ćeš me večito držati zarobljenu na ovom ranču?

— Zaveži! — zarežao je Til — i bolje da slušaš kao što si činila i dosada. To važi i za ovog ovde — pokazao je na Garfilda. — Slušaj Garfilde, još se nije rodio čovek, koji će mene opljačkati... a da mu to prođe samo tako. Bolje ti je zato da odmah prekineš s tim.

— Ne shvataš, matori — nacerio se Garfild. — Više ne primam naređenja od tebe.

— Ni ja — rekla je Vanesa. — Što pre odem oдавде, biće mi lakše. Idem u Kaliforniju. Odlazim sa čovekom koga volim. I ti ćeš nam platiti put.

— Dosta je bilo blebetanja — opet je progovorio Garfild. — Otvaraj sef. Brzo!

— Oven... — progundao je Til.

— Na nesreću, živ je — rekla je Vanesa. — Zato sam se i žurila.

— Sećaš li se kako si nam naredivao da nosimo maske kad smo išli da napadamo susede. E, pa, tvoj sin je pronašao te maske. O tome zna i Holidej.

— Holidej je sam... šta on može? — planuo je Til.

— Mogao bi da pobuni čitavu teritoriju protiv nas, to si već mogao da shvatiš — odgovorio je Garfild. — Inače, mogu ti reci da ja uvek znam, kad treba da odem.

Mahnulo je revolverom, a Til je mehanički krenuo da otvori sef. Vanesa je uzela pripremljenu jastučnicu i počela da je puni novčanicama.

Tada je Dok pomislio da je video sve što je trebalo da vidi. Otvorio je vrata ormara.

— Ne miči se, Garfilde — uzviknuo je. — Na nišanu si!

Garfild se sav ukočio, a Vanesa je tiho jeknula i čvrsto stisnula jastučnicu uz sebe.

— Ima još više od onog što je Garfild ispričao, Tile — rekao je Dok. — Nije ti objasnio kako je sa svojom bandom krao tvoju stoku. Trojica iz bande su u mom zatvoru i sve mogu da dokažem.

— Idi do đavola, Holideje — pro

mrmljao je Garfild, ali se nije mićao. — Zaista nisi sedeo besposlen.

— Kao što vidiš — nasnežao se Dok. — A ti, još nisi bacio taj revolver? Čekaš da te upozorim? Hajde, baci ga... ili ga iskorisiti!

Garfild je oklevao, a Vanesa se lagano povlačila prema vratima. Na nju Dok i nije obraćao pažnju.

U tom času, Garfild je munjevitom kleknuo na kolena i kao čigra okrenuo se prema Doku. Dokovo tane ga je pogodilo u času kad je povlačio obarač. Bio je dovoljan samo jedan metak.

Garfild se skljkao na pod, a Vanesa je, uz vrisak, izletela napolje.

— Jesi li zadovoljan, Tile? — upitao je Dok uzimajući Garfildov revolver.

Til još uvek nije uspeo da se povрати od iznenađenja. Dok je požurio prozoru. Dole, na dvorištu, ugledao je četiri revolveraša kako hitro prilaze Vanesi, koja im je pošla u susret.

— Maršal Holidej je ovde! — vikala je Vanesa. — Ubio je Sema! Novac je kod mene! Morate me povesti...

Banditi se nisu predomišljali. Jedan je hitro zgrabio zastučnicu s novcem i odgurnuo devojkicu u stranu. Neverovatnom brzinom, sva četvorica su se odjednom našla u sedlima, ali, onda se zaorio Dokov glas.

— Ne pokušavajte da krenete, džentlmeni! — viknuo je. — Ruke gore! I ne mrđajte!

Nije očekivao da će ga poslušati. I, kada se čovek, koji je nosio novac okrenuo, Dok je bio spreman.

Uzalud je bandit potegao revolver. Dokovo oružje je zagrmelo mnogo pre i čovek se zavrteo oko sebe. Jastučnica s novcem počela je da se boji u crveno.

Bežeći prema zaklonu, ostali su osuli paljbu na Doka, ali nijedan ga nije pogodio. Dok je nanišanio jednog u nogu i on se srušio na zemlju. Mogao je da ga uoiđe, ali nije želeo. Trebalo mu je još svedoka za sva nedela učinjena u ovoj dolini.

Drugi bandit je stao i nanišanio. Ni on nije imao sreće. Dokov metak ga je pogodio u desnu mišicu. Bandit je vrisnuo, a revolver mu je odleteo u prašinu.

Treći bandit se ukočio na mestu i podigao obe ruke uvis. U tom času, iza štale se začuo glas crvenokosog kauboj.

— Ne brinite maršale, mi ćemo paziti na njih — doviknuo je.

Dok Holidej se vratio u sobu. Til je sedeo na svojoj stolici i izgledao je kao sasvim izgubljen čovek. Međutim, Dok nije osećao sažaljenje.

— Imam sve dokaze koji su mi potrebni — rekao je bez uvijanja. — Slao si svoje ljude da pale tuđa imanja. Uhapšen si, Tile.

— Ja?... — jedva je izgovorio rančer ne shvatajući. — Ja uhapšen?

— Da, klimnuo je glavom Dok — i mogu ti reći da mi je drago zbog toga. Idem dole da se pobrinem za one bandite, a ti dotle spremi stvari, koje će ti biti potrebne.

Kada je Dok sišao u dvorište, Va-

nesa Til je stajala naslonjena na zid i histerično jecala. Jedan od bandita je bio mrtav, dvojica ranjena, a jedan nezleđen. Kauboji sa ranča već su ih vezivali za sedla. Dok se ponovo okrenuo prema Vanesi, ali nije je bilo tamo.

— Ušla je u kuću — objasnio je crvenokosi kauboj. — Na nećete i nju da uhapsite?

— Ja... počeo je Dok, ali prekinuo ga je jedan uzvik.

— Hej! Kuća gori! — uzviknuo je neko. — Kuća je u plamenu! Dim već kulja na sve strane!

I stvarno. Kroz prozor sobe starog Tila kuljao je gust oblak dima. Odjednom su sevnuli plameni jezici. Kao da je drvo bilo natopljeno petrolejem, tako je plamen brzo zahvatao sve zidove. U tom času je jedna debela Meksikanka izletela iz kuće.

— Senjorita... — vikala je. — Senjorita, pomozite!

— Je li još u kući? — upitao je Dok.

— Neće da izađe, senjor — plakala je Meksikanka. — Polila je čitavu kuću petrolejem i...

— Do đavola — umešao se crvenokosi kauboj. — Juče smo doneli pet kanti. Ostavili smo ih u kuhinji.

Ne oklevajući, Dok je uleteo unutra. Skoro se ništa nije videlo. Dim ga je gušio dok je trčao kroz hodnik, a jara je postajala sve jača. U trenutku kad je krenuo uz stepenice, morao je da stane. Gornji deo drvenih stepenica bio je u plamenu i svakog trenutka mogle su da se

sruše. Opasno pucketanje iznad glave opomenulo ga je i on se bacio u stranu. Zapaljena zgrada je pala tik pored njegove noge. Gornji sprat je bio odsečen.

Dok je morao da se vrati. Zajedno sa kaubojima posmatrao je kako bukta kuća starog Tila. Bogati rančer je izgoreo zajedno sa svojom kćerkom.

To je bio kraj jednog tranina i mir je opet mogao da se vrati u dolinu Rork.

Pošto je zatvorenike predao Horsu, Dok Holidej se uputio do doktora Volbridža.

— Imao si sreće. — rekao je stari lekar, kad mu je Dok ukratko ispričao šta se desilo. — Znači, gotovo je. Samo pepeo..

— Što se tiče Ovena Tila... — počeo je Dok.

— Izvući će se — nasmešio se lekar. — Izvući će se.

I stari lekar je bio u pravu. Za nepune dve nedelje Oven Til je pozvao Doka Holideja na razgovor. Na kraju je rekao ozbiljno.

— Novac, koji je moj otac prigrabio, biće upotrebljen u korisne svrhe.

— Misliš da kažeš... — prekinuo ga je Dok — da ćeš pozvati Harbrova, Lasitera i ostale rančere, koji su oterani odavde da se vrate na svoja imanja.

— Baš to mislim — klimnuo je Til glavom. — Osim toga, podeliću „Veliko T” na parcele i prodavati rančerima, koji budu zainteresovani. Hteo bih bar malo da ispravim grehove, svoga oca.

— Pa, mislim da ćeš bar u jedno moći da budeš siguran. Ljudi će tvoje ime pominjati s poštovanjem.

Kada se vratio u zatvor, nastalo je veselje. Stigao je putujući sudija i toga dana je već održano suđenje. A kad je sudija krenuo, poveo je sobom i zatvorenike. Pratile ih je grupa dobro naoružanih građana Telvila. I prvi put, prvi maršal Telvila, mogao je da odahne.

Dva dana kasnije, Dok Holidej je sakupio građane. Uzalud su bile njihove molbe da ostane u njihovom mestu. On je izjavio da odlazi. Nije im rekao da je njegov život lutanje prerijom čije širine su ga privlačile. To oni i tako ne bi shvatili.

Mladi Lu je postao šerif, a dva građanina su se odmah javila za njegove pomoćnike.

— A ti, stari prijatelju? — upitao je Dok Horsa pozdravljajući se s njim. — Ostaješ li ovde?

— Pa — premeštao se Hors s noge na nogu. — Mislim da služba čuvara zatvora više i nije za mene... Za to je potreban neko mlađi.

— Znači, i ti odlaziš? — upitao je Dok.

— U izvesnom smislu — čuo je iza sebe glas Leticije Majls. Vratili su nam naš ranč, a Hors će imati dosta posla tamo — rekla je i prišla Horsu uhvativši ga za ruku.

Hors je zarzao pokazavši svoje

velike zube. Očigledno, bio je srećan.

Još dugo, dok je jahao prema Virdžinija Sitiju, Doku Holideju je u ušima zvonio Horsov neobični smeh.

K R A J

EDICIJA
AKCIONIH
ROMANA

TEO
SVAKOG 19.
U MESECU

PTK ZNAČI: PORUČNIK TEO KODŽAK, A TO SAM JA!

Naslov originala:

GLENN MURRELL „THE FIRST MARSHAL”

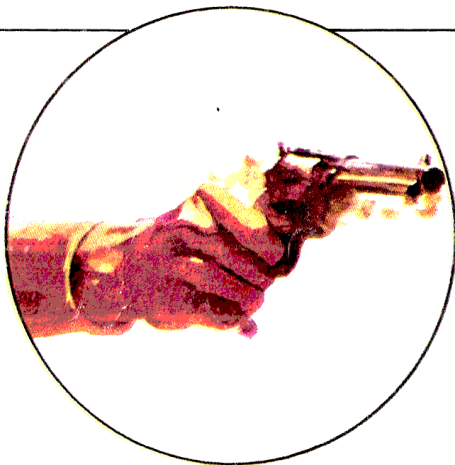
Prevod: Dragutin MOLAN

Stampa: 28. II 1980. godine
Tržište: 7. III 1980. godine.

Izdaje i štampa NIŠRO FORUM — OOUR MARKETPRINT, Novi Sad, V. Mi-
šića 1; Glavni i odgovorni urednik: Svetozar TOMIĆ; Sva prava pridržava
NIŠRO FORUM — OOUR MARKETPRINT.

Oslobođeno poreza na promet mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata za obra-
zovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, broj 413-279/73. od 10. maja 1973.
godine.

čitajte sledeći broj
DOKA HOLIDEJA

BROJ 95

izlazi 7.aprila 1980.

IZDAJE I ŠTAMPA NIP FORUM OOUR MARKETPRINT, 21000 NOVI SAD, V. MIŠIĆA 1
